PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 60 lir | Leto XXIV. Št. 255 (7148) | TRST, torek, 5. novembra 1968

OBISK PREDSEDNIKA REPUBLIKE V TRSTU

Predsednik je govoril o tragičnosti vojne in poudaril nujnost sodelovanja z vsemi narodi

V svojem govoru v gledališču Verdi je predsednik omenil tudi osvobodilno gibanje in poslal pozdrav Jugoslaviji - Predsednik deželnega odbora Berzanti je poudaril pomen odporniškega gibanja v Julijski krajini in Furlaniji - Pozdrav župana Spaccinija - Sprejem v vladni palači - Nobeden od uradnih govornikov ni omenil Slovencev

V okviru večdnevnega praznovanja 50. obletnice priključitve Trsta k Italiji je bila včeraj dopoldne v gledališču Verdi v Trstu osrednja proslava, katere se je udeležil predsednik republike Saragat skupno s predsednikom poslanske zbornice Pertinijem, predsednikom ustavnega sodišča Sandullijem, nekaterimi ministri in ministrskimi podtajniki, podpredsednikom senata Spatarom, senatorji in poslanci, predsednikom deželnega odbora Berzantijem in deželnega sveta Ribezzijem ter številnimi predstavniki krajevnih oblasti.

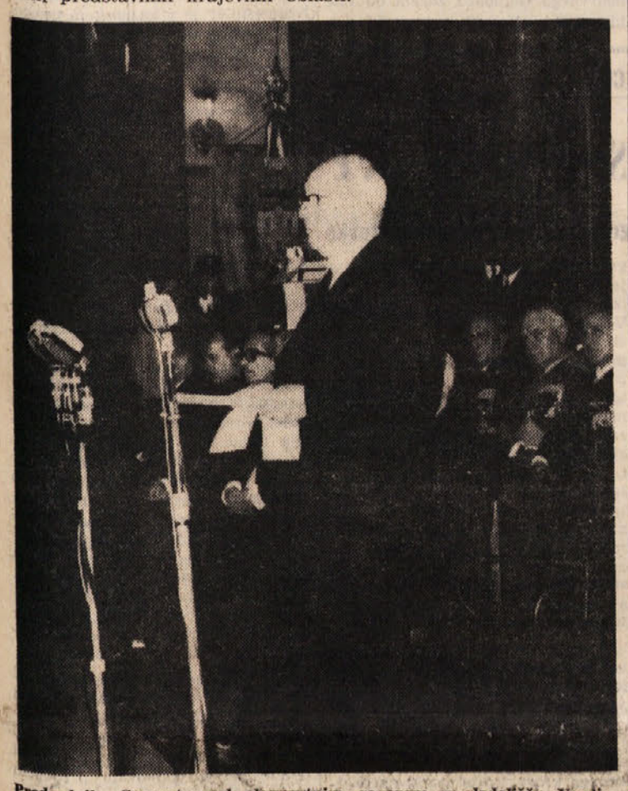

Predsednik Saragat med slavnostnim govorom v gledališču Verdi

Predsednik Saragat je v svojem govoru najprej izrekel nekaj priložnostnih misli o pomenu te proslave in je nato nadaljeval: «Toda — kot sem že omenil v Tridentu — nas zmaga 4. novembra 1918 sili k razmišljanju o dogodkih, ki so se razvijali pred njo: o boleči in krvavi vojni z vsemi njenimi žrtvami in moralnim ter materialnim uničenjem, ki spremlja vsako vojno. Zato je potrebno, da se pred tistimi dogodki, ki sta jih zanos in zmotni patriotizem tolikokrat izkrivili, postavimo z jasno zgodovinsko vestjo.

Pravijo, da tisočletna zgodovinska izkušnja uči, da je vojna večni zakon sveta. Če bi bilo to v dobi, v kateri živimo — v atomski dobi — res, bi to pomenilo, da je svet obsojen na uničenje. In prav zato se z grozo upiramo vsem dejanjem, ki kršijo mednarodni zakon in ki nas silijo, da nazadujemo na poti popuščanja napetosti in miru. In prav zato se med težavami in krči oblikuje nova mednarodna morala in globoki instinkt narodov čuti, da je skupna ohranitev človeštva povezana z zmago te morale. Resnični pomen zgodovine naših časov je nastajanje vedno čvrstejše zavesti, da ni vojna neizogibna usodnost, marveč rezultat človeških napak, ki jih mora uveljavljenje nove mednarodne zavesti najodločneje odstraniti.

Toda kako naj ohranimo mir?

Medtem ko smo užaloščeni zaradi tega, kar se je zgodilo v neki plemeniti državi, ki ni daleč od naših meja in katere ozemlje so zasedle tuje armade, in zaradi tega, kar se dogaja na Srednjem vzhodu, kjer se nadaljuje vojno vrenje, nas tolaži dejstvo, ki je tudi dokaz uveljavljanja te nove mednarodne zavesti, da je predsednik Johnson sprejel sklep, da preneha bombardiranje v Severnem Vietnamu; k temu sklepu smo v mejah svoje možnosti učinkovito prispevali tudi mi. Ta nova mednarodna zavest je pogoj, da se ohrani mir in da se zajamči spoštovanje neodvisnosti in svobode vseh narodov. Z vsemi narodi hočemo mirno sodelovati in v zvezi s tem mi je ljubo poslati od tod iz tega obmejnega kraja prisrčni pozdrav Italije prijateljski Jugoslaviji.

Izredno značilno je, da je Italija, ki je svobodno zaživela po tragičnih izkušnjah diktature in druge svetovne vojne, potrdila v svoji ustavi tista načela, ob katerih se je navdihoval in porajal naš risorgimento in v kateri se zrcalijo, ideali, ki so botrovali osvobodilni borbi.»

Nato je omenil čl. 11 ustave, ki zavrača vojno kot sredstvo napadalnosti na svobodo drugih narodov, ter čl. 52, ki pravi, da je obramba domovine sveta dolžnost vseh državljanov. V zvezi s tem je predsednik Saragat zagovarjal potrebo zavezništva v atlantskem paktu v obrambne namene ter poudaril, da samo ravnotežje sil lahko danes ohrani svobodo in mir.

Predsednik deželnega odbora Berzanti je prav tako govoril o pomenu zmage nad avstrogrsko monarhijo leta 1918 ter je nato poudaril tudi velik pomen odpor-

(Nadaljevanje na 4. strani)

NIXON ALI HUMPHREY?

75 milijonov ameriških volivcev izbere danes novega predsednika

Vojna v Vietnamu, oboroževalna tekma in politika do črncev v žarišču volilnega boja - Rezultati bodo znani jutri zjutraj

NEW YORK, 4. — Okrog 75 milijonov Američanov bo šlo jutri na volišča, da si izberejo novega predsednika ZDA. V boju med demokratom Humphreyem in republikancem Nixonom je slednji še vedno glavni favorit za zmago, vendar se je njegov naskok pred sedanjim podpredsednikom skrčil na sami dve točki. Največji ustanovi za preiskavo javnega mnenja, «Gallup» in «Harris», sta danes objavili rezultate zadnje ankete, ki so jo izvedli takoj po Johnsonovi izjavi o prekinitvi bombardiranja Severnega Vietnama. Po teh anketah bi morali dobiti Nixon 42 odst. glasov, Humphry pa 40. Kandidat «tretje stranke», rasist Wallace, bi moral razpolagati z 12 do 14 odst.

V žarišču pozornosti zelo ostrega volilnega boja sta v glavnem, poleg vojne v Vietnamu, oboroževalna tekma in politika do črnske manjšine. Četudi se program obeh vodilnih strank v omenjenih vprašanjih ne razhaja bistveno, pa je le opaziti razliko med stališči republikanca Nixona in demokrata Humphreya.

Humphrey je precej naklonjen zaviranju tekme s Sovjetsko zvezo v raketno-jedrski oborožitvi, da bi tako imel več sredstev za izboljšanje gospodarsko-socialnega položaja črncev in za reševanje drugih domačih problemov.

Nixon zavrača jedrsko «paritето» s SZ in se izreka za «nedvoumno premoč» ZDA. V Washingtonu sodijo, da je to «trdno» Nixonovo stališče bolj izraz trajne politike «vojaško-industrijskega kompleksa» ZDA, ki ga zanimajo povečana vojaška naročila, kot pa izraz volilne taktike.

Glede na črnski problem, nemire v mestih in študentske demonstracije sta oba kandidata napovedala «uvajanje reda in zakonitosti», Humphrey pa je hkrati, da bi dosegel «več socialne pravice», napovedal povečanje državnih sredstev za strokovno usposabljanje in zaposlovanje črncev ter za gradnjo hiš v mestnih getih.

Nixon želi prepustiti celotno vključevanje črnske manjšine v ameriško gospodarstvo privatnemu kapitalu, ki naj bi ga država stimulirala z davčnimi in drugimi olajšavami.

Veliki kapital, ki v večini stoji za Nixonom, zahteva, naj se položaj dolarja sanira; inflacijo naj bi preprečili tako, da bi med drugim ustavili pregreto gospodarsko aparaturo dežele, sedanja majhna nezaposlenost pa naj bi se podvojila. Če bo Nixon sprejel tako gospodarsko politiko, kakor pričakujejo, bo povečanje splošne nezaposlenosti otežkočalo črncem zaposlovanje, kar je že sicer njihov najtežji problem.

Obe vprašanji sta bili med volilno kampanjo precej megleni, ker je Nixon v prizadevanju, da bi pritegnil čim večje število strankarsko neopredeljenih volivcev, hkrati obljubil «mir v svetu in mir doma».

Prve delne rezultate volitev bo mogoče izvedeti že v sredo v prvih jutranjih urah. Za sedaj ni izključeno, da bi nobeden od glavnih kandidatov ne dobil absolutne večine glasov. V tem primeru bo novega predsednika določil predstavniški svet, ki ga bodo prav tako izvolili jutri. Jutri bodo tudi obnovili tretjino senata ter izvolili guvernerje enaindvajsetih od petdesetih ameriških držav.

SMRT IN RAZDEJANJE V MNOGIH KRAJIH SEVERNE ITALIJE

Strahovito neurje je hudo prizadelo Lombardijo, Piemont in druge kraje

Nad 90 mrtvih, veliko število ranjenih in pogrešanih - Ogromna škoda

BIELLA, 4. — Poplave, zemeljski usadi, uničene in poškodovane tovarne, stanovanjske hiše, kmetije, uničen pridelek in pretrgane prometne zveze so posledica groznih nalivov, ki so od sobote dalje zajele ne le obširno področje okoli Vercellija, temveč tudi Lombardijo in Piemont. Številne vasi so popolnoma odrezane od sveta in tudi pomoč le počasi prihaja v najbolj ogrožene kraje. Tudi smrtnih žrtev je ogromno: samo v pokrajini Vercelli so do danes zjutraj našteli 91 mrtvih, 48 ranjenih, medtem ko 13 oseb še pogrešajo. Največ žrtev strahovitega neurja je bilo v Valle Mosso, kjer je baje po začasnih podatkih 40 mrtvih.

Danes zjutraj so začeli prihajati z vseh strani reševalne ekipe. Dež je ponehal in ponekod se je položaj izboljšal. Kljub temu pa samo helikopterji lahko zalagajo nekatere ogrožene kraje. Na športnem igrišču v Bielli so organizirali zasilno letališče za helikopterje, ki prevažajo v poplavljene kraje hrano, mleko, odeje, zdravila in drugo.

V višji predel Valle Strone ni mogoče priti drugače kot po zračni poti. Čeprav so se tudi ponoči vojaki inženirskih čet, karabinerji in prostovoljci trudili, da bi odprli prometne žile, je bilo nemogoče očistiti ceste vse navlake, ki jo je zavlekla pobesnela deroča voda. Prevoznih je samo 7 km cest, povsod pa so na delu veliki buldozerji, ki si z veliko težavo utirajo pot skozi 2 m visoki kompaktni zid blata, ki se je nabral na cesti 2 km od Camporeja, ki je gotovo najbolj opustošen kraj na tem predelu. V Campore se lahko pride, pa čeprav z muko čez blato in pravcate hudournike, le peš.

Povodenj je tu neusmiljeno pustošila deroča voda, ki je vlekla za seboj blato in kamenje, pa je podirala vse, kar je našla na poti. Največ škode je neurje povzročilo tovarnam, ki jih je bilo v tem predelu veliko. V glavnem gre za tekstilne industrije, ki so zaposlovale nad 8.000 delavcev. Samo kak kilometer od Camporeja je divja voda podrla zidove in dobesedno razpolovila tekstilno tovarno «Albino Botto», v kateri je delalo 1000 ljudi, ter odnesla vse stroje in že izdelano blago. Na dvorišču so našli nekaj razbitih avtov, ki jih je voda zvekla s seboj. Sploh je po celi dolini polno uničenih vozil, na srečo praznih, vendar je gotovo, da so vsi potniki niso mogli rešiti. Prav zaradi tega je nemogoče napraviti obračun žrtev. Brez dvoma bo poteklo še nekaj dni preden bo mogoče ugotoviti vsodo pogrešanih ljudi.

V Camporeju vlada popolnoma zmeda. Neurje je glavno ulico te vasi spremenilo v pravcati hudournik. Vojaki skušajo z blatom, ki ga spravljajo v vreče, zajeziti dotok vode in urediti vsaj zasilne prehode. Najhuje pa je v središču vasi, kjer je velik zemeljski usad zakril nekaj hiš. Ljudje iščejo v blatu kak predmet, vojaki pa previdno rijejo po razvalinah, ki prav gotovo še skrivajo v sebi številna trupla. Do sedaj so potegnili izpod ruševin in blata trinajst trupel, vendar menijo, da se bo to število tu in tudi po drugih krajih področja Valle Strona močno povečalo.

Še težje je priti v višje predele doline. Skupini karabinjerjev se je posrečilo priti danes po šestih urah hoje v Pianezze, kjer so imeli tri mrtve. V Veglio Mosso so imeli sedem mrtvih, vendar pa je še vedno precej pogrešanih. Štiri zaselke so morali izprazniti, ker jim grozi nevarnosti zemeljskih usadov. V Valle Mosso je položaj še najbolj žalosten. Ljudje nimajo več solz, da bi objokovali mrtve svojce in razdejanje. Blato je skoraj povsod doseglo prva nadstropja hiš.

In vendar bi bila katastrofa še hujša, to pravijo domačini, če ne bi se neurje razbesnelo v soboto, ko so skoraj v vseh industrijah zaradi praznika počivali, temveč ob delavniku. Pobesnele vode bi prav gotovo zajele delavce nočne izmene.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Neredi v Berlinu ob kongresu CDU

BERLIN, 4. — Danes se je pričel XVI. kongres nemške demokristjanske stranke in to v dokaj vročem ozračju študentskih manifestacij in groženj s strani Vzhodne Nemčije, da je sklicanje tega kongresa v Berlinu nelegalno.

Na kongresu je imel daljši govor kancler Kiesinger, ki je dvoumno najprej ugotovil, da Moskva sicer ocenjuje napore nemške vlade kot revanšizem, resnica pa je, da «ne morejo zapustiti svojih bratov», od katerih so ločeni», pri čemer gre za megleno določitev, do kod segajo ti «bratje». Odločno je kancler podčrtal, da je Sovjetska zveza postala druga svetovna pomorska sila, da pa je mogoče doseči trajen mir samo z dogovorom med Vzhodom in Zahodom. Kiesinger je zagovarjal okrepitev NATO, pri čemer imajo ZDA odločilno vlogo.

Med otvoritvenim zasedanjem kongresa pa je prišlo do izredno ostrih spopadov med policijo in okrog 500 študentov, tako da pravijo uradna poročila o 141 ranjenih, od katerih 120 agentov in 21 študentov in o 46 aretiranih. Demonstracije so bile naperjene proti sklicanju kongresa demokristjanske stranke, istočasno pa v podporo odvetniku Mahlerju, ki so mu danes sodili pred sodiščem, ker se je spomladi udeležil študentskih demonstracij. Šlo je za poseben postopek, pri katerem je odvetniku grozilo, da ga izbrišejo iz odvetniške zbornice in kar je končno sodišče zavrnilo.

Delegacijo FNO vodi gospa Thi Biuh

PARIZ, 4. — Vse kaže, da bodo prvi sestanek razširjenih razgovorov o Vietnamu, ki bi moral biti 6. novembra, preložili na poznejši datum. Medtem ko se je ameriški in severnovietnamski delegaciji danes pridružila tudi delegacija FNO, katere člani so že dospeli v francosko prestolnico, vztraja sajgonska vlada pri svojem namenu, da bojkotira mirovne načrte ameriških zaveznikov.

Možnost preložitve sestanka je danes omenil voditelj hanojske delegacije Xuan Thuy, ki je na letališču Bourget, kjer je sprejel odposlanstvo južnovietnamske FNO, imel kratek razgovor s časnikarji.

Sestanek bo — je dejal Xuan Thuy — če bodo prisotne štiri delegacije. Predsednik Johnson je za 6. november napovedal sestanek med štirimi. Mi smo držali dano besedo in tako tudi FNO

Kot smo dejali, je dospela danes zjutraj na pariško letališče šestčlanska delegacija FNO, ki jo vodi gospa Nguyen Thi Binh, članica CK FNO. Ob prihodu na letališče je gospa Thi Binh potrdila željo po miru vietnamskega ljudstva, vendar je dodala, da se bo boj nadaljeval, če se ZDA ne bodo odpovedale svojim napadalnim težnjam in če bodo podpirale lutkovno sajgonsko upravo z namenom, da ohranijo svoje neokolonialistično oblast v Južnem Vietnamu.

Sajgonski režim je danes obnovil svoje napade proti mirovni politiki ZDA. Na seji južnovietnamskega parlamenta je bilo slišati od strani vseh govornikov gesla, kot so: «Treba je začeti nov boj proti komunizmu in ameriškemu imperializmu», «Johnson ima Vietnam za ameriško kolonijo», «Johnson žrtvuje Vietnam za peščico glasov», «Južni Vietnam se bori proti komunistom in Američanom, ki so postali njegovi sovražniki».

Na sestanku so izglasovali resolucijo, v kateri južnovietnamski poslanci pozivajo ljudstvo, naj podpre predsednika Thieuja.

Komemoracija padlih v Beogradu

BEOGRAD, 4. — Na italijanskem pokopališču v Beogradu, kjer je pokopanih več ko 3000 padlih vojakov, je bila danes komemoracija italijanskih vojakov, ki so padli v Jugoslaviji v dveh svetovnih vojnah. Navzoči so bili italijanski poslanik Folco Trabalza, osebje poslaništva ter diplomatski predstavniki in Italijani, ki živijo v Beogradu. Navzoči so bili tudi predstavniki Jugoslovanske ljudske armade, državnega tajništva za zunanje zadeve in za obrambo, beograjskega mesta, združenja borcev ter vojaški atašeji iz Francije, Velike Britanije in ZDA.

Predstavniki oblasti so ob spomenik na pokopališču položili vence. Pozneje je italijanski poslanik položil na jugoslovanskem vojaškem pokopališču v Beogradu venec k spomeniku padlim srbskim vojakom v prvi vojni.

Proti atentatorju na Papadopulosa

V Atenah proces pred posebnim sodiščem

ATENE, 4. — Pred posebnim sodiščem se je danes pričel sodni postopek proti Alekosu Panagolisu in drugim štirinajstim obtožencem, ki jih dolže, da so izvedli atentat na predsednika vlade Papadopulosa.

Proces se je pričel zelo dramatično, ko je glavni obtoženec zahteval, da se postopek prekine, da bo lahko sploh izvedel, česa ga dolže, ker dosedaj ni prejel na vpogled niti obtožnice.

Predsednik je to zahtevo najprej je zavrnil, na kar pa je obtoženec zakričal, da so izsledki preiskovalnega sodnika polni laži. Dejal je da so ga 82 dni imeli zvezanega na rokah in na nogah in da so ga po nalogu vojaške vlade mučili, tako da je zelo šibak. Njegov zagovornik je takoj potrdil, da je obtoženčevo zdravstveno stanje zelo slabo in da ne bo mogel slediti procesu.

Ko je javni tožilec zavrnil zahtevo po preložitvi razprave, je obtoženec ponovno odločno nastopil: «Vi ste me mučili in vi delujete na poveljе vojaške junte.» Nato so obtoženca vklenjenega odpeljali pred sodnika, kjer ga je predsednik pozval k miru in formalno zagotovil, da bodo sodili na osnovi dokazov. Javni tožilec pa ga je obdolžil zločina žalitve oblasti, kar je sodišče takoj sprejelo in obtoženca nemudoma obsodilo na dve leti zapora.

Vse obtožence so pripeljali v sodno palačo vklenjene in z izredno močnim spremstvom, palača je zastražena ne samo s policijo temveč tudi z močnimi vojaškimi oddelki.

Po zahtevi obtoženca Panagolisa so prečitali obtožnico, ki je zelo obsežna in je čitanje trajalo dobri dve uri in pol.

Predsednik vlade Papadopulos se je 13. avgusta slučajno rešil pred bombnim atentatom, ko so postavili bombo na cesto, po kateri se je peljal. Sledila je vojaška preiskava in je vojaški javni tožilec po dveh mesecih izjavil, da je odkril tajno organizacijo, ki se imenuje «grško odporništvo» in katere člane naj bi izvežbali v Rimu med januarjem in februarjem 1968 za sabotažne akcije, ki naj bi jih kasneje izvajali v Grčiji. V poročilu javnega tožilca so omenjene tudi razne druge osebe in med njimi tudi minister za obrambo in za notranje zadeve Cipra Polikarpo Georgazisa, ki ga dolže, da je vodil tajno organizacijo in da je poslal eksploziv in denar s pomočjo uradnega predstavništva v Atene. Atentator Panagolis pa naj bi prejel ciprski potni list, s katerim je svobodno potoval po Italiji, Libanonu in Cipru.

Pred dnevi je ciprski minister dal ostavko, katero je sprejel predsednik republike nadškof Makarios.

V poročilu javnega tožilca Teodora Theofilojanakosa je poleg tega obdoženih tudi dezet ministrov pripadnikov bivše zveze centra, glede katerih pripravljajo nov sodni postopek.

VELIKA NAPETOST V JORDANIJI

Spopad med redno vojsko in palestinskimi komandosi

Kralj Husein je govoril po radiu in sporočil, da ne bo dovolil samovoljne dejavnosti raznih skupin - Demonstracije študentov v Amanu

AMAN, 4. — Notranje ministrstvo je javilo, da so bili v današnjih prvih jutranjih urah hudi incidenti, zaradi česar so mobilizirali velik del varnostnih sil, ki so bile prisiljene stopiti v akcijo, da branijo državljane ter da branijo notranji red in mir.

Sporočilo obtožuje člane organizacije «Falange zmage», da so napadli prebivalstvo v Amanu in v mnogih drugih mestih države, ter da so nezakonito izsilili prispevke v denarju« v imenu borbe in patriotskega boja». Sporočilo dodaja, da so akcije teh skupin že več tednov oziroma mesecev povzročale proteste prebivalstva.

«Te skupine izdajalcev, nadaljuje sporočilo, so se z orožjem večkrat uprle varnostnim silam v deželi in se niso hotele podrediti zakonom jordanske države.» Sporočilo pravi, da to organizacijo vodi «neki Taher Dablan», ter da so njeni člani izdajalci.

Neredi so se začeli, ko je skupina pripadnikov omenjene organizacije ustavila motorizirano vojaško patruljo, prisilila vojake, da zapustijo vozilo, in se je polastila vozila. Varnostne sile so nato obkolile poslopje, v katerem so se zabarikadirali pripadniki omenjene organizacije, in v poslopju so našli veliko količino orožja.

Okrog 7.30 so člani omenjene skupine istočasno začeli streljati na raznih krajih mesta. Pripadniki «Falange zmage» so zasedli vrhove okoli Amana in pokopališče. Pozivali so prebivalstvo, naj gre na ulice in demonstrira. Zaradi tega so bile oblasti prisiljene razglasiti policijsko uro in so stopile v akcijo.

Po dosedanjih poročilih je bilo med današnjim streljanjem tudi več žrtev. Streljanje se je začelo že v nedeljo zvečer in se je nadaljevalo vso noč. Zdi se, da so se uporabljali tudi topovi. Davi so jordanske oblasti uporabile tanke, oklepna vozila in redne enote vojske.

Kralj Husein je govoril po radiu in je izjavil, da je odločen vzpostaviti red in zakonitost. Med drugim je Husein izjavil: «Skupina izdajalcev je prisla v deželo. Ti ljudje skušajo razdeliti deželo ter pripraviti možnost, da jo naši sovražniki zasedejo. Patrioti Amana in drugih delov dežele so razkrinkali njihove spletke. Vlada je bila potrpežljiva. Izdajalci so mislili, da je ta potrpežljivost znak šibkosti in nemoči. Država je sklenila napraviti konec njihovi dejavnosti. Brez reda ne more biti države, ne more biti zmage.» Na koncu je kralj Husein izjavil, da država jamči državljanom, da se bo storilo vse potrebno, da se ohrani neodvisnost. Dodal je, da bo njegova vlada napravila konec neodgovornosti ter da se bo borba proti sovražniku od danes nadaljevala brez vsake samovoljne dejavnosti.

Takoj po Huseinovem govoru so pozvali državljane, naj sodelujejo z oblastmi v prizadevanju, da se onemogoči dejavnost izdajalcev.

Kljub policijski uri so študenti organizirali davi demonstracijo v podporo palestinskim komandosom. V zadnjem času je bila vedno večja napetost med najskrajnejšimi palestinskimi skupinami, ker se je vlada odločila, da bo strogo nadzorovala dejavnost teh organizacij, da prepreči nepotrebne represalije Izraela. «Falange zmage» podpira sirska stranka baas. Sestavlja jih približno 1500 mož. od katerih jih 800 deluje v Amanu.

Včeraj je večja skupina palestinskih beguncev napadla ameriško poslaništvo v Amanu. Razgnali so jih vojaki.

Od treh glavnih palestinskih organizacij je samo ljudska fronta za osvoboditev zavzela stališče do akcije jordanske vlade. Objavila je sporočilo, v katerem pravi, da je «jordanska vlada začela kampanjo, da povzroči razkol med palestinskimi komandosi in skuša ustvariti ozračje, ki bi opravičilo likvidacijo ljudskega odpora. Fronta bo nadaljevala ljudsko vojno in poziva na enotnost vse odporniške organizacije».

Iz Jeruzalema poročajo, da se že tretji dan nadaljuje stavka arabskih trgovcev. Napetost se je danes povečala, potem ko so enote izraelske vojske in policije zasedle petnajst zaklenjenih trgovin, da vanje namestijo policijske sile.

Delegacija francoske KP v Moskvi

MOSKVA, 4. — V sovjetsko prestolnico je prispela delegacija francoske komunistične partije, ki jo vodi tajnik Waldeck Rochet, in ki je imela danes razgovore «na najvišji ravni», kot so to uradno sporočili, s čimer pa še ni povsem gotovo, če je sodeloval tudi Brežnjev. O razgovorih ni bilo objavljeno nobeno drugo sporočilo in se bodo verjetno nadaljevali še jutri.

Skupina slovenskih mladincev je na tržaški postaji pozdravila s transparentom predsednika republike

Petindvajsetletnica časopisne agencije Tanjug

Predsednik Tito je agencijo odlikoval za njene zasluge v časnikarstvu

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 4. — Jugoslovanska časopisna agencija «Tanjug» proslavlja jutri 25-letnico svojega delovanja. Agencija je bila ustanovljena na pobudo uglednega jugoslovanskega revolucionarja Moše Pijade, ki mu je narodnoosvobodilno gibanje zaupalo tudi organiziranje akcije, katere prvi smoter je bil obveščati svetovno javnost o sklepih II. zasedanja Avnoja, na katerem so bili postavljeni temelji nove Jugoslavije, in o osvobodilni borbi narodov Jugoslavije. Agencija, ki je pričela delo 5. januarja 1943 v Jajcu, se je kasneje preselila v Drvar, odtod pa na Vis, od koder je 23. oktobra 1944. leta neposredno po osvoboditvi Beograda prispela v Beograd.

Iz majhne tehnično siromašno opremljene agencije se je Tanjug v 25 letih spremenil v agencijo, ki se danes tako po opremljenosti kot po svoji novinarski dejavnosti lahko kosa z največjimi časopisnimi agencijami v svetu. Tanjug spremlja danes dogodke doma in na tujem z okrog 50 dopisniki iz Jugoslavije in 30 lastnimi dopisniki iz vseh krajev sveta, razen v Avstraliji, z izkoriščanjem vesti iz 26 tujih agencij in 15 radiopostaj. Okrog 150 novinarjev, prevajalcev in tehničnega osebja obdela in izda dnevno okrog 1500 tiskanih strani materiala. Za vzdrževanje modernih tehničnih komunikacijskih naprav in aparatov je zaposlenih nad 90 tehničnih strokovnjakov Tanjug oskrbuje danes z vestmi iz Jugoslavije in tujine ves domači tisk in radiopostaje in z oddajami v angleščini, francoščini, ruščini, španščini in nemščini ostali svet. Poleg radijskih in teleprinterskih oddaj izdaja Tanjug številne biltene v tujih jezikih, za katere vlada posebno zanimanje v Afriki, Aziji in Latinski Ameriki.

Predsednik republike maršal Tito je ob proslavi 25-letnice odlikoval časopisno agencijo Tanjug za njene zasluge v novinarstvu z redom zasluge za narod z zlato zvezdo. Odlikovanje delovnemu kolektivu Tanjuga bo izročeno jutri zvečer na slovesni akademiji v domu Jugoslovanske ljudske armade v Beogradu. Včeraj se je delegacija Tanjuga v Jajcu udeležila odkritja spominske plošče na hiši, v kateri je agencija začela 5. novembra 1943 delo. Jutri, na dan 25-letnice bodo zastopniki delovnega kolektiva položili vence na grobove ustanoviteljа agencije Moše Pijade in prvega ravnatelja agencije Vladislava Ribnikarja

Zveza novinarjev Jugoslavije in jugoslovanski inštitut za novinarstvo sta predlagala odboru za nagrado Avnoja, da se letošnja nagrada Avnoja podeli Tanjugu v znak priznanja za njegovo dejavnost na področju novinarstva med vojno in po vojni.

B. B.

Strahovito neurje v Lombardiji, Piemontu in na drugih severnoitalijanskih področjih

Nad 90 mrtvih, veliko ranjenih in pogrešanih v številnih poplavljenih vaseh in mestecih

Cela področja odrezana od sveta - Zaradi zemeljskih usadov in povodenj prekinjene številne cestne in železniške zveze - Helikopterji edino sredstvo za povezavo z najbolj ogroženimi področji - Predsednik vlade Leone in nekateri ministri v Bielli in Vercelliju

(Nadaljevanje s 1. strani)

ne v tovarnah, zaradi česar bi bilo število mrtvih danes prav gotovo veliko večje kot je.

Tri kolone tovornjakov so v stalni pripravljenosti, da odpeljejo najnujnejše v najbolj ogrožene kraje, vendar morajo še počakati, da jim buldožerji odprejo pot med blatom. Najbolj si reševalci pomagajo s helikopterji, vendar tudi te motijo slabe vremenske razmere. Dež je namreč ponovno začel padati, povsod pa je tudi temperatura padla zaradi snega, ki je v nočnih urah pobelil okoliške vrhove. Tako so morali prekiniti polete helikopterjev med Biello in gornjim predelom Valle Strona. Vidljivost je namreč skoraj enaka ničli, zaradi česar morajo helikopterji, polni živil in drugih nujnih potrebščin čakati na izboljšanje vremena. Na srečo jez pri Camondoni, za katerega so se včeraj bali, da ne bo vzdržal pritiska, ni v nevarnosti. Iz previdnosti pa so vseeno spustili odvečno vodo. Na državni cesti Biella - Laghi oddelki divizije Cremona skušajo vzpostaviti promet, ki so ga morali zaradi uničenja mosta nad potokom Guarniasca, prekiniti. Zmanjkalo je namreč 50 m ceste, vendar upajo, da bodo v prihodnjih 15 urah uredili obvoz in tako nudili možnost reševalnim odpravam, da dosežejo ogrožene kraje.

Predsednik ministrskega sveta si je danes v spremstvu ministrov Restiva in Scalfarija ogledal s helikopterjem poplavljene področja in nato obiskal ranjence v tukajšnji bolnišnici. Leone je imel nato v Vercelliju sestanek na prefekturi, kjer je s predstavniki občinskih tehničnih uradov, gasilcev, policije in karabinjerjev proučil položaj.

Leone, Restivo in Scalfaro so sinoči prišli z vlakom v Novaro. Danes zjutraj so šli z avtom do vojaškega letališča pri Cameriju, kjer so včeraj uredili glavni štab reševalnih akcij s helikopterji. Ministre je spremljal glavni načelnik protipožarne službe notranjega ministrstva, ki na kraju samem ureja razne akcije. Čeprav je bila zaradi dežja vidljivost slaba, si je predsednik ministrskega sveta vseeno lahko ogledal razdejanje, ki so ga povzročile pobesnele vode in zemeljski usadi. Že na pokrajinski cesti Cossato-Biella je Leone opazil prekinitev prometa, do katerega je prišlo zaradi uničenja mostu. Nekoliko dlje so se pojavile prve hiše pod vodo. Spočetka je voda le tu pa tam poplavila majhna področja, kasneje pa je zajela vse. Pri Bielli se je predsednikov helikopter spustil na športno igrišče, drugi helikopterji, v katerih so bili tudi novinarji, pa so morali zaradi megle pristati na njivah. Leone je tako videl, da zaskrbljenost tamkajšnjih organov ni neupravičena. So kraji, ki jih ni mogoče doseči, predvsem zaradi zelo slabih vremenskih razmer, ne po cestah ne po zraku. Najslabše pa je, da niso mogli vzpostaviti niti zasilnih telefonskih zvez, pa čeprav se to trudijo že od sobote ponoči. Nekoliko bolje poteka zalaganje z živežem in drugimi potrebščinami. V Bielli se zbirajo tudi prostovoljci. Danes se je prijavilo 17 mladeničev, članov planinskih reševalnih skupin, ki so odšli proti Camandoni, kjer je velik jez. Prihod predsednika vlade ni prekinil reševalnih operacij. Leone in drugi so si nato ogledali uničen most a državni cesti Biella-Cossato in nekaj razdejanih kmetij.

V Vercelliju je Leone v razgovoru s predstavniki oblasti izjavil, da si je prišel ogledat to tragedijo, ki je zajela eno najbolj delavnih področij Italije. Hotel je tudi iti v Valle Mosso, ki je popolnoma odrezana od drugih krajev, da bi osebno proučil škodo, ki jo je napravilo neurje. Žal pa zaradi slabega vremena helikopter ni mogel pristati v tem najbolj uničenem središču. Notranji minister Restivo je rekel, da je treba predvsem vzpostaviti prometne zveze, da bo lahko pomoč dosegla tudi najbolj ogrožene kraje. Predvsem je treba vsem zagotoviti pomoč ter je od prefekta v Vercelliju zahteval seznam najbolj potrebnih zdravil, ki jih bodo z letalom poslali na področje. Minister za prevoze Scalfaro je poudaril, da bo treba čimprej vzpostaviti prometne zveze in stike, pa čeprav le s pomočjo čolnov ali pa z ekipami, ki bi peš prišle tudi v najbolj oddaljene kraje. Minister za javna dela Natali je potrdil, da so sredstva ANAS že povsod na delu in da ima že pripravljen načrt za takojšnjo popravilo škode. Brž ko bo imel v rokah obračun, bodo pripravili načrt za odpravo te škode. Minister Natali je ostal v Vercelliju, da bo koordiniral posege in reševalne akcije, medtem ko je predsednik vlade Leone pred odhodom v Rim naročil predstavnikom oblasti, naj napravijo vse za čim prejšnjo pomoč oškodovancem. «Izrabite zakon do skrajne meje, ki vam ga ta dovoljuje,» je rekel Leone, preden se je poslovil od prefekta in ostalih.

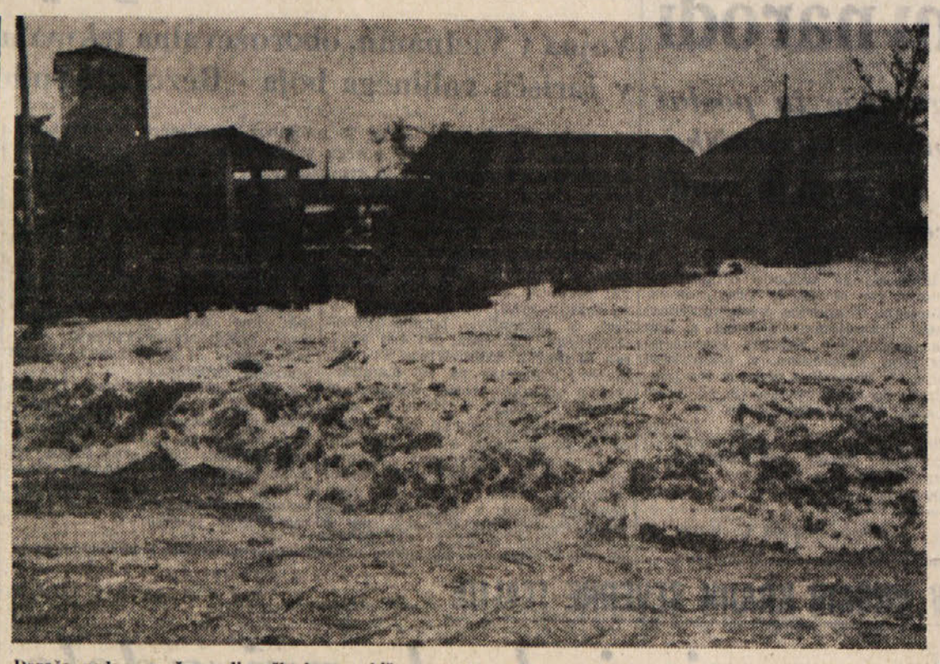

Deroča voda, porušene ali poškodovane hiše — takih prizorov je povsod okoli Novare (na sliki), Bielle in Vercellija

Valle Strona se je od sobote spremenila v pokopališče tovarn. Do te grenke ugotovitve je zaradi žrtev in številnih milijard škode prišla zveza industrijcev v Bielli, ki zbira podatke o opustošenju. Domnevajo, da so divje vode v nekaj urah uničile najmanj 80 odstotkov tekstilnih tovarn, ki so delovale v tem delavnem in bogatem področju Bielleseja. Sicer danes ni važna ugotovitev škode, kar bodo lahko naredili v prihodnjih, upajmo, bolj ugodnih dneh. Danes je najbolj važna pomoč, ki jo morajo nuditi stotinam prebivalcev najbolj ogroženih krajev in ranjencem Zračni most med Biello in poplavljenimi kraji so morali kmalu po 15. uri prekiniti ne samo zaradi teme, temveč tudi zaradi dežja. Danes so delno očistili tudi cesto, ki povezuje Vercelli z Valle Mosso. V najbolj opustošen kraj sta se podala minister Natali in župan iz Bielle, ki osebno nadzoruje razdeljevanje pomoči in razvoj položaja. Danes se jim je posrečilo tudi vzpostaviti telefonsko zvezo med Valle Mosso in Vercellijem. Prvi razgovor je imel minister Natali, ki je stopil v stik s prefektom.

ALESSANDRIA, 4. — Na področju Alessandrie se položaj polagoma izboljšuje, pa čeprav menijo, da je pod vodo še vedno nad 2.500 hektarjev zemlje. Hud naliv, ki je bil ponoči nad Casale Monferratom, je vzbudil precejšnjo zaskrbljenost, vendar na srečo ni bilo nič nujšega. Povsod se je lahko odvijal promet; pa čeprav s previdnostjo, ker so bile številne ceste pod vodo.

Iz Asti javljajo, da se položaj izboljšuje tudi v tamkajšnji okolici, kjer so že začeli izsuševati poplavljene trgovine, stanovanja in kleti. V Asti so odpovedali proslave ob obletnici zmage, ker se vsi vojaki in tudi policijske sile zaposlene z reševanjem.

MORTARA, 4. — Na srečo reka Sesia ni več poplavila okolice kot so se v nočnih urah bali. Gladina vode se je celo med Palestrom in Candio znižala za cele 3 metre, vendar so morali kljub temu preiskiniti ves promet na državnih cestah Mortara - Casale Monferrato in Mortara - Vercelli ter na železniški progi Asti - Casale Mortara, kjer je zemeljski usad poškodoval 700 metrov proge. Zveze bodo lahko ponovno vzpostavili, seveda če bo nivo reke še vedno padal, šele čez nekaj dni. Povsod gasilci, karabinjerji, vojaki in tudi prostovoljci pomagajo pri izseljevanju ljudi, ki so stanovali v poškodovanih hišah. V Candiji so prebivalci ostro protestirali zaradi zakasnitve pomoči. Ponekod so lahko prišli do osamljenih hiš samo z amfibijskimi sredstvi in to s precejšnjo zamudo.

Tudi gladina vode v Lago Maggiore se je precej dvignila in ograža prebivalstvo na vareškem obrežju. V Sisto Calende, kjer izvira Ticino, je reka poplavila nižji predel vasi, ki je 60 cm pod vodo. Državna cesta ob jezeru, ki vodi proti Švici, je na dveh krajih prekinjena: zemeljska usada sta namreč zaprla cesto med Lavenom in Luinom in med Luinom ter mejo. Zaradi poškodb na telefonskih napeljavah so ostali kraji brez vsakršnega stika z ostalim svetom. Na tem področju ni bilo žrtev, medtem ko je materialna škoda precejšnja.

Tudi pri Lodiju je obstajala nevarnost povodenj, ki je odrezala od sveta nekaj osamljenih kmetij. Pri San Roccu al Porto je reka Pad prešla bregove, zaradi česar so morali izprazniti 60 stanovanj. Gasilci so morali z motornimi čolni na pomoč številnim kmetom. Po podatkih, ki so jih javili vodstvu reševalnih odprav, so spravili na varno nad 200 oseb in kakih tisoč glav živine. Pad ograža tudi emiljsko državno cesto št. 9, zaradi česar so gasilci napravili jez z vrečami peska. Kljub temu pa pričakujejo, da se bo gladina Pada proti večeru še dvignila. Danes je Pad poplavil tudi dve vasi v paveškem podeželju, kjer je voda dosegla višino 2 metrov. Stanovalci, vsega skupaj 150 družin, so se zatekli v višje predele hiš in jih zalagajo z živežem s pomočjo čolnov.

CORTINA D'AMPEZZO, 4. — Slabo vreme je zajelo tudi dolomitsko področje. Danes zjutraj je ponovno začelo deževati tudi v Comelicu, Sappadi in S. Stefanu, v belunski pokrajini pa je zapadel tudi sneg. Promet se redno odvija, pa čeprav so morali ponekod urediti zasilne obvoze. Tudi stanje rek ni zaskrbljujoče.

ROVIGO, 4. — V Polesinah so vsi na nogah. Za jutri okoli poldne pricakujejo, da se bo gladina Pada še dvignila. Iz previdnosti je prefekt naročil županom ogroženih krajev, da odredijo izselitev prebivalcev iz področja Golene.

BENEVENTO, 4. — Tudi po Campanii prevladuje slabo vreme, ki je precej oviralo promet. Ponekod se je pojavil tudi močan veter, ki je poškodoval telefonske zveze. Izredno neurje je zajelo prejšnjo noč tudi Giugliano nedaleč od Neaplja, kjer je voda odplavila na stotine stotov že nabranih jabolk. Veter je podrl številno sadno drevje in povzročil precejšnjo škodo.

DOMODOSSOLA, 4. — V Piedimuleri, kjer so deroče vode prejšnjo noč porušile hišo, ki je pokopala pod ruševinami 8 oseb, so danes našli le tri trupla. Na tem področju so morali zaradi nevarnosti plazov izseliti 17 družin, medtem ko so morali nekaj cest zapreti za promet.

Trojna presaditev organov v montrealski bolnišnici

MONTREAL, 4. — Skupina kirurgov Royal Victoria Hospitala so prejšnjo noč presadili srce in ledvici. Organe, ki so jih odvzeli 28-letni ženski, so presadili trem osebam: srce 58-letnemu možu, eno ledvico 29-letni osebi, drugo ledvico pa 9-letni deklici.

Večina članov posadke na varnem

Brodolom grške petrolejske ladje

LONDON, 4. — Angleško obrambno ministrstvo javlja, da je angleška podmornica «Odin» rešila 10 članov posadke grške petrolejske ladje «Spyros Lemos», ki je plula pod liberijsko zastavo. Ladja se je preklala na dvoje in se je potopila severozahodno od španske obale.

Tudi holandska ladja «Eemland», ki je sodelovala pri reševalni akciji, je rešila 14 brodolomcev.

Že tretji dan v Benetkah

Nad meter vode na Trgu Sv. Marka

BENETKE, 4. — Zaradi visoke plime je bil Trg Sv. Marka in nižji predeli beneškega zgodovinskega centra že tretji dan pod vodo. Gladina se je dvignila za 110 cm in ker ni bilo več vetra, ki je preprečeval odtok vode, se je morje kmalu umaknilo. Na podlagi včerajšnjih izkušenj so danes s sirenami opozorili trgovce, da morje narašča, zaradi česar so ti lahko še pravočasno spravili na varno razstavljeno blago.

Orkester Scale nastopil v tovarni mesnih izdelkov

MILAN, 4. — *Francoski dirigent Gerges Prêtre je priredil koncert s 120-članskim orkestrom Scale v dvorani obednice neke tovarne mesnih izdelkov v Casatenovu; to je majhen kraj 30 km oa Coma. Koncerta, na katerega je bil sicer brezplačen vstop, so se udeležili predvsem uslužbenci tovarne, delavci in uradniki, ter člani kulturnega krožka, ki je organiziral nenavadno prireditev. Program je bil isti kot nekaj dni prej v Scali: Brahmsova II. simfonija, Ravelova «La valse» ter Debussyjeve «Nuages» in «Fêtes».*

HUD POTRES V ČRNI GORI IN ZAHODNI MAKEDONIJI

Ogromna škoda na javnih in stanovanjskih zgradbah

Takojšnja organizacija pomoči - Ena smrtna žrtev in nad 100 ranjenih

(Od našega dopisnika)

TITOGRAD, 4. — Močan potres, katerega središče je bilo po ocenitvi jugoslovanskih seizmoloških postaj na področju Skadra v Albaniji, je včeraj zjutraj ob 5.30 vznemiril prebivalstvo Titograda, Bara, Virpazarja, Ulcinja in okoliških vasi v Črni gori, Tetova, Debra, Gostivara in drugih krajev zahodne Makedonije. Po najnovejših poročilih je potresni sunek prizadejal več škode, kot je bilo po prvih poročilih moč sklepati. Po še nepopolnih podatkih je na področju Ulcinj in Bara skoraj popolnoma uničenih 600 stanovanjskih hiš, zdravstvenih in turističnih stavb. Pri potresu je izgubila življenje ena priletna ženska, nad sto ljudi pa je ranjenih. Materialna škoda je velika. Samo na področju občine Ulcinj je onesposobljeno za stanovanje okrog 350 hiš, delno je poškodovanih nad dva tisoč hiš. Večina šol v Ulcinju in ostalih vasi, avtobusna postaja, stavba skupščine v Ulcinju, hotela «Galeb» in «Lido» so poškodovani. Štab za civilno zaščito je takoj sprejel potrebne ukrepe za oskrbo prizadetega prebivalstva in pozval organizacije in mešćane naj prizadetim nudijo pomoč. V Baru je poškodovano pristanišče in več poslopij. V Starem Baru je poškodovano okrog deset hiš, v ostalih vaseh barske občine je onesposobljenih za stanovanje nad 230 hiš. Med poškodovanimi večjimi poslopji v Baru so tudi hotel «Agava» in bolnišnica. Precej je poškodovana tudi kanalizacija in vodovod, zaradi česar so morali sprejeti nujne zdravstvene ukrepe.

Po zadnjih vesteh iz Titograda je ostalo v barski občini okrog 300 **družin brez strehe. Iz ogroženih** vasi v okolici Ulcinja so okrog 200 oseb preselili v hotelske objekte na Veliki plaži pri Ulcinju.

Naprave seizmološke postaje v Titogradu so od včerajšnjega potresa zabeležili nocoj do 18. ure 31 potresnih sunkov jakosti 3-4 stopnje zaradi česar strokovnjaki sklepajo, da se tla umirjajo. Včerajšnji potresni sunek na tem področju je bil jakosti 7. stopnje.

Zvezni izvršni svet je na današnji seji dodelil kot prvo pomoč prizadetim 1,5 milijona Ndin. Izvršni odbor republiške konference socialistične zveze Črne gore, izvršni odbor Zveze komunistov, predsedstvo sindikata in zveze mladine Črne gore so na današnji skupni seji v Titogradu pozvali družbeno-politične organizacije in občinske skupščine naj nudijo prebivalstvu hitro pomoč.

B. B.

Visoka zmaga Uniona v srečanju z Gretto

Podlonjerci bi lahko dosegli še višje izraženo zmago, zlasti z odlično igro v 2. polčasu

UNION — GRETTA 6:1 (3:1)

UNION: Pavatič, Truant, Kramesteter, Fortezza, Gombač, Osvaldo, Morabito, Rozza, Camassa, Mamilo, Poropat.

GRETTA: Vrabez, Maschietto, Verani, Fasano, Pregarz, Clarot, Bianchi, Dessenibus, Papini, Batic, Umek.

STRELCI: p.p. v 4' Bianchi (G), v 6' Camassa, v 25' Poropat, v 40' Fortezza (enajstmetrovka); d.p. v 15' Camassa, v 24' in v 40' Morabito.

Na blatnem igrišču stadiona «1. maj» je moštvo Uniona osvojilo drugo zaporedno zmago. Izgleda, da se je po prvem, katastrofalnem, srečanju v ekipi nekaj spremenilo. Igralci so dokazali, da znajo tudi igrati ter poslušati trenerjeve ukaze in navodila, ne pa se obnašati svojeglavo na igrišču. Zmaga nad Gretto je bila povsem zaslužena. Moštvo je pokazalo zrelo, homogeno igro. Izgleda, da so končno vsi igralci prišli v dobro kondicijo, saj so z izredno dinamičnostjo povsem nadkriliki nasprotnika. Napadalci so našli pot do nasprotnikovih vrat ter jih zasuli s toča golov. Zgodilo se je prvič, da je Union v prvenstvenih tekmah zmagal s tolikšno razliko v golih. Za to gre zasluga predvsem soglasju med posameznimi sektorji. Vratar Pavatič ni imel mnogo dela, izkazal pa se je večkrat, ko je z drznimi posegi rešil svoje svetišče pred golom. Za svojo nedelavnost se mora v dobri meri zahvaliti obrambi. Ta se je pod vodstvom vedno odličnega in hladnokrvnega Gombača znašla ob vsaki priliki. Nekoliko svojeglav je Fortezza, ki vedno sili v napad, pri tem pa pušča vrzeli v obrambni vrsti, ki jih večkrat ne utegne popraviti. Sredino igrišča je dobro obvladal Osvaldo s pomočjo Mamila. Napad pa je znal izkoristiti pomanjkljivosti v obrambi Grette, ki je praktično igrala brez pravih branilcev. Na splošno je Union pokazal dobro igro, ki je zadovoljila vse. Škoda le, da je zaigral proti tako neurejeni ekipi, kot je bila Gretta. Res je, da ni pridobljenih točk nikdar škoda, vseeno pa bi zmaga proti nekoliko solidnejši ekipi dala večje zadoščenje, čeprav bi bilo manj golov.

Union je srečanje pričel z zelo hitrim tempom, kar je popolnoma zmedlo nasprotnike. Kljub temu pa je prešla Gretta že v 4' v vodstvo. Kramesteter je v kazenskem prostoru zgrešil podajo, žoge se je polastil Bianchi, ki jo je z močnim diagonalnim strelom poslal v mrežo. Pavatič se je vrgel, toda zaman. Union je takoj reagiral ter že čez dve minuti izenačil Poropat je streljal iz kota, Camassa pa je žogo lepo obrnil v zgornji kot vrat. Igra se skoro ves čas odvija pred vrati Grette.

V 17' pa se je nenadoma Bianchi znašel sam pred vrati Podlonjercev. Kramesteter se je zapletel z njim v dvoboj, toda zaman. Bianchi je ravno hotel streljati v vrata, ko je Pavatič z drznim posegom rešil situacijo.

V 25' je Union prešel v vodstvo. Osvaldo je s srede igrišča podal Poropatu, ta pa je s silovitim strelom zadel mrežo, potem ko je žoga letela mimo treh igralcev, ki se zanjo niso zmenili. Kljub temu, da je prešel v vodstvo je Union še vedno napadal. Gostje so se skušali kolikor mogoče braniti, toda niso zmogli vzdržati hitrega tempa Podlonjercev ki so dosegli pet minut pred koncem polčasa še tretji gol. Clarot je v kazenskem prostoru zrušil Kramesteterja, sodnik je dosodil enajstmetrovko, ki jo je Fortezza realiziral.

Popoln monolog Uniona pa je bil drugi polčas Gretta skoraj sploh ni obstajala, gostitelji pa so v streljanju proti Vrabzu zapravili cel kup priložnosti za gol. Pred vrati Grette se je odlikovala predvsem trojica Morabito - Camassa - Poropat, ki je neprenehoma predstavljala nevarnost za nasprotnikove branilce. V 15' je Camassa realiziral za svoje moštvo četrti gol. Najprej je imel žogo Morabito, ker pa sam ni mogel streljati, jo je podal Camassi, ki jo je z močnim strelom poslal Vrabzu za hrbet. Zadnja dva gola pa sta padla po zaslugi Morabita, ki je obakrat znal izkoristiti dobra predložka Camasse.

Radi

PRVA LETOŠNJA ZMAGA BAZOVCEV

Zarja - Libertas Prosek 2:1

Prosečani so v zadnji minuti igre zastreljali enajstmetrovko

ZARJA — LIBERTAS 2:1 (2:0)

Goli: v 15' p. p. Komar (Z), v 16' p. p. Kalc (Z), v 18' d. p. Smolizza (L.)

Zarja: Babuder, Bernetic, Križmančič M., D'Este, Križmančič V., Čač, Kalc, Zagar, Komar, Pasqualis, Giordano.

Libertas: Rota, Babich, Gherbaz, Smolizza, Cotterle, Manzutto, Bose, Kocjan, Rustia, Vatta, Percovich.

Sodnik: Denanzo.

Prva zmaga za Zarjo v letošnjem prvenstvu. Po dveh zaporednih porazih so končno belordeči okusili zmago. Bazovci so v prvem polčasu dobro zaigrali in prevladovali na igrišču. To premoč so izrazili z dvema goloma, ki sta padla v času ene same minute. Zadetki so precej dezorientirali nasprotnika, ki ni znal več zbrati svojih sil, tako da Zarjina obramba sploh ni imela dela. Bazovci bi lahko v prvem delu igre še povečali rezultat, a so bili pri streljanju na nasprotnikova vrata premalo odločni in tako so si zapravili marsikatero ugodno priložnost. Fantom manjka tista borbenost, ki smo jo bili vajeni videti na lanskem prvenstvu. Pri tem se močno občuti odsotnost Stojana Metlike, ki je s svojimi prodori z mesta srednjega branilca tudi večkrat potresel nasprotnikovo mrežo in je bil lani eden glavnih stebrov moštva.

V drugem polčasu je Zarja močno popustila in Libertas je izkoristil priliko ter je navalil na Babudrova vrata. Zarja, ki je tudi tokrat nastopila precej okrnjena, se je le s težavo branila. Pri tem sta izstopala Bernetič in Križmančič Vojko, ki sta «čistila» kazenski prostor, medtem ko so ostali zaigrali medlo in dopuščali nasprotnikom preveč prostora. V zadnji minuti igre je levi branilec Maks Križmančič odbil celo z roko žogo v kazenskem prostoru. Sodnik je brez okrevanja dosodil enajstmetrovko. Libertas je imel tako izenačenje v žepu. Zarja pa bi lahko zapravila že skoro gotovo zmago. Bazovski navijači so že obupali, strel Manzutta z bele pike se je končal v outu, v zadovoljstvo igralcev in seveda zvestih navijačev Zarje, ki so lahko pozdravili prvo letošnjo zmago.

Kratka kronika golov. V 15' prvega polčasa je povedla Zarja. Kalc je prodrl po levi strani ter podal na sredo prostemu Komarju, ki je brez oklevanja poslal žogo v nasprotnikovo svetišče; kazalec sekund na uri še ni opravil celotnega kroga, ko je moral nasprotnikov vratar spet pobirati usnje iz svoje mreže. Kalc je preigral tri nasprotnike, ter je z roba kazenskega prostora streljal. Žoga je končala svojo pot v spodnjem desnem kotu vrat. V 18' drugega polčasa je Libertas zmanjšal razliko. Zarjina obramba je napravila prekršek pred kazenskim prostorom. Strel je izvedel Smolizza, žoga je preletela živi zid bazovske obrambe ter presenetila Babudra.

f. v.

TECNOFERRAMENTA-PRIMORJE 1:2 (0:0)

Verginella strelec golov ki sta odločila srečanje

Tecnoferramenta: Persico, Doz, Zattera, Covra, Lo Pinto, Galesi, Monica, Cerneca, Boico, Bellicini, Saksida.

Primorje: Canciani, Hervatič, Osich, Francola, Sardoč, Pressi, Del Ben, Prašelj, Zužič, Cadelli, Verginella.

Strelci: v 15' in 25' d. p. Verginella, 32 d. p. Monica.

Koti: 10:5 za Primorje.

Sodnik: Tinta - Trst.

Pripombe: oblačno-sončno vreme, igrišče blatno, gledalcev približno 120.

Dvoboj med Tecnoferramento in Primorjem se je zaključil v korist gostov z 1:2. Kljub zmagi lahko rečemo, da so rdeče rumeni zaigrali slabše kot običajno, predvsem v napadu, kjer je edino Verginella (ki je dosegel 2 gola) pokazal smisel za strel. Prašelj in Žužič sta bila nekoliko medla. Tudi na sredini igrišča ni šlo vse v redu. Cadelli (gonilo Primorja) je imel črn dan in je vse breme ostalo na ramenih Pressija, ki se je proti gostemu zidu Tecnoferramente večkrat znašel v zadregi. Tržačani imajo namreč svojo moč prav na sredini igrišča in taktična napaka Prosečanov je bila, da so že v začetku pustili preveč prostosti nasprotniku, tako da je gospodaril po sredini igrišča in s tem branil rezultat 0:0. Na srečo pa je v nedeljo zablestel v proseških vrstah Del Ben (taktično desno krilo), ki je priskočil na pomoč Pressiju in (posebno v drugem delu igre) je bil vsak predložek ali začetna akcija za napadalne vrste njegovo delo. Skratka Del Ben je bil eden glavnih protagonistov tega srečanja in ima največ zaslug za nedeljsko zmago. Pri tem pa ne smemo pozabiti obrambe Primorja, ki je pokazala svojo moč in utrganost. Zelo lep in zanimiv je bil dvoboj med Osichem in Monico (Morda najbolj tehnično nadarjenim igralcem Tecnoferramente), ki pa ni prišel do izraza, predvsem zaradi hladnokrvnosti Osicha.

O nasprotniku lahko rečemo, da igra lep nogomet. Njegovo orožje je sredina igrišča. Obramba morda še ni utrgana. V napadalnih vrstah pa manjka strelec, ki bi znal izkoristiti ugodne priložnosti. Sicer pozitivni sodnik je napravil to napako, da je s piskanjem nepotrebnih prekrškov preveč lomil igro.

Kronika: prva minuta igre in Zužič je na predložku Del Bena imel priliko povesti Primorje v vodstvo a je sam pred vratarjem preveč okleval in šibko streljal, tako da je Lo Pinto rešil v kot. Tecnoferramenta je kmalu nato organizirala svoj zid na sredini igrišča. Blatno igrišče je bilo tudi njej v korist, ker je blato vedno v korist branilca. Enajsterca Tecnoferramente je tako zavlačevala igro. Primorje pa je z redkimi protinapadi prišlo do izraza. V 35' je bila prva nevarnost za Primorje, a Canciani je bil na mestu. V zadnjih petih minutah igre je Primorje izvedlo masovni pritisk, ki je rodil tri kote; po strelu Prašlja bi Lo Pinto kmalu povzročil avtogol. Na srečo je prečka nadomestila Persica.

V drugem delu igre se je pod mojstrsko režijo Del Bena Primorje vrglo z večjo odločnostjo v napad. V 4' je Prašelj streljal, a Lo Pinto je rešil v kot. V 15' gol Primorja. Prosti strel izven kazenskega prostora in Verginella je z učinkovitim strelom presenetil vratarja. Ta gol je dvignil moralo Primorja. V 25' akcija Del Ben - Zužič, zadnji je podal na levo Verginelli. Persico mu je s posegom pod noge skušal odvzeti žogo, a Verginella je bil spretnejši in je z lahkoto potisnil žogo v prazna vrata. V 32' je Tecnoferramenta znižala rezultat. Prosti strel v kazenskem prostoru Primorja, žoga je šla od noge do noge, Monica je bil najspretnejši in je s silovitim, neubranljivim strelom presenetil Cancianija. Do konca tekme še nekaj protinapadov Tržačanov, ki pa jih je obramba Primorja dobro zavračala. V 40' je imel Zužič priložnost povišati rezultat a je zopet preveč okleval.

Najboljši v vrstah Primorja so bili Del Ben, Pressi, Osich in Verginella. Pri Tecnoferramenti pa Zattera, Cerneca in Galesi.

KOLESARSTVO

Danec Fredborg svetovni prvak

Na svetovnem amaterskem kolesarskem prvenstvu v Montevideu je zmagal v vožnji na kilometer dolgi progi na kronometer Danec Niels Fredborg s časom 1'09"87

2. je bil Jackie Simes (ZDA) 1'10"40
3. Gianni Sartori (It.) 1'10"58
4. Kierzkowski (Pol.) 1'10"85
5. Jose Juan Pittaro (Arg.) 1'11"48 itd.

V ekipni vožnji na 100 km je zmagala Švedska, za katero so tekmovali štirje bratje Petterson.

Italija je bila tretja. V njeni ekipi so tekmovali Marcelli, Bramucci, Martini in Pigato.

HOKEJ NA LEDU

Mednarodna hokejska zveza je podelila organizacijo svetovnega prvenstva v hokeju na ledu za prihodnje leto Švedski. Prvotno bi moralo biti to prvenstvo v Pragi, a se mu je ta zaradi znanih političnih dogodkov odrekla.

Skupina A tega prvenstva, v kateri tekmujejo Sovjetska zveza, Kanada, Švedska, Češkoslovaška, Finska in ZDA bo nastopala v Stockholmu, skupina B z Jugoslavijo, obema Nemčijama, Avstrijo, Norveško, Poljsko in Romunijo bo igrala v Ljubljani, v Skopju v Makedoniji pa Velika Britanija, Francija, Belgija, Nizozemska, Japonska, Danska, Bolgarija in Italija.

EKSPLOZIJA NA IGRIŠČU

Hude posledice lahkomiselnosti

Eksplozija petarde, ki jo je 35-letni mesar Mitašev iz Štipa prinesel včeraj na igrišče, da bi z njo bodril igralce domačega moštva Brezalnic v prvenstveni tekmi druge lige proti gostom iz Leskovca, je poškodovala 25 gledalcev, med njimi pet težje. Mitašev je vrgel petardo na igrišče že pred začetkom tekme, toda ni eksplodira a Petardo je eden izmed prirediteljev vrgel med gledalce kjer je eksplodirala v rokah enega izmed gledalcev, ki jo je hotel ponovno vreči na igrišče. V bolnici v Štipu je 19 poškodovanih, ki pa niso v življenjski nevarnosti.

Po zelo slabi igri Roianese-Breg 2:3

Brežani so s svojo igro razočarali svoje pristaše Strelca Brega sta bila Bassanese in Visintin

ROIANESE — BREG 2:3 (1:2)

Roianese: Stasolla, De Jurco, Rebulla, Millo, Macchinut, Cuccari, Marcasich, Praselli, Gasperutti, Orto, Daris.

Breg: Favento, Bertesina, Maver, Sau, Švara, Leban, Ralza, Bassanese, Grahonja, Visintin, Rodella

Strelci: v p. p. v 28' Bassanese, v 42' Visintin, v 44' Gasperutti. V d. p. v 32' Visintin in v 44 Millo.

Sodnik: Decimani.

Koti: 2:2 (1:1).

Po lepšem nastopu proti Virtusu smo pričakovali, da bo Breg tudi v nedeljo pripravil občinstvu lepo igro. Toda številni navijači ki so prišli iz vse dolinske občine bodrit svojo ekipo, so se domov vrnili razočarani. V edino tolažbo jim je bila zmaga in dve osvojeni točki, kar še nadalje omogoča Brežanom, da vodijo na lestvici.

Tesen izid nad tako šibkim nasprotnikom jasno priča, da so plavi v nedeljo zaigrali slabo. Razen nekaj izjem, ki so praktično odločile srečanje, so ostali igrali brez volje in zelo statično. O skupni igri sploh ni bilo govora, kajti igralci so iskali osebne «finese» in so po nepotrebnem zadrževali žogo, tako da so nasprotniku olajšali delo v obrambi in v napadu. Saj so stalno obiegali vrata Brežanov. Obramba je kriva tudi za oba prejeta gola. Premalo je krila nasprotnike, v odločilnih trenutkih pa ni bila dovolj prisebna. Na sredini igrišča se je od časa do časa pojavila velika praznina, ki sta jo skušala neutrudna Leban in Bassanese kolikor toliko zapolniti, vendar sta naletela pri svojih soigralcih na nezadostno sodelovanje in sta bila proti koncu tekme povsem upehana.

Napad je slonel le na improvizaciji in iznajdljivosti posameznikov. Vsakdo je hotel privesti žogo do vrat in streljati iz neposredne bližine. To pa se je zgodilo le poredkoma, kajti nasprotna obramba je bila gosta, predvsem pa je bil odličen vratar, ki je Roianese rešil hujšega poraza. Če bi Brežani vložili v srečanje več borbenosti in dinamike bi z lahkoto dosegli višjo zmago.

Kronika: Začetek je bil živahen, polagoma pa je igra postajala vse bolj mirna Rojančani so prevzeli pobudo, obramba Brežanov pa je skušala lajšati pritisk z neučinkovitimi protinapadi.

V 7' prvi resnejši napad Brega, vendar brez uspeha. V 25' je Stasolla zopet ubranil močan strel. Nato je Breg prevzel pobudo in v tem delu srečanja je bila igra najbolj razgibana in napeta.

V 28' je Bassanese s strelom izven kazenskega prostora povedel Breg v vodstvo.

V 42' sta Bassanese in Visintin prodrla v nasprotnikov kazenski prostor, zadnji je streljal, vratarju je žoga ušla iz rok in se skotalila v mrežo.

Minuto pred koncem je Roianese izsilil kot in Gasperutti je mimo nerodne obrambe gostov poslal žogo v mrežo.

Drugi polčas je bil skrajno nezanimiv in neborben. Nekaj več so pokazali Rojančani, vendar so bili njihovi napadi sterilni in izvedeni v veliki zmešnjavi, z enako zmešnjavo pa se je branila tudi obramba Brega.

V 32' je Ralza podal daleč naprej Visintinu, ki je izid povišal na 3:1

Brežani so nato popustili, Roianese je napel vse sile, da bi dosegel še kak gol, kar se mu je v 44 tudi posrečilo. Millo je streljal mimo obrambe plavih, ki se sploh ni premaknila in je tako dosegel zadnji gol tekme. Minuto kasneje je sodnik, ki je svojo nalogo opravil dobro, odžvižgal konec tekme.

* * *

V okviru mladinskega prvenstva je Breg premagal Cremcaffe z 2:1 (0:0).

* * *

V okviru mladinskega prvenstva je včeraj na igrišču v Ulivi Flavia Ponziana premagala mlado ekipo Vesne z izidom 4:1.

Loki

Končno črnsko gledališče v New Yorku

NEW YORK, 4. — *V New Yorku končno imajo tudi stalno črnsko gledališče. Gre za «Negro Ensemble Company», ki se vzdržuje, kot vsa gledališča, deloma od vstopnine, dela iz subvencij ali podpore, v konkretnem primeru od podpore Fordove ustanove. Gledališče ima svoj sedež v Drugi aveniji, torej niti na Broadwayu, niti v črnski četrti Harlem, pač pa v predelu mesta Hippy.*

Doslej je črnska gledališka skupina pripravila dve deli, eno, ki je znano tudi v Evropi, in sicer Petra Weissa «Montaža», torej polemično delo o portugalskem-kolonializmu v Afriki. Z drugim je skupina nastopala sedaj, in sicer z Louisa Sapina delom «Daddy Goodness», ki ga je Louis Sapin pripravil po neki zgodbi črnskega avtorja Richarda Wrighta.

Gre za zgodbo dobrega črnskega pijanca, ki ga imajo že za mrtvega, dejansko pa je le pijan. Ko pa pijani črnec «vstane od mrtvih», postane središče nekega novega kulta.

Gre za nekakšno farso, za satiro, rekli bi skoraj za pravljico, ki ima tako ljudski kot tudi filozofski ali pesniško filozofski navdih. Gledališka skupina, ki jo vodi Douglas Turner Ward, je delo odlično pripravila. Po nekaterih vesteh bo «Negro Ensemble Company» spomladi prišel gostovat v London.

Sloviti umetnik Anthony Quinn kot Leon Alastray v filmu «Sansebastjanski zvonovi», ki ga je za producenta Jacquesa Bara režiral Henri Verneuil. Film je francosko - mehiško - italijanska koprodukcija

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Ferrarčan A. Funi v «Torbandena»

Kulturna pomembnost dejavnosti galerije Torbandena se nam spet kaže z razstavo velikih olj in temper, ki se jim na prvi pogled pozna mojstrstvo avtorja. Je to Achille Funi, skoro osemdesetletni Ferrarčan, ki je nad dvajset let poučeval na milanski akademiji Brera, kjer se je izučil v mladih letih, ko je sodeloval s futuristi v skupini Boccioni, Russolo, Sant'Elia in Severini ter še Carlo Carrà, s katerim je nato prešel v uradni novočentizem. S tem si je utrl uspešno pot do izvedb velikih stenskih slik in mozaikov v raznih javnih stavbah in cerkvah, kot na primer v rimski baziliki sv. Petra. Razumljivo je torej, da dela tega učitelja nekaterih danes na višku slave ustvarjajočih italijanskih slikarjev, vise po raznih muzejih in galerijah od Moskve do New Yorka, ker so pač na mnogih razstavah italijanske moderne umetnosti doma in na tujem žela splošno priznanje po svoji toplo občuteni predmetnosti.

In vendar, in to še v omejenem številu, jih vidimo v Trstu prvič šele sedaj na tej razstavi, kar potrjuje naše uvodno priznanje tržaškemu razstavišču, ki se odlikuje po kakovostnih razstavah.

Razen olja žene z jabolkom iz leta 1919, kjer pronicajo še rahle izkušnje Funijevega futurizma in prilivi nemškega ekspresionizma, so vsa ostala olja in tempere iz zadnjega obdobja ustvarjanja tega mojstra v podajanju lepote človeškega telesa in narave. So to podobe, ki ugajajo po dovršenosti slikanja in ubranosti barv ter po prirodni stalnosti njihove likovne vsebine, v kateri srečujemo osnove večnostnih vrednot živega stvarstva. V velikih slikah žená klije neusahljiva bodočnost življenja, čeprav ljubi Funi dajati jim naslove iz starogrškega bajeslovja.

Pa tudi gozdnati izrezi pokrajin, ki jih poleti slika okrog kraja Versilia, ki ravno tako lahko bile iz dobe grških junakov, kot na primer Odiseja, ki ga tu srečamo v velikem olju sredi zelenja obmorske krajine. V tem je dosleden celo v tihožitju kjer izza razne kuhinjske povrtnine v ozadju vstaja iz morske pene rojevajoča se boginja ljubezni. Zato je tej pesniški vsebini slik primerno uvodno besedo kataloga mogel napisati le slavni Eugenio Montale.

MILKO BAMBIČ

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Pozni srednji vek iz velike zbirke Umetnost v slikah

Knjiga z naslovom POZNI SREDNJI VEK je druga knjiga iz zbirke Umetnost v slikah, ki ima namen na nov način omogočiti umevanje upodabljajoče umetnosti v svetu. Gre namrec za to, da se predvsem s pomočjo slik, barvnih reprodukcij umetnin in primerov arhitekture, in ne toliko z besedilom, omogoči najširšemu krogu ljudi seznanjenje z najboljšimi in najznačilnejšimi likovno umetnostnimi stvaritvami. To, dvajset knjig obsegajogo zbirko je v originalu izdala zahodnonemška založba Holle Verlag v Baden-Badnu, po njej pa v slovenščini Državna založba Slovenije, ki se tako pridružuje drugim slovenskim založbam pri izdajanju likovno umetnostnih publikacij.

Prvo knjigo te zbirke, posvečeno stari južnoameriski ljudski umetnosti smo dobili nedavno, zdaj pa je v tej zbirki, ki predstavlja umetnost v slikah, izšla druga knjiga, (ki pa po vrsti seveda ni druga temveč kasnejša) posvečena umetnosti v poznem srednjem veku. Avtor knjige je Hans H. Hofstätter, ki je delu napisal krajši uvod in razlage k slikam, slovenski prevod pa je oskrbela Helena Menaše.

Knjiga je bila sicer natisnjena v Nemčiji, stavek pa je oskrbela slovenska tiskarna, tako da gre za koprodukcijo. Tudi oprema, ki je tuje delo, je vzorna in tudi skeptični naročniki te zbirke ter izbrani ljubitelji likovne umetnosti bodo prišli na svoj račun in bodo s knjigo zadovoljni. Ta publikacija namreč še bolj kot knjiga o umetnosti južnoameriških domačinov, ker nam je pač srednjeveška umetnost bližja, kaže, s svojim bogastvom barvnih reprodukcij, posrečeno zamisel te zbirke ter originalnost novega prijema v popularizaciranju upodabljajoče umetnosti.

Knjiga Pozni srednji vek zajema čas, ko v kulturni razvoj poseže tudi meščanstvo, ko sicer družbo še vedno vodi plemstvo, ko pa se vendar meščan in kmet že začneta zavedati svojega stanu in tudi posegati v javno življenje. Razvoj mest in denarnega gospodarstva začne dajati nove materialne osnove življenja, s tem v zvezi pa se začenja spreminjati ne samo materialna, temveč tudi duhovna kultura.

Srednji vek pocasi tone in začenja se novi vek. Ta prehod iz srednjega v novi vek pa je prav v umetnosti močno zaznaven. V stavbarstvu je to čas graditve velikih gotskih katedral pa tudi palač v Nemčiji, Italiji, v Franciji, na Češkem. Kiparstvo te dobe razširi svojo motiviko, v slikarstvu nastane prvič samostojna slika kot zaključen, prostorsko in časovno enotno zgrajen kompozicijski prostor, ki upošteva gledalčev vidik. Umetniki začno dojemati tudi pokrajino, nastane perspektiva in želja po upodabljanju resničnega sveta. Umetnostno zgodovinsko je to obdobje zelo bogat in ustvarjalen čas.

O bogatem umetniškem ustvarjanju te dobe se bo lahko prepričal vsakdo, ki bo njigo o umetnosti v poznem srednjem veku vzel v roke. Po kratkem uvodu bo v nadaljnjih razdelkih knjige, ki pa na poglavja sploh ni razdeljena, spoznal katedrale v Angliji, Nemčiji, Italiji in zlasti v Franciji ter se iz spremnega besedila seznanil z značilnostmi prikazanih primerkov. Španski gotiki trdnajskemu in križarskemu stavbarstvu, češki umetnosti, Burgundiji so posvečena samostojna poglavja knjige. Spet posebej je predstavljena smrt v tedanji umetnosti miniature, rezbarstvo, poznogotsko slikarstvo na steklo. Prikazan je nizozemski realizem, prvi portreti in avtoportreti, posebej pa že prehajanje na novo dobo, renesanso.

Kot povedano, je poudarek knjige na podobah. Škoda, da njih seznama v knjigi ni. Vsaka stran 250 strani obsegajoce knjige pa ima najmanj po eno podobo, večina teh so barvne reprodukcije. Besedilo je kratko, strnjeno in teži samo za tem, da predstavi in na kratko razloži prikazano podobo v vsej njem značilnosti in pomenu. Tako obstaja prebiranje knjige pravzaprav le v gledanju podob. Tudi neizobraženemu, toda umetnost ljubecemu človeku, je na ta način možno seznanjenje s svetovno umetnostjo. Res pa je, da zlasti ta knjiga poudarja zahodnoevropsko umetnost in da so celi predeli sveta, Evrope, tako Rusija, Balkan in vzhodna Evropa, prezrti in niso predstavljeni niti s posameznimi primeri. Prav to pa nam toliko bolj narekuje, da čimprej izdamo napovedane monografije o našem domačem slikarstvu in kiparstvu.

S svojim slikovnim bogastvom in tehnično popolnostjo reprodukcij se knjiga o poznosrednjeveški umetnosti uvrsča med lepotne izdaje, po katerih naši ljudje radi segajo.

Sl. Ru.

Posebne TV oddaje za ameriške volitve

V času olimpijskih iger v Mehiki se je italijanska televizija potrudila, da je mogel italijanski ljubitelj športa slediti dogajanjem na olimpijskih igriščih tudi pozno v noč. Tudi prihodnjo noč se bo mogel italijanski človek sproti seznanjati s tem, kaj se bo dogajalo na oni strani Atlantika, konkretno v ZDA. Kakor vemo, bodo danes v ZDA predsedniške volitve. Ker pa je Amerika sedem ur za našim srednjeevropskim časom, se bodo podatki začali zbirati za naš urnik pozneje in italijanska televizija bo nocoj prenašala dogajanja na ameriških voliščih od 00.40 do 5. ure zjutraj, to se pravi skoraj vso nocojšnjo noč.

Televizijska povezava z ZDA se bo začela že med nočnimi poročili ob 23. uri. V teh poročilih bo televizija posredovala le prve vesti. Po teh poročilih bo na programu TV film, od 00.40 dalje pa bo izredna oddaja, ki bo posredovala komentarje, življenjepise treh kandidatov za predsedniško mesto, nadalje poročila o poteku volitev in tudi prve rezultate.

Jutri dopoldne pa bosta na sporedu dva izredna «dnevnika» in sicer prvi od 7.30 do 9 ure, drugi pa 12 do 12.30. Sledila bodo nato redna poročila ob 13.30, na katerih bomo prav gotovo imeli že skoraj kompletne rezultate o predsedniških volitvah.

Poleg televizije bo tudi italijanska radijska mreža, konkretno njen drugi program, imel izredna poročila, začenši od polnoči nocoj in v časovnih razmakih vse do 13. ure jutri. Med posameznimi poročili bo glasbeni spored.

Ameriške predsedniške volitve se bodo končale danes med 20. in 21. uro seveda po ameriškem času, kar bo med 2. in 3. uro našega jutrišnjega dne. Rezultate, ki jih bodo zbrali v posebnem newyorškem volilnem centru, bodo sproti in zapored posredovali javnosti.

PONOVNO O ŠTEVILNIH AFERAH V ZAHODNI NEMČIJI

Zvezna republika je torišče vohunske in ideološke borbe

Francoski časopis zatrjuje, da je v Zahodni Nemčiji 16.000 vohunov
Zakonska zveza za pridobitev novega agenta - Iznajdljivost vohunov

Pred nekaj dnevi smo pisali o šestih tajinstvenih smrtih v Zahodni Nemčiji. Pozneje je prišlo še do enega prav tako tajinstvenega samomora. Medtem je prišla na dan tudi zadeva ukradene rakete, ki so jo trije res drzni ljudje odnesli iz nekega vojaškega skladišča in malone kot «vzorec brez vrednosti» poslali v — Moskvo. Vmes je prišla tudi zadeva češkega novinarja, ki so ga v Bonnu dolgo zasliševali; pravzaprav pa vse to spravljajo v zvezo s krajo rakete. Skratka, zadeva je po eni strani dokaj jasna, po drugi pa se vedno bolj zapleta in dokazuje, da je Zahodna Nemčija res veliko torišče vohunske dejavnosti, nekakšno ideološko bojišče med Vzhodom in Zahodom. O vsem tem je pariški «Le Figaro» med drugim zapisal:

Če so pesniki imenovali Korejo — deželo mirnega jutra, Finsko pa — deželo tisočerih jezer, je za strokovnjake vohunskih služb vsega sveta Zahodna Nemčija postala — dežela 16.000 vohunov. In to ne brez razloga. Zvezna republika je idealen teren za tovrstno dejavnost, ker je zemljepisno na meji med zahodnim in vzhodnim svetom, zaradi cesar predstavlja izbočeno trdnjavo v ideološki borbi med Vzhodom in Zahodom.

Francozi, Britanci in Američani so kot zasedbene sile pripeljali skupno s svojimi vojaškimi silami tudi — vohunstvo. Te tri dežele niso tistega dne 1955. leta, ko so vrnile Zvezni republiki suverenost, vohunstva uničile. Še več, te tri sile še danes imajo pravico prisluškovati telefonskim razgovorom. Toda vzporedno v zavezniških agenturah so se obnovile v Zahodni Nemčiji tudi domače, torej nemške vohunske mreže. BND je podrejena neposredno vladi, MAD se je specializirala za vojaško vohunstvo in za kontraŠpijonažo, «Službo za zaščito ustave» pa vodi neposredno zahodnonemški notranji minister. Njegova dolžnost je, da nadzira sleherno subverzivno dejavnost v Zvezni republiki.

Po drugi svetovni vojni je tudi Sovjetska zveza vzpostavila mrežo svojih vohunov v Zahodni Nemčiji. Vse vzhodnoevropske dežele, celo Kitajska, obveščajo svoje centrale o tem, kar se dogaja v Zahodni Nemčiji. Upoštevajoč posebne poročevalce in sodelavce, ki so jih našli kar na kraju samem, moremo reči, da vohunska peta kolona šteje v Zahodni Nemčiji najmanj — 16.000 ljudi.

O teh borbah, ki se vodijo med raznimi vohunskimi službami, je javnost, kar je razumljivo, kaj malo obveščena. Podatki so v glavnem fragmentarni in na osnovi teh je težko oceniti obseg afere.

Še danes, po letu dni, se točno ne ve, kako je skupina agentov ukradla raketo «Sidewinder», težko 70 kg in dolgo 3 metre, iz skladišča streliva v hangarju NATO v Zelleu na jugu Zahodne Nemčije. (Kakor smo mogli iz raznih agencijskih vesti razbrati, je bila zadeva zadnje dni nekoliko razčiščena, ker da se ve, kako so raketo odnesli, op. prev.). Akcijo so vsekakor morali izpeljati strokovnjaki, ker so raketo razstavili na kose in jo v kosih odnesli. To krajo, ki bi se mogla zdeti neverjetna, če bi ne bilo šlo za raketo, s pomočjo katere se morejo odkriti sovražna letala, je odkril 24. oktobra lani neki narednik, ko je zvečer stopil na vrt letalskega oporišča, da bi nažel nekaj peteršilja za juho, ki si jo je kuhal. Ko je stopal po vrtu, je narednik opazil, da je bodeča žica, ki obdaja eno od treh skladišč orožja, presekana. Zaskrbljeni narednik je stopil nato okoli hangarja in opazil, da je eno izmed stekel na oknu hangarja razbito. Takoj je vzbudil alarm..., toda do danes še nihče ni mogel odkriti točnega datuma, kdaj je bila raketa ukradena in ali so jo nato našli. (Pozneje smo zvedeli, da je raketa ubrala pot — Moskve).

Malo je verjetno, da se bo razsvetlila tajnost vrste samomorov, ki se je začela 8. oktobra letos s smrtjo generala Wandtlanda, admirala Luedkeja, visokega funkcionarja v ministrstvu za gospodarstvo Schenka, nadalje polkovnika Grimma iz obrambnega ministrstva. Seznam žrtev se veča, saj so 27. oktobra aretirali tajnico obrambnega ministrstva... Kancler je zahteval pojasnila o tej poplavi teh čudnih dogodkov. V Bundestagu bodo o tem razpravljali.

To pa ne bo prvič. Že proti koncu lanskega leta so zahodnonemški poslanci ostro protestirali zaradi delovanja tujih vohunskih služb v Zvezni republiki. Bilo je to v dobi ugrabitve 17 južnih Korejcev (ki so jih pozneje na Južni Koreji povečini obsodili na smrt in umorili, ker so pač ti ljudje, v glavnem znanstveniki, bili pristaši druge, demokratične Koreje, ne pa sedanje ameriške kolonije, op. prev.). Primeri ugrabitve pa so le izjema posebno zaradi svoje spektakularnosti.

Tako se je Heinz Sutterlin, okorel samec 37 let, moral oženiti samo zato, da bi mogel s svojo malo filmsko kamero, skrito v cigaretni dozi, snemati dokumente v ministrstvu zunanjih zadev. Heinz ni srečal tajnice Eleonore, ki je bila v tem ministrstvu zaposlena od 1950. leta, po naključju. Tajnica Eleonora je bila stara 30 let in se je čutila osamljeno. Heinz ji je začel dvoriti, pa čeprav ni bila niti najmanj lepa, saj je gledala križem in imela mozoljast obraz. In vendar mu je «uspelo» žensko osvojiti. Ona je v njem videla svojega «princa», on pa v njej le možnega vohuna za sovjetsko KGB. Kljub temu «nesporazumu», sta se Heinz in Eleonora poročila, toda kmalu pozneje je mož povedal svoji ženi, da dela za Moskvo. Iz ljubezni do Heinza se je tudi Eleonora vključila v «delo». Zgodba je imela tragičen konec. Ko je bila aretirana, je Eleonora napravila v celici samomor.

Pri prenašanju poročil, ki jih agenti zberejo, domišljija že nima meja. Sredstva so najrazličnejša. Rosalie Kunze, lepa rdečelasa tajnica, ki je vohunila v obrambnem ministrstvu, je svoje beležke skrivala v votli ročaj svoje ščetke. Maria Knuth, ki je za poljsko vohunsko mrežo zbirala poročila o zavezniških vojaških dejavnostih, je s svojimi šefi izmenjavala drobcene kipe Bude. Podobno je delal tudi poslanec Frenzel. Imel je celo vrsto drobcenih votlih kipcev iz belega marmorja, v katere je skrival tajne dokumente, ki jih je ukradel v parlamentu. Te kipce je bilo treba odpreti po zelo točnih navodilih. V nasprotnem primeru je lik «brizgnil» v obraz strupeno kislino, ali pa je eksplodiral.

Kljub vsej previdnosti tudi najboljšega agenta pa se redko zgodi, da ga pri daljšem delovanju ne odkrijejo. Nekateri pa se «izgubijo» zato, ker pritegnejo pozornost nase zaradi nenadnega in nenavadnega bogatega življenja, zaradi «standarda», ki mu ga redni dohodki ne morejo dopuščati. To velja posebno za Zahodno Nemčijo, kjer je «prijavljanje» zelo pogosto. Tu moremo vedno naleteti na nevoščljivca, ki mu postane sosed sumljiv, ker je pač kupil nov avtomobil, ker pije whisky namesto piva, ali ker je slavil rojstni dan v boljšem lokalu.

So pa tudi žrtve agentov, dovčerajšnjih sodelavcev ali celo šefov, ki gredo «na drugo stran» in ki si hočejo pridobiti naklonjenost s tem, da izdajo svoje sodelavce. Tako je bil aretiran zakonski par Sutterlin kmalu potem, ko je pobegnil k Amerikancem sovjetski agent Jevgenij Runge.

Pancrazio Scorano je moral zaradi dela iz Brindisija v Turin. Ko je bil že 4 mesece v piemontski prestolnici, je na ulici srečal mršavega psa, ki se mu je zdel znan. Poklical ga je po imenu Lasie in pes je pridrvel k njemu. Lasie je napravil 1200 km, da je našel gospodarja

POBUDA PODJETNEGA POTAPLJAČA

Bo «Lusitania» izdala tajnosti ki jih krije že dolgih 53 let

Pobudniku gre za materialno plat, vendar je možno, da se bo rešilo tudi vprašanje, ali so bile neke govorice utemeljene

LONDON, 4. — Katastrofa, ki je zadela velikansko prekooceansko ladjo «Lusitania», je imela v svetu izreden odmev, podobno kot katastrofa, ki je zadela veliko ladjo «Titanic». Ladja «Titanic» se je potopila na svoji prvi poti po trčenju z ledeno goro, ladja «Lusitania» pa je bila žrtev nemške podmornice.

Kaže, da bomo pred koncem tega meseca zvedeli o tej veliki katastrofi nekaj več, kajti skupina potapljačev se bo v kratkem potopila v temne globine morja, da bi razkrila tajnosti, ki jih krije «Lusitania». 53 let je že, odkar velika, 40.000-tonska prekooceanska ladja «Lusitania» leži na dnu morja. Prekooceanska ladja je bila last paroplovne družbe «Cunard Line» in neka nemška podmornica jo je 7. maja 1915. potopila z dvema torpedoma komaj 19 km od južne obale Irske. Bila je tako rekoč že na cilju, saj je potovala iz New Yorka proti Liverpoolu, ko ji je nemška podmornica prestregla pot.

Tudi v tem primeru je šlo za veliko katastrofo, podobno kot s «Titanicom» kajti v ladji «Lusitania» je ostalo 1.200 potnikov, ki niso nikoli prišli do Liverpoola, kamor so bili namenjeni. Med 1.200 potniki, ki so pri tej nesreči izgubili življenje, je bilo tudi 124 Američanov in morda je prav temu dejstvu treba pripisati, da so se ZDA odločile za vstop v vojno proti centralnim silam. Res je, da so bili zato pomembni tudi drugi činitelji, toda ta katastrofa je imela med ameriško javnostjo velik odmev, ki je pobijal argumente tistih ameriških krogov, ki so se držali ob strani ali ki so zagovarjali ameriško nevtralnost v «evropski vojni».

"Zato" je tudi sedanja pobuda za odkrivanje ladje prišla iz ZDA in potapljači se bodo spustili 96 metrov globoko v temne vode Atlantika, da bi razkrili ali kolikor toliko pojasnili nekaj izmed še ne rešenih vprašanj v zvezi s potopitvijo ladje. Med drugim se računa, se upa, da bi mogli odgovoriti na vprašanja, ali so bile resnične govorice, ki so se v dobi tragedije širile in po katerih naj bi na prekooceanski ladji prevažali tudi večje količine zlata, skrite v konzervnih škatlah, na katerih je pisalo, da gre za meso. Poleg tega so se tedaj širile vesti, da je potniška ladja prevažala tudi strelivo. Nič manj niso zanimive govorice o tajnih dokumentih, ki da so se potopili z ladjo. Skratka, govoric je bilo veliko in nekatere so bile zelo važne zaradi tega, ker je bila tedaj Evropa v vojni.

Potopljeno ladjo je za poldrugi milijon lir odkupil 35-letni bostonski potapljač John Light. Ta računa, da bo s skupino zelo spretnih in sposobnih potapljačev, ki so doslej sluzili v ameriški vojni mornarici, dvignil iz ladje «vse ,kar velja ponovno prinesti na površje, kar velja rešiti».

Kar zadeva zlato, pa tudi diamante in razne druge dragulje, last potnikov, dragulje in denar, ki je še vedno v blagajni potopljene ladje, Light pravi, da v to ne veruje. «Mene zanima — pravi Light — predvsem 1.500 do 2.000 ton medenine in bakra, kar ga je vgrajenega na ladji, nadalje me zanimija štirje propelerji, ki so zliti iz brona in mangana in katerih vsak tehta 14 ton in pol.»

Odprava, ki se lotava te nelahke naloge, si je postavila svoje oporišče v kraju Kinsale, znanem ribiškem središču, ki je znano tudi kot turistično središče in od koder se da tako rekoč s prostim očesom videti kraj, kjer je nemška podmornica potopila ladjo. Light in njegovi sodelavci bodo opremljeni z najsodobnejšimi napravami za potapljanje in raziskovanje. Med poslednjimi so tudi nekatere najsodobnejše elektronske naprave. Potapljači se bodo spustili do ladje v «potapljaškem zvonu», morske globine pa si bodo razsvetljevali z mogočnimi žarometi. Vse delo pa bodo z vrha, torej s površine vode spremljali ali nadzirali s pomočjo televizije, katere naprave bodo na stari francoski ribiški ladji, ki jo bodo primerno opremili.

Light in njegovi sodelavci računajo, da bodo mogli ogrodje ladje prerezati s primernimi napravami, nato bodo posamezne «vredne kose» spravljali na površje. Računajo, da se bo dalo iz ladje rešiti raznih predmetov v skupni vrednosti 375 milijonov lir.

Poleg te koristi, mislimo materialne, bo uspeh te odprave prinesel tudi moralno korist. Potopitev ladje so označili tedaj kot «nameren umor». V irskih krogih so za ta zločin obtožili samega tedanjega nemskega cesarja. Ta pa je s posebno kolajno odlikoval moštvo podmornice, ki je z dvema torpedoma pognala v smrt 1.200 ljudi.

Finci proti «Zelenim čepicam»

HELSINKI, 4. — *Premiersko predvajanje filma Johna Wayneja o vietnamski vojni, filma «Zelene čepice», so morali prekiniti zaradi demonstracij občinstva, predvsem visokošolcev, ki so metali proti platnu gnila jajca, steklenice in razno drugo «strelivo», med katerim tudi pasje bombice. Finski študenti so na tak način protestirali proti ameriškemu vojaškemu poseganju v Vietnamu, proti «umazani vojni», ki zares že nikjer na svetu ne najde «opravičila». Zaradi demonstracij je morala policija dvorano izprazniti in nekatere demonstrante so morali dobesedno odnesi iz dvorane.*

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Uresničili boste to, za čemer toliko težite. Ne izgubljajte časa v nepotrebnih razpravah.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Neka bližnja oseba vam bo v veliko pomoč. Uresničili boste načrte, ki ste jih že zavrgli.

DVOJČKA (od 21.5 do 22.6.) Z odkritosrčno besedo boste popravili neko napako. V družini in družbi boste uživali zaupanje.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Na delu ne bo šlo vse gladko. Krivda bo v glavnem vaša. Razsojati boste morali med sprtimi.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Bodite pozorni na vse, kar se okoli vas dogaja. Tudi v čustvenih zadevah več previdnosti.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Površnost in malomarnost vas bosta privedli v slepo ulico. Tudi drugje jo boste danes zavozili.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Z dobro voljo boste vse izgladili, drugič bodite bolj pozorni. Odprli si boste pot v vplivno družbo.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) S svojo impulzivnostjo boste spravili v težave sebe in druge. Nekoliko ljubosumni boste.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Več razgledanosti in temu ustrezna obnašanja. Na delu niste sami. Prijetno srečanje.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Zelo dobro se boste počutili in to vam bo vlilo voljo do dela. Včasih ste preveč sentimentalni.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Vsakršno odlašanje bi vam znalo škodovati. Zato zavihajte rokave. Stran s sleherno ironijo.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Neka oseba vam s svojim nastopom imponirala. Morda boste zgrešili. Novo prijateljstvo.

RADIO VELEVIZIJA

TOREK, 5. NOVEMBRA 1968

RADIO TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Slov. narodne - 12.00 Iz slovenske folklore - 12.30 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba po željah - 17.00 Duo Russo-Safred - 17.20 Za mlade poslušalce - 18.15 Umetnost in prireditve - 18.30 Violinist Ciriani - 18.55 Golsonov kvintet - 19.10 I. Cankar: «Zaklenjena kamrica» - 19.20 Mauiratov orkester - 20.00 Šport - 20.35 Verdi: «Sicilske večernice» - 21.10 Pogled za kulise.

TRST

12.05 Langonejevi motivi - 12.25 Tretja stran - 13.15 Juke box - 14.10 Zborovsko petje - 14.30 Arhivske beležke - 14.45 Lupijev ansambel.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.00, 16.00, 19.15 Poročila - 7.10 Jutranja glasba - 8.00 Prenos RL - 10.15 Lahka glasba - 10.35 Prisluhnimo jim skupaj - 11.00 Radijska šola - 11.15 Tržaške pesmi - 11.45 Glasba in popevke - 12.00 in 12.50 Glasba po željah - 14.10 Za mlade poslušalce - 14.30 Otroški zbori - 15.30 Iz operetnega sveta - 16.30 Popoldne z glasbo - 17.00 Tretja stran - 17.40 Ital. narodne - 18.00 in 19.30 Prenos RL - 19.00 Poje Dalidà - 22.10 Orkester Zugat - 22.35 Glasba za lahko noč.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila - 8.30 Jutranje pesmi - 9.06 Zvočni trak - 10.35 in 11.08 Ura glasbe - 11.30 Glasbena antologija - 12.05 Kontrapunkt - 13.15 Adrianov klub - 14.45 in 15.10 Nove pesmi - 16.00 Program za najmlajše - 17.10 Spored za mladino - 19.13 Roman v nadaljevanjih - 20.15 Rossini: «Il signor Bruschino» ter «L'occasione fa il ladro».

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila - 8.45 Orkester - 9.40 Glasbeni album - 10.17 Nove popevke - 11.00 Filmske novosti - 11.41 Pesmi desetletja - 13.00 Program z Gassmanom - 13.35 Brez naslova - 14.05 Juke box - 16.00 Spomini Carla Concine - 17.10 Popoldanski spored - 17.45 Enotni razred - 18.20 Poljudna enciklopedija - 20.01 Orient Express - 21.10 Pisan spored - 22.40 Jazz.

III PROGRAM

10.00 Galuppi, tri sonate - 10.20 Brahms, trio opus 8 - 11.00 Čajkovski, simfonija št. 6 - 12.55 Kvartet Juillard - 14.30 Sem Benelli: «Il mantellaccio» - 15.30 Schumannove koncertne skladbe - 16.20 Sodobni skladatelji - 17.20 Angleščina - 18.15 Gospodarska rubrika - 18.30 Lahka glasba - 18.45 Urbanizem v Italiji - 19.15 Koncert - 21.00 Glasbeni spored.

FILODIFUZIJA

8.00 Operna glasba - 8.55 Schubert, 6 spevov in Sostakovič, Smrt Stjenke Razina - 10.50 Simfonični koncert - 13.40 Skladbe L. Dallapiccole - 14.10 Telemannov duet za flavto in violino.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila - 6.50 Danes za vas - 7.25 Telesna vzgoja - 8.08 Operna matineja - 8.55 Radijska šola: Ivan Cankar - 9.25 Zabavna glasba - 10.15 Pri vas doma - 12.10 Basist Zdravko Kovač - 12.30 Kmetijski nasveti - 12.40 Slov. narodne - 13.30 Priporočajo vam... - 14.05 Glasba mladih - 14.25 Lahka glasba - 15.45 Jezikovni pogovori - 16.00 Vsak dan za vas - 17.05 Simf. orkester RTV - 18.00 Aktualnosti - 18.15 V torek na svidenje! - 18.45 Dr. Sušnik: Pokrajina v očeh biologa - 19.00 Lahko noč, otroci! - 19.15 Poje Metka Štok - 20.00 M. Kapor: «Prebudi se, Trnjulčica» - 21.15 Deset nevcev - 22.15 Jug glasba - 23.05 K. Šiktanc: Pesmi - 23.15 Plesni orkestri.

ITAL. TELEVIZIJA

12.30 Planet Zemlja - 13.00 Slikanice - 13.30 Dnevnik - 17.00 Spored za najmlajše - 17.30 Dnevnik - 17.45 Program za mladino - 18.45 Nabožna oddaja - 19.15 Poljudna znanost - 19.45 Šport in ital. kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Tennessee Williams «Steklena menažerija» - 22.35 Vojaška godba - 23.10 Dnevnik

II. KANAL

21.00 Dnevnik - 21.15 «Cordialmente» - 22.15 Glasbena srečanja: Antoine.

JUG. TELEVIZIJA

9.35 in 14.45 TV v šoli - 10.35 in 15.40 Angleščina - 11.00 in 16.10 Osnove splošne izobrazbe - 16.40 Francoščina - 17.55 Risanka - 18.10 Obrežje - 18.35 Filmski mozaik - 19.05 Ameriške volitve - 20.00 TV dnevnik - 20.40 Mož iz tretjega nadstropja — film, in Zagrebški jazz kvintet, ob koncu poročila.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 16, najnižja 13,3, ob 19. uri 13,7 stop., zračni tlak 1009 raste, veter 5 km vzhodnik, vlaga 75%, nebo 4/10 pooblačeno, 17,6 mm dežja, morje skoraj mirno, temperatura morja 17,4 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, TOREK, 5. NOVEMBRA
ZAHAR
Sonce vzide ob 6.51 in zatone ob 16.46 — Dolžina dneva 9.55 — Luna vzide ob 16.36 in zatone ob 7.09
Jutri, SREDA, 6. novembra
LENART

Ali je na tržaški občini slovenščina tuj jezik?

Objavljamo pisma, ki sta si jih izmenjala predsednik Slovenske kulturno gospodarske zveze Boris Race in župan inž. Spaccini o enakopravnosti slovenščine pri uradih tržaške občine.

Trst, 30. sept. 19668

Spoštovani gospod
ing. Marcello SPACCINI
župan mesta TRST

Spoštovani gospod župan,

žal mi je, da je povod za prvo pismo, ki Vam ga pišem v imenu naše organizacije in v svojem, po tem, ko ste postali tržaški župan, obžalovanja vreden dogodek, ki se je dogodil v nekem uradu tržaške občine.

Ni treba naglasiti, da bi Vam mnogo raje pisal v zvezi s kakim ukrepom tržaške občine v korist slovenskega prebivalstva tržaškega mesta. In to iz več razlogov. Takega ukrepa bi se razveselili tržaški občani slovenske narodnosti. V njem bi videli, da se v tržaški občinski upravi nekaj premika v njihovo korist. In je tudi čisto enostavno neprijetno, da je treba pisati podobna pisma samo ob prilikah, ko nas kot Slovence zadevajo udarci.

Dejstvo, da se je dogodek, ki Vam ga bom opisal, dogodil meni osebno, nima posebne važnosti, ker bi se lahko dogodil kateremukoli drugemu slovenskemu občanu tržaške občine. Neposredna izkušnja mi samo olajša, da Vam dogodek sam laže opišem.

Ker sem za priznanje statusa borca na podlagi zakona št. 341 z dne 28.3.1968 moral predložiti overjene fotokopije dokumentov, sem se zglasil pri vodji oddelka (Caposezione) oddelka 2 (Sezione 2.a) odseka V. (Ripartizione V), da bi mi overovil fotokopijo dokumenta o demobilizaciji.

Na moje vprašanje, če sem se zglasil na pravem mestu za overitev dokumentov, mi je vodja oddelka pritrdil in vljudno sprejel dokument.

Ko je pregledal listino, ki je bila napisana v slovenščini, je takoj pripomnil, da je ne more overiti, ker da gre za tujo listino (documento estero) in napisano v tujem jeziku (scritto in lingua estera). Prosil sem ga, naj mi ponovi, kar je rekel. Enako vljudno je dobesedno ponovil prej izrečene besede in dodal, da naj se za overitev podobnih listin obrnem na Generalni konzulat v Kopru ali na Urad za zvezo zunanjega ministrstva in Vladnim generalnim komisariatom v Trstu ali na kateregakoli notarja.

Zahvalil sem se mu za nasvete in izrazil začudenje, zakaj tega ni mogoče urediti na občinskem uradu, ker je za to pristojen in zakaj uradi okoliških občin, kakor je meni znano podobne overitve opravljajo.

Ker mi je vodja oddelka odgovoril, da okoliške občine kršijo zakon, če res tako delajo, sem ga vprašal, naj mi navede zakon, ki te stvari urejuje. Obžalujoče mi je odvrnil, da mu ni točno znano, za kateri zakon gre, da pa so mu tako navodilo dali predstojniki. Ko sem ga prosil, naj mi pove, na katerega predstojnika naj se obrnem, mi je odgovoril, da ni kam iti, ker da je on načelnik oddelka.

Taka so dejstva.

Povprašal sem jurista za pojasnilo o zakonih, ki urejajo avtenticiranje kopij dokumentov. Izvedel sem, da gre za zakon št. 15 z dne 14.1.1968, katerega čl. 14 podrobno o tej zadevi govori in med drugim določa, da more overitev listin opravljati tudi občinski tajnik ali kak drug občinski funkcionar, ki ga je za to pooblastil župan. Nikjer ni govora o tujih dokumentih niti o tujem jeziku.

Kolikor razumem torej, bi na podlagi zakona moral pooblaščeni občinski uradnik overiti katerikoli «tuji» dokument in napisan v kateremkoli jeziku.

Toda vem, da razumete, da to ni glavni povod, zaradi katerega Vam pišem to pismo. Gre za globlje vprašanje.

Občinski uradnik, vodja 2. oddelka V. odseka tržaške občine, ki po zakonu mora očitno imeti Vaše pooblastilo za overitve dokumentov, je odklonil avtenticiranje, ker je bil dokument napisan v slovenskem jeziku, ki je za njega «tuj» jezik.

Ne morem si razlagati, da se je kaj takega zgodilo septembra 1968, po tem ko ste, gospod župan, januarja 1967 v programski izjavi dejali, da politični sporazum ob sestavi novega občinskega odbora «predvideva tudi takšen odnos do slovenske manjšine, ki naj omogoči vsklajen in civiliziran razvoj sožitja med občani italijanskega in slovenskega jezika, ki naj da pobudo za človeški razvoj manjšin z zaščito zakonitih jezikovnih potreb in običajev».

Ne maram omalovaževati pozitivnih ukrepov občinske uprave v zgornji okolici, predvsem v zvezi z občinskimi razglasi v slovenskem jeziku in drugimi manjšimi ukrepi na tamkajšnjih izpostavah. Toda v mestu samem, v osrednjih občinskih uradih, ni bilo ukrenjeno, kar je meni znano, prav ničesar, da bi prispevalo k «človeškemu razvoju manjšine z zaščito zakonitih jezikovnih potreb in običajev». Celo v zvezi s tako malenkostjo kot so strešice na šumnikih č, š in ž, so nastali na anagrafskem uradu pravi incidenti, ko so nekateri slovenski občani odločno zahtevali, naj se njihovi priimki ali imena pišejo v originalni in edino verodostojni obliki, kar so prizadeti uradniki najprej odklanjali, potem pošiljali po strešico k Ponciju in Pilatu. Šele v zadnjem obdobju ti uradniki sami dodajajo strešico.

Toda primer, da je za tržaški občinski urad slovenski jezik «tuj» jezik, je neprimerno hujši. Vodja omenjenega oddelka in tisti, ki so mu dali navodila, ne gredo samo mimo programa sedanje občinske uprave, ampak posredno proglašajo Slovenca, ki sedi v občinski upravi za tujca, za njih so tujci vsi Slovenci v tržaški občini, vključno s tistimi, ki podpirajo današnjo občinsko upravo, ki — glejte, gospod župan, tragikomično situacijo — daje svojim uradnikom navodila, naj slovenski jezik označi za tuj jezik.

Omenjeni uradnik se je očitno počutil tako zavarovanega od svojih predstojnikov, da se ni niti poskušal oskrbeti olajševalnih okoliščin z izgovorom, da jezika ne pozna, da mu mora občinski prevajalec ali tolmač dokument prevesti ali da bi me napotil k predstojniku, od katerega je navodila prejel.

Argument o slovenščini kot «tujem» jeziku spominja žal na dobo nacionalistične histerije, za katero smo bili prepričani, da je dokončno za nami in da je treba dan za dnem z obojestransko dobro voljo ustvarjati novo vzdušje s strpnostjo, medsebojnim spoštovanjem in z ukrepanjem «za zaščito zakonitih jezikovnih potreb in običajev».

V deželnem svetu Furlanija-Julijska Benečija so svetovalci slovenske narodnosti med razpravo o programu novega deželnega odbora junija letos dobili priznanje odgovornega političnega predstavnika, da se v obravnavanju problematike slovenske narodnostne skupnosti v deželi niso sklicevali na Posebni statut londonskega sporazuma. Slovenski svetovalci niso verjetno tega storili zaradi tega, ker so govorili o Slovencih v vsej deželi, medtem ko velja Posebni statut samo za tržaško provinco.

Ni pa povsem jasno, zakaj so bili v zvezi s tem deležni priznanja.

Če je to priznanje izhajalo iz prepričanja, da bodo določbe Posebnega statuta postale kmalu brezpredmetne zaradi tega, ker bo notranji razvoj po svoji naravi sam uresničil in celo presegal določbe in samega duha Posebnega statuta, potem smo Slovenci prvi, ki se bomo odpovedali sklicevanju na določbe, ki jih Statut vsebuje.

Če pa postaja Posebni statut neprijeten za tiste, ki bi ga morali uresničevati, ker da določa preveč pravic slovenskemu prebivalstvu in bi ga bilo treba zaradi tega čimprej pozabiti, potem ne bo mogel noben slovenski svetovalec, nobena stranka ali organizacija mimo sklicevanja na jasne določbe Posebnega statuta. V tem pismu opisani dogodek in njegova politična vsebina nam žal potrjuje, da bo sklicevanje na določbe Posebnega statuta ostala potreba in nujnost.

Gospod župan, to pismo sem Vam pisal ne samo zaradi tega, da bi ukrepali v duhu Posebnega statuta in v duhu programskih izjav sedanje občinske uprave v oddelku 2, odsek V občine, ampak da bi ta neprijetni dogodek, ki predstavlja hudo žalitev za tržaške občane slovenske narodnosti bil povod, da bi pričeli takoj in sistematično uresničevati v mestnih uradih tržaške občine določbe o enakopravnosti slovenskega jezika po določbah in duhu Posebnega statuta ter izvajati program za zaščito zakonitih jezikovnih potreb.

Sprejmite izraze mojega iskrenega spoštovanja.

Predsednik:
(Boris Race)

Cenjeni gospod

BORIS RACE

predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze — TRST
Ul. Geppa št. 9

Iz Vašega vljudnega pisma od 30. septembra ugotavljam neprijetni dogodek, ki se je pripetil na V. oddelku občinske uprave ob zahtevi po overitvi fotokopije izvirnega dokumenta v slovenskem jeziku.

Če si lahko predstavljam zadrego funkcionarja, ki tam overovlja fotokopije dokumentov (v tem primeru vojaške odpustnice), sestavljene v jeziku, ki je njemu neznan, si ne morem razlagati, zakaj se ni prizadeti obrnil, takoj ko mu je pooblaščeni funkcionar to odklonil, na glavnega tajnika, ki je odgovoren za splošno delovanje vseh občinskih uradov in služb in je poleg tega tudi moj glavni pooblaščenec za overovljanje kopij izvirnikov po členu 14 zakona z dne 14. januarja 1968 št. 15. Glavni tajnik bi brez dvoma poskrbel, da bi do incidenta, zaradi katerega ste se pritožili, ne bilo prišlo.

Medtem ko Vam zagotavljam, da se takšne nevšečnosti ne bodo več ponavljale, Vam najodločneje zagotavljam, da ni nameraval funkcionar, pooblaščen za overovitve, nikakor žaliti s tem slovenske manjšine, ki ima pravico do zaščite, ki jo določajo predpisi, vsebovani v Posebnem statutu.

S spoštovanjem

Dr. inž. Marcello Spaccini

TRST, 31. oktobra, 1968

Spoštovani gospod
ing. Marcello SPACCINI,
župan mesta Trst
T r s t

Spoštovani gospod župan!

Zahvaljujem se Vam za odgovor na moje pismo z dne 30. septembra t.l. in jemljem na znanje tudi Vašo ugotovitev, da je bila odklonitev dokumenta v slovenskem jeziku neprijeten dogodek.

Prosim Vas, gospod župan, da mi oprostite, če ne morem sprejeti opravičevanja občinskega uradnika in začudenja, da si prizadeti — in to sem jaz — ni vedel pomagati, če je omenjeni uradnik overitev odklonil.

Žal sem zaradi tega prisiljen ponoviti nekatere stvari, ki sem jih navedel že v prvem pismu. Uradnik mi je dvakrat jasno dejal, da je dokument napisan v tujem jeziku. Danes sem še prisiljen dodati, da je dobesedno enako odgovoril mojemu znancu dva dni prej. Znanca sem namreč prosil, naj zaradi moje zadržanosti nese overovit omenjeno listino. Ko sem slišal za vzrok, zaradi katerega je bila overitev odklonjena, sem osebno stopil na zadevni urad.

Funkcionar ni torej pokazal nobene zadrege zaradi neznanja slovenskega jezika in ga to ni spravilo s tira, saj ponavljam, ni niti enkrat omenil, da ne pozna slovenskega jezika. Ponavljal je jasno in po navodilih, za katera je dejal, da jih je prejel od svojih predstojnikov.

Ponoviti moram tudi, da je omenjeni uradnik, na moje izrecno vprašanje, kdo je njegov predstojnik, pri katerem bi se lahko pritožil, odgovoril, da nimam kam iti, ker da je on vodja oddelka.

Kaj naj naredi občan, če dobi tak odgovor? Mar naj gre brskat po zakonih in nato iskat uradnike z večjimi pooblastili, da bi zadevo uredili in še to morda enkratno in omejeno samo na en urad?

Zdelo se mi je prav, da sem se obrnil na Vas, gospod župan, ker spričo tako težkih besed ni šlo samo za to, da mi na občini končno le overijo dokument v slovenskem jeziku, marveč je šlo za načelno politično vprašanje, ali je slovenski jezik za tržaške občinske urade tuj jezik.

Kot vidim, gospod župan, sem na to vprašanje dobil odgovor in se Vam zanj tudi zahvaljujem. Sprejemam Vaše zagotovilo, da se podobne neprijetnosti ne bodo več dogajale in da občinski uradnik ni imel namena razžaliti slovensko manjšino.

Predvsem pa želim podčrtati Vaš poudarek, da ima slovenska manjšina pravico do zaščite po določbah Posebnega statuta, kar si razlagam sam, in sem prepričan, da tako mislijo vsi slovenski občani Trsta, da je treba namreč zaščito praktično tudi izvajati v vseh uradih občine, da bi slovenski jezik tako postal v vsej tržaški občini enakovreden, kar bi ustrezalo duhu in črki Posebnega statuta.

Sprejmite izraze mojega iskrenega spoštovanja.

Predsednik:
(Boris Race)

Otvoritev deželne umetnostne razstave

V občinski umetnostni galeriji v palači Costanzi so sinoči v navzočnosti najvišjih deželnih, pokrajinskih in občinskih oblasti odprli prvo deželno umetnostno razstavo, za katero je dala pobudo tržaška občina pod pokroviteljstvom deželne uprave. Namen razstave je prikazati najnovejša dela umetnikov iz naše dežele. Razstavljena so dela 38 umetnikov, med katerimi so tudi Černigoj, Spacal, Palčič, Mušič in Cej. Kasneje bodo vsa ta dela razstavili tudi v drugih deželnih središčih in krajih v državi ter v sosednih državah. Ob tej priliki so izdali tudi precej obširen katalog.

Pogled na oder in dvorano gledališča Verdi med včerajšnjo slovesnostjo

V PRISOTNOSTI PREDSEDNIKA REPUBLIKE SARAGATA

S slovesnostjo v Verdiju in s parado uradno zaključene proslave 50-letnice

Na povratku se je predsednik republike zaustavil v Redipugli, kjer je položil venec, nato pa odpotoval z vlakom v Rim

(Nadaljevanje s 1. strani)

niškega gibanja v Julijski krajini in Furlaniji. Berzanti je nato dejal, da nas dnevi, s katerimi se spominjamo preteklih borb, silijo, da se ozremo tudi na pol stoletja naše težavne zgodovine. V naporu, je dejal Berzanti, da bi dostojno tolmačili zgodovino, čutimo potrebo, da se borimo za mir in sožitje, ki sta bila nekoč nemogoča. Nadalje je dejal, da se 50-letnica v Trstu in v deželi sedaj praznuje v mirnem političnem ozračju in v ozračju miru z bližnjimi narodi. Na vzhodnih italijanskih mejah, je poudaril Berzanti, ustvarjamo nove perspektive; deželna avtonomija pa nam je omogočila, da smo premostili trde in grenke izkušnje, na katere smo se morali v bližnji preteklosti neradi privaditi.

Ob zaključku je predsednik deželnega odbora poudaril, da se na tem ozemlju, kjer so se skozi stoletja narodi bojevali med seboj, postopoma, v bolj mirnem mednarodnem ozračju, uveljavlja nova doba kulturnih, gospodarskih in človečanskih stikov.

Tržaški župan Spaccini pa je v svojem govoru najprej prisrčno pozdravil predsednika republike ter ostale vladne in parlamentarne predstavnike v imenu tržaškega prebivalstva ter je nato napravil kratek prerez skozi zgodovino zadnjih petdeset let našega mesta in njenega prebivalstva.

Kot vidimo, je predsednik Saragat v svojem govoru v gledališču Verdi omenil predvsem vprašanja miru, tragičnosti vojne, poudaril nujnost sodelovanja z vsemi narodi ter končno omenil odporniško gibanje. Žal, pa predsednik republike ob tako pomembni priložnosti ni omenil slovenske manjšine, ki prebiva v Italiji, kot je ob svojem obisku v Trentu omenil nemško manjšino. Sploh ni nihče od uradnih govornikov omenil Slovencev.

Predsednik republike Saragat je prispel v Trst v nedeljo ob 19.05. Spremljali so ga predsednik poslanske zbornice Pertini, podpredsednih senata Spataro, minister za telekomunikacije De Luca in načelnik glavnega štaba. Na postaji ga je v imenu vlade sprejel obrambni minister Gui, nakar so ga pozdravili predsednik deželnega odbora Berzanti, predsednik deželnega sveta Ribezzi, vladni komisar prefekt Cappellini, predsednik pokrajine Savona in župan Spaccini.

Takoj nato je predsednik Saragat v spremstvu ostalih predstavnikov oblasti zapustil železniško postajo in šel na obhod častne čete, ki je bila postrojena pred postajo. Nato je odšel z avtomobilom v vladno palačo. Pred postajo je bila skupina slovenskih mladincev, ki je pozdravila predsednika republike z velikim napisom v slovenščini: «Dobrodošli, gospod predsednik.»

V vladni palači je predsednik republike sprejel predsednika deželnega odbora Berzantija, predsednika deželnega sveta Ribezzija, člane predsedstva deželnega sveta, tržaške poslance, deželne odbornike in svetovalce, odbornike tržaške občine, prvega predsednika prizivnega sodišča Stellatelija, glavnega državnega pravdnika Renzija, pokrajinske odbornike, slovenske župane ter predstavnike raznih ustanov in organizacij, med katerimi tudi slovenskih organizacij, ter predstavnike tiska.

Včeraj dopoldne je predsednik republike v spremstvu članov vlade in drugih predstavnikov oblasti položil venec na spomenik padlim pri Sv. Justu, nato je odkril spomenik borcem na Trgu Riborgo, nakar je bila kratka svečanost na županstvu, kjer mu je župan Spaccini poklonil zlato spominsko kolajno ob petdesetletnici prihoda Italije v Trst.

Po ceremoniji v gledališču Verdi se je predsednik skupno s svojim spremstvom udeležil vojaške parade na Trgu Unità, na kateri so se zvrstili preživeli bojevniki iz prve svetovne vojne s prapori in nato oddelki vseh vrst italijanske vojske od pehote in mornarice do motoriziranih in tankovskih enot. Nad zalivom so preletavala vojna letala in znana akrobatska eskadra, ki je spuščala za seboj dim v barvah trobojnice.

Popoldne je predsednik Saragat prisostvoval otvoritvi dijaškega doma «N. Sauro» in otvoritvi nove telovadnice «Società Ginnastica Triestina», nakar je šel v stolnico Sv. Justa, kjer je imel nadškof zahvalnico.

Pred odhodom v Redipuglio, kjer je predsednik Saragat položil na skupno grobnico padlih na goriški fronti lovorov venec, se je poslovil od oblasti na Trgu Oberdan.

V Redipugli je predsednik Saragat položil lovorov venec k bronastim ploščam, ki spominjajo krvave bitke v prvi vojni. Nato je odpotoval v Tržič, od koder je nadaljeval s posebnim vlakom pot v Rim.

OD PETKA DO VČERAJ ZVEČER

Ogromno število Italijanov preživelo praznike v Jugoslaviji

Samo čez blok pri Fernetičih se jih je včeraj do 18. ure vrnilo čez 100.000 - Zelo mnogo je bilo lovcev iz Severne Italije

Kljub slabemu vremenu, je bilo posebno včeraj na skoraj vseh tržaških obmejnih prehodih zelo živahno. Izredno veliko je bilo včeraj število ljudi, ki so prihajali, ali se vračali v Italijo na bloku pri Fernetičih. Včeraj popoldne okoli 18. ure so že zabeležili okoli 100.000 prehodov v smeri Sežana — Trst. V večernih urah so postajale pred blokom dolge kolone vozil v štirih vrstah. Zlasti mnogo je bilo med potniki lovcev iz najrazličnejših krajev severne Italije (Benetke, Vicenza, Milan, Turin, Modena, Verona, Bologna itd.), ki so se vračali domov z bogatim ulovom. Številni so bili tudi avtobusi, ki so odpeljali trume ljudi iz raznih krajev severne Italije na izlet v Jugoslavijo.

Tudi na bloku pri Pesku se je dogajalo podobno. Obmejni organi so ugotovili veliko število vstopov v Italijo, in sicer veliko več kot ob navadnih prazničnih dneh. Tudi v tem primeru je šlo za številne izletnike iz severne Italije ter predvsem za lovce. Samo včeraj se je vrnilo v Italijo več kot 25.000 oseb.

Manjši je bil promet na bloku pri Škofijah, kjer so zabeležili naslednje številke pri vhodih: v soboto okoli 35.000, v nedeljo 32.000 in včeraj 40.000 oseb.

Velika večina izletnikov iz Italije se je napotila v Jugoslavijo že prejšnja petek al. soboto in deloma v nedeljo zjutraj. O kakih pomembnih prometnih nesrečah policijski organi ne vedo poročati. Čez obmejni blok pri Škofijah so v treh dneh prepeljali okoli 15 lažjih ranjencev. Včeraj so prepeljali čez blok pri Fernetičih dva ranjena, ki sta se poškodovala blizu Senožeč. Oba sta doma iz Trsta.

Osamljeni...

Med včerajšnjo dopoldansko manifestacijo v gledališču «Verdi» je nekaj mladeničev, potem ko je predsednik republike Saragat v svojem govoru govoril o prijateljskih odnosih med Italijo in Jugoslavijo ter o odporniškem gibanju v Italiji, začelo žvižgati. Policija je pridržala sedem mladeničev, v glavnem študentov, katere pa je kasneje izpustila. Na zaslišanju so mladeniči zatrjevali da niso hoteli žaliti poglavarja države, temveč uprizoriti le «nacionalistično» manifestacijo. Kot poroča agencija ANSA, bodo o dogodku obvestili sodno oblast za morebitno ukrepanje.

Pokrajinska federacija monarhistične stranke pa je včeraj zvečer objavila sporočilo v katerem pravi med drugim, da je federacija preko svojih delegatov «čutila za državljansko in moralno dolžnost» da zapusti dvorano gledališča Verdi, ko je med uradno proslavo 50-letnice predsednik republike omenil odnose med Italijo in Jugoslavijo.

Ti in še nekateri izrazi in dokazi pomanjkanja sposobnosti za razumevanje stvarnosti naših dni, so ostali brez vsakega odmeva v tržaški javnosti.

Umrl je Ercole Miani

V soboto je nenadoma umrl v starosti 75 let Ercole Miani, ravnatelj Inštituta za zgodovina odporniškega gibanja v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Pogreb je bil včeraj dopoldne. Pokojni Miani je leta 1914 zbežal iz Trsta v Italijo in leta 1915 se je takoj prijavil kot prostovoljec v italijansko vojsko. Bil je patriot, demokrat in protifašist, bil je član skupine «Giustizia è libertà» in je po 8. septembru 1943 sodeloval v odporniškem gibanju. Po koncu vojne se ni aktivno udejstvoval v strankah, pač pa se je lotil zbiranja in proučevanja dokumentov za zgodovino odporniškega gibanja v naši deželi. Zbiral je gradivo ter spodbujal mladino, zlasti univerzitetne študente, da so mu pri tem delu pomagali in pripravljali študije. Imel je stike z drugimi takimi ustanovami, zlasti z Inštitutom za zgodovino delavskega gibanja v Ljubljani, dajal je pobude za publikacije o odporniškem gibanju ter zbiral podatke in gradivo o nacističnih zločinih v Trstu in v Palmanovi. Sredi dela mu je nenadna smrt prekrižala nadaljnje načrte.

Pokojni Ercole Miani je bil zagovornik mirnega sožitja med narodi. Bolj je proučeval in spoznaval zgodovino naše narodnoosvobodilne borbe, bolj je cenil naš doprinos k zmagi nad nacifašizmom. Pokojnikovim svojcem, posebno bratu odv. Michelu, prvemu povojnemu županu, izrekamo globoko sožalje.

Prispevajte za
DIJAŠKO MATICO!

SLOVESNA OTVORITEV SEZONE V VERDIJU

Dostojna izvedba Verdijeve opere «Sicilske večernice»

Začetek v neposrednem televizijskem prenosu

Verdijeva opera «Sicilske večernice» je doživela usodo manj srečnih oper velikega avtorja. Kmalu po prvih uprizoritvah pred dobrimi 110 leti je izginila z repertoarjev in po mnogih desetletjih jo je spet postavil na oder Victor De Sabata v Scali l. 1951. Od tedaj naprej je šla opera zopet po vseh italijanskih odrih. V Trst se je vrnila po 86-letni odstotnosti (potem ko so jo zadnjič igrali l. 1873) pred devetimi leti: novembra 1959.

Že samo nastajanje opere je bilo tako za avtorja kot za njen nadaljnji uspeh dokaj neugodno. Avtor je delo komponiral v Parizu; s pogodbo se je zavezal, da bo delo pripravil za otvoritev svetovne razstave l. 1855. Ne glede na to, da se v Parizu sploh ni počutil najbolje, je imel tudi težko delo s piscem libreta — to je bil znani Scribe — ki si ni dal ničesar dopovedati in ni hotel ničesar spreminjati ali popravljati, Verdi pa spet ni bil vajen, da ne bi pri libretih odločilno sodeloval. Kljub temu, da Verdi ni kazal posebnega navdušenja za delo, je opera vendar dosegla na premieri 13. junija 1855, ki ji je prisostvoval tudi cesar Napeleon III., velikanski uspeh, ki se je ponovil pri kakih petdesetih ponovitvah. Pariški glasbeni krogi pa niso bili Verdiju posebno naklonjeni; njegov najbolj goreč nasprotnik pa se je izkazal neki italijanski kritik.

Ko je opera prišla v Italijo, so jo čakale nove težave: zaradi cenzure je morala spremeniti ime, čas in osebe (Francozi so postali Španci, Sicilijanci pa Portugalci). Kot «Giovanna da Guzman» je bila uprizorjena v Parmi konec leta 1855 in kmalu nato v Scali V Trst je prišla oktobra 1856, torej le dobro leto po pariški premieri; ponovili so jo še l. 1862 in 1873, nato pa dolga pavza.

Letošnjo uprizoritev, katere premiera je zaradi svečanosti teh dni padla prav na včerajšnji večer, je glasbeno pripravil dirigent Oliviero de Fabritiis z zborovodjo Gaetanom Riccitellijem. Kot režiser mu je bil ob strani Giovanni Poli, scene in kostume je pripravil Nino Perizi, koreografijo pa je oskrbela Ria Teresa Legnani.

Letošnja uprizoritev je v vseh pogledih na zelo dostojni višini. In tu bi podčrtali najprej zasluge dirigenta in orkestra ter zborovodje in zbora, ki so dosegli visoko stopnjo umetniškega poustvarjanja. Vloge solistov so bile zelo dobro zasedene in pevci so bili večkrat deležni aplavza pri odprtem odru, najprej seveda Raffaele Arié (Giovanni da Procida) za lepo arijo v prvem dejanju, pozneje pa še Ruggero Bondino (Arrigo) in Antonio Boyer (Monforte). Floriana Cavalli (Elena) se s svojim nekoliko šibkim glasom ni mogla povsem uveljaviti; zdi se pa, da se tudi glasovno ni najbolje počutila. V ostalih vlogah so uspešno nastopili Enzo Viaro, Vito Susca, Bruna Ronchini, Giuseppe Botta, Raimondo Botteghelli, Eno Mucchiutti in Lucio Rolli.

Pri uprizoritvi te opere ima znaten delež balet, ki v drugem dejanju zapleše «Štiri letne čase». Priznati je treba, da je bil ples zelo skrbno pripravljen in da so se mlade plesalke in plesalci resno potrudili. (Omeniti velja, da nastopa med plesalci tudi Stane Leben, ki ga je gospa Legnani povabila za to priložnost v svojo skupino iz Beograda.)

Režijsko je predstava dovolj razgibana, zelo prijetne pa so scene, ker je scenograf času ustrezne elemente smotrno uporabil ter sceno rešil stereotipnosti v podobnih operah.

Predstava je imela na zunaj ves lesk in blesk otvoritvene gala predstave. V sami dvorani mnogo cvetja in seveda dovolj paše za oči na toaletah. Televizija je poskrbela za neposreden prenos pred samim začetkom predstave in med igranjem predigre. Orkester pa je še najprej zaigral državno himno. Predstave so se udeležil' več dli manj vsi predstavniki oblasti.

Vabilo SG otrokom

Slovensko gledališče potrebuje za otroško igro «Rdeča kapica» več malih sodelavcev — otrok od 6.-12. leta, ki bi peli, rajali in igrali v vlogah palčkov, zajčkov in žabic. Vsi, ki imajo veselje, naj se prijavijo v prihodnjih dneh v gledališču ali naj telefonirajo na številko 734-265.

Zaloteni pri hazardu

V noči med 19. in 20. oktobrom je skupina agentov oddelka, ki nadzoruje javne lokale, vdrla v prostore «Club Italiano Tergesteo» v Ul. Geppa 8, in zalotila skupino devetih ljudi srednje starosti, ki so za zeleno mizo organizirali partijo «chemin de fer». Ker so pri nas hazardne igre prepovedane so agenti prijavili sodni oblasti vso skupino: G. Predonzana, B. Antonaza, G. Antelicha, S. Scipionija, Q. Di Bari, B. Rizza, F. Chiarazza in Liliano Bontempo. Ker pa je pri igri zgubil in plačal z nekritim čekom, se bo moral še posebej zagovarjati Lucio De Panzera iz Ul. Commerciale.

Danes, 5. novembra ob 20.30 bo predavala v Slovenskem klubu prof. Špela ČOPIČEVA o temi

SLOVENSKO SLIKARSTVO

Na zanimivo predavanje, ki bo opremljeno z bogato filmsko in slikovno spremljavo, vabimo vse svoje člane, zlasti umetnike in ljubitelje likovne umetnosti.

Gledališča

Verdi

Jutri ob 20.30 bo v gledališču Verdi za red B v parterju in ložah ter za red A na balkonih in galerijah druga predstava Verdijeve opere «Sicilijanske večernice» z istimi nastopajočimi kot pri prvi predstavi.

Pri blagajni gledališča se nadaljuje prodaja vstopnic.

Teatro Stabile

V četrtek ob 21. uri bo v Avditoriju prva abonmajska predstava ansambla Teatra Stabile v sezoni 1968-69, drama Itala Sveva «Marijina dogodivščina» (L'avventura di Maria) v režiji Alda Trionfa in kostumi Emanuela Luzzatija.

Glavno vlogo bo igrala Franca Nuti, ki si je kot interpretatorka Svevovih oseb zaslužila nagrado «San Genesio» in nagrado I.D.I. Poleg nje bodo nastopili še Mario Erpichini, Paola Bacci, Massimo De Francovich, Gianni Galavotti, Franco Mezzera, Claudio Cassinelli, Giusy Carrara-Tieghi in Edoardo Zanmarchi.

Vstopnice so v prodaji v galeriji Protti (tel. 36-372 in 38-547).

Kino

Nazionale 14.30 «Mayerling». O. Sharif, C. Deneuve, J. Mason, A. Gardner. Technicolor.
Grattacielo 16.00 «Barbarella». Jane Fonda. Technicolor.
Eden 16.00 «Romeo in Giulietta». O. Hussey, L. Whiting. Technicolor.
Fenice 15.30 «Shalakò». Sean Connery.
Excelsior 15.30 «Straziami, ma di baci saziami». N. Manfredi, U. Tognazzi, P. Tiffin. Technicolor.
Ritz (Ulica San Francesco štev. 10) 15.30 «La scogliera dei desideri». R. Burton, E. Taylor. Technicolor.
Alabarda 16.00 «Due sporche carogne». A. Delon, C. Bronson. Technicolor.
Moderno 16.00 «Chimera». G. Morandi, L. Efrikian.
Filodrammatico 16.30 «Sopra e sotto il letto». Technicolor. — Prepovedano mladini pod 14. letom.
Aurora 16.30 «Il caso di Thomas Crown». F. Donaway. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Cristallo 15.00 «Dr. Zivago» Kolos letošnje kinematografije. Metrocolor.
Capitol 16.00 «La strana coppia». J. Lemmon, W. Mathau. Technicolor.
Impero 16.00 «La corsa del secolo». Bourvil, R. Hirsch. Technicolor.
Vittorio Veneto 16.00 «Quella sporca dozzina». Lee Marvin, Ernest Borgnine. Technicolor.
Garibaldi 16.30 «Non stuzzicate la zanzara». Rita Pavone, G. Gianini. Technicolor.
Astra — Zaprto.
Ideale 16.00 «Sei pallottole per sei carogne». V. Price, D. Yvarson.
Abbazia 16.00 «Cinque marines per Singapore». S. Flynn, M. Green.

PO PROMETNI NESREČI PRI FOLJANU

Aretiran šofer avtomobila ki je podrl fanta in zbežal

Ustavili so ga ob policijskem bloku pri Sesljanu
Izdali so ga sledovi udarca na avtomobilu

Agenti javne varnosti so včeraj aretirali šoferja tržaškega avtomobila fiat 1100. Ta je predvčerajšnjim povozil pri Foljanu (Redipuglia) 20-letnega Gabriela Melonija, ki hudo ranjen leži sedaj v tržaški bolnišnici, in nato zbežal.

Gre za 24-letnega delavca Adriana Mrdalija, ki je sicer rojen v Ronkah, a stanuje v Škednju, Ul. Pane Bianco 81.

Mrdali je mladega Gabriela povozil in takoj zbežal proti Trstu, toda ustaviti se je moral pri Sesljanu, kjer so agenti javne varnosti postavili cestni blok.

Ti so opazili, kako je pridrvel avtomobil vrste 1100, ki je odgovarjal orisu očividcev. Ustavili so ga in vprašali šoferja, če je morda prej povozil nekega mladeniča pri Redipugli. Mrdali je odločno zanikal, toda laž mu ni pomagala. Imel je razbito sprednje steklo in drobci nekega kipca, ki ga je pritrdil na sprednjem delu avta, so ga izdali. Policisti so namreč našli nekaj drobcev tudi na samem kraju nesreče in ni jim bilo težko ugotoviti, da je mladeniča pri Fogliano podrl prav Mrdali.

Vendar Mrdali vztraja in trdi, da ni povozil nikogar. Agenti pa mu seveda ne verjamejo in so ga zato odvedli v koronejske zapore.

Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ priredi med božičnimi počitnicami enotedensko zimovanje v Zg. Gorjah pri Bledu.

Vpisovanje in pojasnila na sedežu SKGZ v Trstu, Ul. Geppa 9, tel. 31-119.

Razstave

V galeriji Torbandena je do 15. t.m. odprta razstava 20 risb in 3 skulptur Marcella Mascherinija. Otvoritev razstave je bila sinoči. Urnik galerije ob delavnikih: od 10.30 do 12.30 ter od 16.30 do 19.30; ob praznikih od 11. do 13. ure.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo France Prešeren priredi 8. novembra t.l. ob 20.30 **Gregorčičevo proslavo** v domači osnovni šoli. Na sporedu: govor, recitacije, mešani pevski zbor. Sodelujejo otroci osnovne šole. Vaščani vljudno vabljeni.

DNEVNA SLUZBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Busolini, Ul. Revoltella 41. Pizzul-Cignola, Korzo Italija 14. Prendini, Ul. T. Vecellio 24. Serravallo, Trg Cavana 1.

NOCNA SLUZBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

All'Esculapio, Ul. Roma 15. INAM, Al Cammello, Drev. XX. septembra 4. Alla Maddalena, Ul. dell'Istria 43. Dr. Codermatz, Ul. Tor S. Piero 2.

Deželni inštitut za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji-Julijski krajini

sporoča z globoko žalostjo, da je umrl njegov predsednik

Ercole Miani

Prostovoljec v vojni 1915-18
Partizanski poveljnik

Tovariš vseh zatiranih, je posvetil v Mazzinijevem duhu življenje svobodi svoje domovine. Bil je preprost in skromen državljan, dosledno zvest tem idealom ter jih potrdil s pričevanji o resnici tudi z delovanjem na torišču zgodovinske dokumentacije, da bi spodbujal v nasprotju z vsako retoriko v mladini ljubezen za raziskovanje in državljansko zavzetost.

Zalovanju se pridružujejo:

Vsedržavni institut za zgodovino osvobodilnega gibanja v Italiji v Milanu.
Institut za zgodovino odporništva v Novari.
Goriški krožek za svobodo kulture.
Mario in Luciano Diana.
Fermo Solari.
Nino in Umberto Del Bianco.
Candido Grassi.

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mama in nona

FRANCKA KJUDER roj. BAROVINA

Pogreb drage pokojnice bo danes ob 16. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v Trstu na domače pokopališče na Katinari.

Žalujoči otroci z družinami, sestre in drugi sorodniki

Lonjer, Harraw (Kanada), 5. novembra 1968

V ORGANIZACIJI KOMISIJE ZA MLADINO IN ŠPORT PRI SKGZ

Seminar mladih prosvetnih in športnih aktivistov o naših narodnih vprašanjih

V sklepni resoluciji so navedene najnujnejše zahteve naše narodne skupnosti v Italiji ter poudarjena življenjska potreba po vsestranski povezanosti z matičnim narodom

V prostorih Slovenskega dijaškega doma je v nedeljo in ponedeljek potekal seminar, ki ga je organizirala komisija za mladino in šport pri SKGZ. Seminarja se je udeležilo nekaj čez šestdeset mladincev, ki delajo na prosvetnem in športnem področju v Trstu, na Goriškem in v Beneški Sloveniji. Seminarju so prisostvovali tudi predsednik SKGZ Boris Race, član predsedstva ZMS Brane Musar in predstavnik novogoriških mladincev Birsa.

V svojem pozdravu je Boris Race orisal prisotnim položaj, v katerem je sedaj slovenska manjšina in delo SKGZ. Še posebej je podčrtal važnost samostojnega in enotnega nastopanja Slovencev za uveljavljanje pravic, ki nam pripadajo. Omenil je tudi polemična stališča, ki se tu pa tam pojavljajo.

Na sporedu seminarja je bilo šest predavanj zgodovinskega, političnega in tehničnega značaja. Tako je Aldo Rupel predaval o «50 letih dela slovenske mladine v Italiji», prof. Samo Pahor o «50-letnici priključitve Trsta k Italiji», Breda Pahor o vprašanju slovenske manjšine v Italiji, Stojan Spetič o «enotnem kulturnem prostoru», Ivo Humer o prosvetnem delu na Goriškem in Duško Kalc o «namenih in delovnih območjih prosvetnih in sportnih organizacij».

Na sporedu ni bilo posebnega predavanja, ki bi obravnaval vprašanje Beneške Slovenije, je pa bilo stalno prisotno v diskusiji in zaključkih. Še posebej se je teh vprašanj dotaknil v svojih posegih dr. Viljem Černo iz Benečije.

Nedeljski del seminarja je zaključil ogled filma «Kozara».

Seminar se je nadaljeval naslednjega dne, ko je udeležencem spregovoril med drugimi tudi tajnik SPZ Edvin Švab. Po zaključnih posegih organizatorjev seminarja in sprejemu več predlogov, pisma ljubljanskemu «Delu» v zvezi z žalijivim napisom v STANDI in daljše resolucije, so mladinci odšli v Bazovico in na Občine, kjer so položili venca na kraj usmrtitve bazoviških junakov in na grob openskih talcev. Namen mladincev je bil položiti venec na kraj usmrtitve Pinka Tomažiča in njegovih tovarišev, a jim ni uspelo, ker je vhod na srelišče zaprt.

Resolucija, ki so jo udeleženci seminarja sprejeli, je načelnega in praktičnega značaja ter obsega nekaj programatičnih izjav, nadaljuje se pa s predlogi, ki so namenjeni slovenski javnosti. Tako je zapisano v resoluciji, da se «izvajanje pravic slovenske manjšine v Italiji uresničuje prepočasi, odnosno se v marsikaterem vprašanju sploh ne izvaja». Resolucija nato izrecno zahteva odpravo nesmiselnega ločevanja Slovencev na tri kategorije in opozarja na «položaj Slovencev v Videmski pokrajini, katerim ni priznana nobena pravica».

O šoli trdi, da je «temelj življenja manjšine, zato mora biti članom manjšine zagotovljeno šolanje v materinem jeziku od otroškega vrtca do višjih srednjih šol vseh stopenj in vrst. V videmski pokrajini je za Slovence nujno potrebno, da se uvede vsaj minimalni šolski program pouka slovenskega jezika. Naša prosvetna in športna društva pa naj s šolo sodelujejo, ker bi tako lahko šola boljše vzgajala v narodnem duhu. Mladina z zadovoljstvom sprejema otvoritev nove strokovne šole v Gorici in izraža željo, da bi čimprej odprli podobno šolo tudi v Trstu».

Sledi zahteva po ustrezni gmotni podpori slovenskim kulturnim ustanovam, ki bi jo morale podeliti italijanske oblasti, odpravi spačenih in neuveljavljenih imen za slovenske kraje. Pripadnike manjšine pozivajo mladinci, naj se pri odnosih z oblastmi poslužujejo lastnega jezika.

Poseben odstavek resolucije omenja, da je «za življenje in razvoj manjšine potrebna vsestranska povezava z matičnim narodom». Zato se pozivajo slovenska društva in ostale ustanove, naj pospešujejo čim pogostejše stike s sorodnimi organizacijami matice ter seznanjajo svoje članstvo s stvarnostjo v Sloveniji.

Poudarjeno je še načelo, da je potreben pozitiven odnos do italijanskega naroda, oz. tistih organizacij večine, ki z razumevanjem slede našemu delu in ga podpirajo.

V zvezi s proslavami 50-letnice priključitve Trsta k Italiji pa mladinci, zbrani na seminarju, protestirajo zaradi omalovaževanja oz. zamolčanja vloge, ki smo jo imeli Slovenci pri razpadu avstro-ogrske monarhije in reševanju tržaškega vprašanja.

Pogled na del udeležencev mladinskega seminarja

Udeleženci mladinskega seminarja so ponesli venec k spomeniku bazoviških žrtev

Pešca je podrl na Istrski ulici

Včeraj se je na Istrski ulici spet pripetila nesreča. 31-letni uradnik Fulvio Baxa s Trga C. Alberto 8, je malo pred 19. uro podrl s svojim avtom «fiat 124» 57-letnega delavca Mattea Pribaca s Trga Giarizzole 15.

Prigac je ravnokar prečkal ulico po zebrastem prehodu za pešce, ko je v smeri Ul. Baiamonti privozil Baxov «fiat 124». Baxa je moškega verjetno prepozno zagledal. Podrl ga je, da se je pri padcu na več mestih ranil po obrazu in glavi. Na kraj nesreče so prihiteli kavabinjerji, še prej pa rešilni avto RK, ki je Pribaca odpeljal v bolnišnico. Tam so ga sprejeli v ortopedski oddelek, kjer se bo moral zaradi večkratnega preloma kolka zdraviti tri mesece, če ne bodo nastopile komplikacije.

Na gradbišču podjetja Cividin - Rosenwasser v Ul. Svevo 22 je predvčerajšnjim prišlo do streljanja med nočnim čuvajem 49-letnim Lucianom Mirabello in neznanim tatom, katerega je čuvaj zalotil pri poskusu kraje. Najprej je oddal nekaj strelov s slepimi naboji čuvaj, nakar je neznani tat odgovoril, verjetno prav tako s strašilno pištolo, preskočil je ograjo in izginil v noč. Preiskava ni dala rezultatov.

Goriško-beneški dnevnik

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

Domači partizani in ANPI na grobovih padlih borcev

Pri županu v Šentlenartu so posredovali glede prekopa 13 slovenskih partizanov

Na dan vseh mrtvih, 1. novembra, je delegacija Zveze borcev (ANPI) iz Vidma počastila s polaganjem vencev in cvetja tudi partizanske grobove v Beneški Sloveniji. Ob 10. uri se je delegacija ANPI iz Vidma srečala z bivšimi partizanskimi borci iz Benečije v Gornji Mjersi. Vsi skupaj so nato odšli v Šentlenart, kjer je na tamkajšnjem pokopališču pokopanih 13 slovenskih partizanov, ki so padli v boju dne 30. maja 1943 v vasi Zamir, ko so fašisti napadli slovenske partizane, ki so še pred 8. septembrom prišli v Beneško Slovenijo.

Grobišče v Šentlenartu je bilo letos bolje urejeno kot prejšnja leta, in bivše partizanke so položile nanj cvetje s trakovi ANPI. Tov. Marjan Kont, član pokrajinskega odbora ANPI v Vidmu, se je v imenu domačih partizanov zahvalil vsem, ki so počastili spomin teh prvih partizanov, ki so padli v Beneški Sloveniji.

Iz Šentlenarta so se odpeljali v vas Matajur ter se povzpeli na greben Matajurja, kjer je grobišče 11 partizanov, ki so padli v bitki z Nemci novembra 1943. Tudi tu so domačini uredili grobišče in na vsakem grobu je gorela sveča.

Po počastitvi spomina padlih borcev so se člani delegacije ANPI zahvalili domačinom, ki so uredili partizanska grobišča v obeh krajih, zlasti pa tov. Mariji Pavletičevi, ki je poskrbela za okrasitev s cvetjem obeh grobišč v Šentlenartu in Matajurju ter bivšemu partizanu Vigionu Kocjančiču, ki je daroval sveče za grobišče v Matajurju.

Predstavniki ANPI in bivših partizanov v Beneški Sloveniji na partizanskih grobovih v Šentlenartu

Na povratku sta tajnik pokrajinskega odbora ANPI Federico Vicenti in Marjan Kont obiskala šentlenartskega župana ter ga vprašala, kaj je resnice na govoricah, da nameravajo tamkaj pokopane partizane prekopati ter prepeljati na drugo mesto. Videmski ANPI je že pismeno obvestil župana da bi želeli imeti v zadevi pismen odgovor, ki pa ga do tistega dne še niso prejeli.

Župan Sidar je pojasnil, kako je s to zadevo. Pred nedavnim je občinska uprava iz Šentlenarta pisala jugoslovanskemu veleposlaništvu v Rimu ter ga zaprosila za navodila glede prenosa ostankov trupel 13 padlih slovenskih partizanov v Jugoslavijo, ker da je to potrebno zaradi nujne ureditve vaškega pokopališča.

Tajnik ANPI Vincenti je nato odgovoril, da je treba partizanske grobove čuvati in zanje skrbeti, če gre za ureditev pokopališča bodo morali poskrbeti, da določijo na njem primeren prostor, kjer bodo lahko zgradili v bližnji bodočnosti primeren spomenik padlim partizanskim borcem.

Skupaj z županom so nato odšli na pokopališče in tam v resnici ugotovili, da bi bilo treba preložiti grobišče padlih borcev na primernejši kraj.

M. K.

Jutri v klubu «Simon Gregorčič»

Predavanje prof. Čopičeve o slovenskem slikarstvu

Klub «Simon Gregorčič» priredi v sredo 6. novembra ob 20.30 v svojih prostorih na Verdijevem korzu 13 predavanje o slovenskem slikarstvu, ki ga bo imela prof. Spelca Čopičeva. Predavateljica je pred dvema letoma izdala obsežno knjigo o našem slikarstvu. Svoja izvajanja bo ponazarjala s številnimi barvnimi diapozitivi.

Vpišite se v trgovsko šolo!

Vabimo slovensko mladino, ki je zaključila enotno srednjo šolo ali je že dopolnila 14 let in nima spričevala o opravljeni srednji šoli, da se vpiše v trgovsko šolo, ki so jo ustanovili pred kratkim. Vpisovanje je na nižji srednji šoli v Ul. Randaccio.

GLEDALIŠKA SEZONA 1968-1969 V GORICI

Ljubljanska Drama nastopi z Aishilovo «Orestejo»

Letos bo na programu šest abonmajskih predstav in dve izven

Ustanova za vodenje kulturne dejavnosti v Gorici EMAC (l'Ente Manifestazioni «Città di Gorizia») je sestavila program dramske dejavnosti v novi sezoni 1968-1969, ki obsega sest gledaliških del v abonmaju ter dve deli izven njega. Izven programa je tudi gostovanje ljubljanske Drame z «Orestejo» starogrškega avtorja Aishila ter gostovanje Teatro Stabile iz Trsta z «Ivanovom» Čehova.

Program letošnjih prireditev so sestavili pred nekaj dnevi ob sodelovanju s Teatro Stabile dežele Furlanije - Julijske krajine, ki je omogočilo goriski ustanovi, da bomo videli letos nekaj zares prvovrstnih kulturnih del.

Medtem ko so bila lani na programu samo štiri dela, bodo imeli abonenti letos na voljo šest del, ostali dve pa bosta — kakor smo že zapisali — izven abonmaja. Skupno bo torej osem prireditev, ki se bodo zvrstile na goriškem odru med 27. novembrom, ko bo prva predstava Itala Sveva «L'avvenire di Maria», ter 8. aprilom.

Na programu je poleg Svevove drame, ki jo bo režiral Aldo Trionfo ter bo v njej nastopala Franca Nuti, še «Sicario senza paga», «La storia di Bertoldo» in «Il mio Carso», ki ga bo režiral Goričan Francesco Macedonio. Teatro Stabile iz Trsta bo igral «Un debito pagato» avtorja Johna Osborna, Teatro Stabile iz Rima pa «Coctail party» Thomasa S. Eliota.

V petek, 8. novembra bo v dvorani Circolo di lettura predsednik Teatra Stabile iz Trsta dr. Guido Botteri govoril na konferenci ter predstavil novo gledališko sezono. Konferenca bo ob 18.45.

Slovenske knjige v goriški knjižnici

V državni knjižnici v Gorici so v septembru in oktobru letos prejeli med drugim tudi naslednje slovenske knjige, ki so na razpolago čitateljem ob delavnikih med uradnimi urami:

ANDOLŠEK - FURLAN: Poslovna korespondenca. BAUMBACH - FUNTEK: Zlatorog. BOHANEC: Estetska vzgoja: BOR: Previharimo viharje. BRADAČ: Latinsko-slovenski slovar. BUZZATI: Zgodba o ljubezni. CEVC: Slovenska umetnost. COBELJ: Baročni slikarji Straussi. DEBELJAK: Začetki komunistične revolucije v Sloveniji. FILIPIČ: Pohorski bataljon. GRABRJAN: Plečnik in njegova šola. GRAD: Italijansko-slovenski slovar. HMELJAK: Soška fronta. JEZA: Skandinavski izvor Slovencev. KETTE: Sivilja in škarjice. KOLŠEK: Celeia-Kamniti spomeniki. KOSMAČ: Balada o trobenti in oblaku. LISAC: Slovenska korespondenca Vraz-Kočevar. NIKLS-BACHER-BREGAR: Narodne vezenine na Slovenskem. PADEN: Istra i njeno povezivanje sa zaleđem. **Prebujenje:** Antologija partizanske proze. PREGELJ: Izbrana dela. **Razstava** «Arhitekt Jože Plečnik». Ljubljana. **Razstava** «Umetnost 17. stoletja na Slovenskem I».

V NEDELJO SLAVNOSTNA OTVORITEV «DRUGE KRAŠKE MAGISTRALE»

Gorjansko, Komen in Štanjel končno povezani z asfaltno cesto

Na čelu otvoritvene kolone mladi zakonski par s «Kraške ohceti» v kočiji, ki so jo vlekli lipicanci - Zadnja pot Antona Fabjančiča - Vrsta hudih prometnih nesreč

Gorjansko, Komen in Štanjel so končno povezani s preurejeno, asfaltirano cesto, ki bo imela velik pomen ne samo za gospodarski razvoj teh krajev, ampak tudi za znaten razvoj turizma na tem delu Krasa. Cesta je dolga 9 km. Prebivalci so ta dogodek proslavili s številnimi prireditvami, ki so jim dali naslov «Dan turizma na Krasu». Razen več tisoč domačinov je bilo na otvoritvi prisotnih tudi mnogo gostov iz zamejstva.

Slovesnosti so se začele v Hruševici, kjer je simbolično prerezal trak in izročil cesto prometu predsednik Turistične zveze Slovenije Danilo Dolgan. V krajšem nagovoru je poudaril pomen tega dogodka, hkrati pa tudi, da bo treba še nadaljevati z modernizacijo cest, predvsem v smeri Vipavske doline.

Po slovesni otvoritvi se je na novi cesti formirala kolona, ki je vzbudila mnogo zanimanja pri gledalcih, saj je šlo za dokaj izviren način proslavljanja nekega pomembnega dosežka Najprej se je peljal v kočiji z vpreženimi lipicanci zakonski par, ki je pred kratkim sklenil zakonsko zvezo na «Kraški ohceti» v Velikem Repnu na Tržaškem. V koloni so bili nato še številni drugi vozovi z narodnimi nošami in druga vozila. Vsepovsod so kolono ustavljali predstavniki krajevnih skupnosti in ji izrekali dobrodošlico. Hkrati so v kratkih nagovorih izražali veselje prebivalstva komenskega Krasa, da se jim je uresničila tako dolgo pričakovana želja. Sicer pa je treba povedati, da so veliko prispevali tudi sami prebivalci — v denarju in s prostovoljnim delom — nad 70 milijonov starih dinarjev Po prihodu kolone v Komen je imel govor predsednik občinske konference Socialistične zveze Sežana Rudi Kodrič Poudaril je, da se z izgradnjo ceste Gorjansko — Komen — Štanjel ter s predvideno modernizacijo ceste do Vipavske doline, obeta dobiti naj krajšo zvezo z nabrežinskega Krasa proti Alpam in v notranjost Slovenije. Zato so novo cesto že začeli imenovati «druga kraška magistrala».

V okviru proslav ob otvoritvi nove ceste so v Komnu odprli tudi živinorejsko razstavo in razstavo lovstva.

* * *

Od mnogo prerano umrlega, komaj 42-letnega Antona Fabjančiča, šefa mejne službe javne varnosti Koper, so se v nedeljo popoldne poslovili njegovi najožji sorodniki pa tudi številni njegovi sodelavci, prijatelji in znanci. Pred gledališko hišo v Verdijev ulici, od koder je krenil žalni sprevod do pokopališča, se je poslovil od pokojnika v imenu krajevne skupnosti in osnovne organizacije Zveze komunistov Črtomir Kolenc. Pred odprtim grobom na pokopališču pa sta govorila o zaslugah pokojnega Fabjančiča med NOB in v povojni graditvi socializma načelnik uprave javne varnosti Kope Franc Primožič in v imenu Združenja borcev Oskar Venturini. Ob žalostinkah godbe milice iz Ljubljane in moškega pevskega zbora iz Kopra, so sorodniki, sodelavci prijatelji in znanci prekrili svežo gomilo s številnimi venci in šopki cvetja. Pokojni Tonček je bil zaradi svoje skromnosti in družabnega značaja vsesplošno priljubljen in njegova prerana smrt je močno odjeknila med prebivalstvom Kopra in tudi drugod na Primorskem.

* * *

Poslabšanje vremena čez praznike in znatno povečan promet sta zahtevala svoj davek tudi na primorskih cestah. Dne 1. novembra ter čez soboto in nedeljo so zabeležili nad 20 prometnih nesreč, od katerih so nekatere zahtevale tudi smrtne žrtve in hudo poškodovane.

V soboto, malo pred polnočjo je izgubil življenje 27-letni delovodja podjetja Transport iz Ilirske Bistrice Vojko Zlosel. Peljal se je z avtomobilom iz Ilirske Bistrice proti Rupi, v kraju Dolenjski potok pa ga je, potem ko je zvozil ovinek, začelo zanašati že na ravnem delu ceste Trčil je v podporni zid in se nato prevrnil na bok. Udarec je bil tako močan, da je voznika vrglo s sedeža in ga stisnilo med vrata, tako da je bil na mestu mrtev.

V soboto ob 14. uri je vozil skozi Senožeče proti Postojni Ferdinando Ambroso iz Trsta. Nenadoma mu je stopil pred avtomobil pešec, 71-letni Osvald Smanjotto iz Senožeč. Vozilo je zbilo pešca na tla. S hudimi poškodbami so ga prepeljali v izolsko bolnišnico, vendar je že nekaj ur po nesreči umrl.

Pri Ravbarkomandi sta v soboto zjutraj trčila osebni avtomobil ljubljanske registracije, ki ga je vozil inž. Marjan Mozetič, in avtomobil tržaške registracije, ki ga je upravljal Igor Diracca. Mozetiča je na nepreglednem ovinku zaneslo v levo, trčil je v kamniti usek, od tam pa se je odbil v tržaški avtomobil, ki je pravilno vozil po svoji desni strani. Pri nesreči so bili huje poškodovani oba voznika, Mozetičeva žena Majda in sopotnica v italijanskem avtomobilu Elda Perakis. Laže je bila poškodovana Mozetičeva hčerka Janja.

Huje se je poškodoval tudi voznik osebnega avtomobila Vladimir Trunkl iz Pirana. Ko je vozil iz vasi Raven proti Novi vasi, ga je zaradi neprimerne hitrosti zaneslo. Trčil je v obcestni zid in avtomobil se je prevrnil na streho. S hudimi poškodbami so ga odpeljali v izolsko bolnišnico.

Zaradi spolzke ceste je zavozil v obcestni jarek Aldo Bobek iz Trsta. Nesreča se je pripetila včeraj med Obrovom in Kozino. Bobek je izpeljaval ovinek, toda pri tem ga je zaneslo na levo stran cestišča. Podrl je dva obcestna kamna ter obtičal v jarku. Pri nesreči so bili poškodovani žena Antonija, sin Danijel in hči Tereza.

Vse druge nesreče so se končale z manjšimi poškodbami ali brez njih. V veliki večini primerov je bila vzrok mokra cesta ali neprimerna hitrost. Vsekakor so vozniki premalo upoštevali, da je z nastopom jeseni na cestah več nevarnosti in da je treba voziti še bolj previdno.

NESREČE TRŽAČANOV ONSTRAN MEJE

Zakonca hudo ranjena v trčenju pri Štorjah

18-letni dijak iz Koroščev pri Miljah si je zlomil čeljust
Pred Bujami zavozil z avtom v zid in si zmečkal nogo

Veliko Tržačanov je izkoristilo teh nekaj prostih dni in se z avti napotilo na Kras, na istrsko obalo in tudi dalje v Slovenijo, da prebijejo ob kozarcu vina ali pri znancih nekaj prijetnih uric. Povratek pa ni bil za vse srečen. Veliko število avtomobilov na cestah onkraj meje je terjalo tudi tokrat več nesreč.

Tako so včeraj, popoldne ob treh, pripeljali v tržaško bolnišnico zakonca Romea in Odetto Minutti, iz Ul. Tacco 22, ki sta se s svojim avtom «fiat 600» ponesrečila pri Štorjah na Krasu.

Vozila sta po cesti, ki pelje v Postojno in dalje v Ljubljano, ko sta iz neznanih vzrokov trčila v neki jugoslovanski avto. Na kraj nesreče so prihiteli agenti ljudske milice. Zakonca je pri trčenju vrglo naprej in sta se hudo ranila po glavi in obrazu.

Romeo Minutti, ki ima 65 let, se bo moral zdraviti 20 dni, ker si je pri nesreči pretresel možgane. Udarec mu je tudi povzročil izgubo spomina, medtem ko bo njegova žena ozdravela v 10 dneh. Tudi ona se je močno udarila v glavo, in se ranila po nosu, ustnih in ličnici. Močno se je udarila tudi v kolena in roke.

Kmalu nato so v bolnišnico pripeljali z avtom jugoslovanskega rdečega križa 18-letnega dijaka Egidija Cupina iz Koroščev pri Miljah. Sprejeli so ga v stomatološki oddelek, kjer se bo moral zdraviti en mesec zaradi preloma čeljusti, izbitja zob in rane na bradi. Zaradi zloma in rane mladenič ne more govoriti in ni mogel povedati, kje in kako se je ponesrečil.

Na ozki in vijugasti cesti, ki po istrski obali pelje v Buje, pa se je ponesrečil 57-letni podjetnik iz Brescie, Amilcare Olimpo.

Sedel je za volanom svojega mercedesa, ko ga je pred Bujami izdala cesta, ki je zaradi dežja postala spolzka. Začutil je, da mu kolesa plešejo in da ga zanaša. Tako zavore, kot volan niso več odgovarjali. Veliki avtomobil se je s vso silo zaletel v obcestni kamniti zid in obstal. Pri trčenju je Olimpu skoraj zmečkalo nogo. Za njim je vozil tudi njegov prijatelj, 45-letni Giovanni Quadri, prav tako iz Brescie, ki je ponesrečencu pomagal, poklical rešilni avto rdečega križa, s katerim so ranjenca prepeljali v Trst, kjer so ga sprejeli v ortopedski oddelek tržaške bolnišnice. Zdraviti se bo moral dva meseca.

MED VČERAJŠNJIMI DOPOLDANSKIMI URAMI

Podivjani bikec povzročil preplah po goriških ulicah

Zbežal je z glavnega kolodvora - Na Travniku je z rogom dregnil hotelirja Trobitza - Na dvorišču «All'Università» so ga pokosili z brzostrelko

Včeraj dopoldne je v Gorici deževalo in vkljub tolikim pripravam in propagandi za proslavo 50-letnice zaključka prve svetovne vojne, je bilo okrog 10. ure po mestu precej mrtvo. Tudi na korzu je bilo le zelo malo ljudi razen nekaj veteranov iz prve in druge vojne, ki so porabili to priliko za obisk Gorice in njene sedaj odprte meje.

To idilično tišino pa je nenadoma prekinil mlad bikec, ki je v velikem strahu in naglo, kot bi bil v štafetnem teku, dirjal po goriškem korzu v smeri proti središču mesta. Za njim pa sta sopihala gonjača in opozarjala ljudi na nevarnost ter s tem povzročila precejšen preplah med bivšimi vojaki in drugimi redkimi pešci, ki so se takrat mudili na korzu.

Tako je preplašeni bikec pridrvel na Travnik, se v bližini Katoliške knjigarne zaletel v 70-letnega pešca Giovannija Trobitza, ki stanuje v Ul. Carducci 34 ter je lastnik hotela «Tre corone», ki je šel proti Travniku. Nesrečnega pešca je žival podrla na tla ter ga je hotela še enkrat napasti in nabosti na roge. V tem pa sta prišla oba gonjača in policija, ki so jo med tem telefonsko opozorili, da je pobegnila žival z železniške postaje in nagnali bikca na dvorišče Figliеve gostilne «All'Università».

Ker je preplašena in napol pobesnela žival predstavljala nevarnost za ljudi, so prišli trije policisti z brzostrelko, oddali proti njej 12 strelov in jo ubili. Operacijo so izvedli policijski nadčastnik Eugenio Toffoletto, ob sodelovanju brigadirja Carmela Chiaromonta in Flora Ortisa. Okrog pobite živali se je kmalu vkljub dežju nabralo precej radovednežev, ki so med drugim ugotovili, da ima bikec okrog leto dni ter je težak kakih 300 kg.

Žival je bila vključena v transport živine, okrog 35 vagonov, ki je prišla prejšnji večer iz Jugoslavije ter je bila namenjena v notranjost Italije. Ko so včeraj okrog 10.30 odprli rampo na nakladišču za živino, je bikec izrabil priliko, ter jo udrl skozi odprtino na prosto in dalje po mestu, dokler ga niso pobili.

Ponesrečenega Trobitza so z rešilnim vozom Zelenega križa odpeljali v splošno bolnišnico, kjer so mu zdravniki ugotovili hud udarec v levo stegnenico z verjetnimi notranjimi poškodbami ter so ga pridržali za 20 dni na zdravljenju.

Kot znano je v zadnjem tednu blagovni promet, zlasti pa promet z uvoženo živino na goriški tovornostaji močno narasel, ker je blagovna postaja na Proseku pri Trstu sedaj zaprta zaradi slinavke. Zato se zna zgoditi še kakšen podoben primer. Zato bodo morali odgovorni še bolj paziti na živino, kar ni tako lahko, saj goriška postaja ni opremljena za večji blagovni promet, čeprav se krajevni predstavniki že več let trudijo, da bi dosegli ustrezno opremo in naprave za trajno uvedbo uvoza živine in drugega blaga preko goriške železniške postaje.

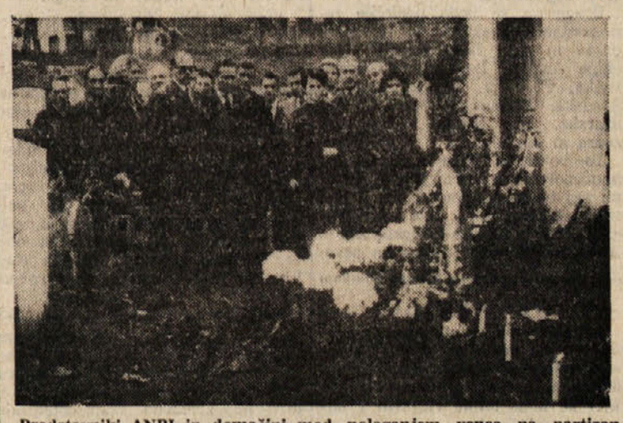

Predstavniki ANPI in domačini med polaganjem venca na partizanske grobove v vasi Matajur

Komisija za doraščajočo mladino pri SKGZ priredi med božičnimi počitnicami enotedensko zimovanje v Zg. Gorjah pri Bledu.

Vpisovanje in pojasnila na sedežu SKGZ v Gorici v Ul. Ascoli 1.

OKRAJNO SODIŠČE V GORICI

Pomotoma je pognal avtomobil in podrl pešca sredi ceste

Zadeva etikete na tamarindu se je zaključila z oprostitvijo obeh obtožencev

Zares nevsakdanji primer prometne nesreče se je pripetil dne 13. novembra lani 55-letnemu Sergiju Bonamicu iz Gorice, Ul. Monferato 15, o katerem so razpravljali na goriškem okrajnem sodišču ob zadnjem zasedanju.

Tistega dne ob 15.30 se je Bonamico peljal s svojim ford anglia v novem naselju ljudskih hiš v Gorici iz Ul. Alto Adige v Ul. Cadore. Prav na ovinku je stal ustavljen neki drug avto in Bonamico je zavil na levo, da bi ga prešel. V tistem pa je pred njim prečkal cesto peš ter vodil z rokami svoj moped 31-letni mesar Francesco Capuani iz Ul. Cadore 11, ki je prihajal od doma. Bonamico je hotel pritisniti na zavoro pa je namesto na zavore pritisnil na pospeševalec, zadel od strani v Capuanija ter ga podrl. Ponesrečenca so takoj odpeljali v splošno bolnišnico v Gorici, kjer so ga sprejeli za 10 dni na zdravljenje, dejansko pa se je moral zdraviti potem 90 dni.

Bonamico je pri razpravi trdil, da je vozil zelo počasi ter da je samo na lahno obrsnil Capuanija, ki da je že prej šepal na eni nogi. Dodal je še, da je imel čevlje mokre in da mu je zato noga spodrsnila z zavore na pospeševalec.

Njegove izjave pa mu niso dosti pomagale in sodnik ga je obsodil na 88.900 lir globe ter plačilo sodnih stroškov. Odvzel mu je tudi vozno dovoljenje za dobo šestih mesecev. Branil ga je dr. Ferlan.

Pri drugi razpravi sta se morala zagovarjati gospodar istoimenske žganjarne 78-letni Mario Comar iz Gorice, Ul. Duca D'Aosta 213 ter njegov odjemalec 52-letni Aldo Piccoli iz Lignana, Ul. Miramare.

Sanitarna inspekcija finančnih stražnikov iz Vidma je v lokalu Alda Piccolija v Lignanu našla dne 6. junija lani med drugim tudi steklenico sirupa tamarinda v zapečatenih steklenicah, na katerih je bila navedena sestava vsebine. Zato so prijavili zadevo sodišču, pijačo pa so poslali na analizo pokrajinskemu preizkuševalnemu zavodu.

Pri sodni razpravi je branilec odv. Cossa najprej prinesel dokaze, da je prejel navedeno blago Piccoli že 7. julija 1964, ko še niso bili glede etikete v veljavi sedanji predpisi. Comar pa je izjavil, da se bavi s proizvodnjo sirupov in likerjev že 50 let in da je vedno delal po predpisih; dodal je, da nima skladišč izven podjetja in da prodaja blago preko svojih zastopnikov klientom, ki jih ima okrog 7000. Zato sta se tudi tako on kot Piccoli branila plačati globo po 100 tisoč lir vsak, ki jima jo je naložilo sodišče ter sta zahtevala sodno obravnavo.

Po zaslišanju nekaterih prič in po ugotovitvi, da je prvotna dodatna etiketa na steklenici tamarinda morda tudi padla z nje, je sodnik dr. Laudisio oprostil Comarja zaradi pomanjkanja dokazov, Piccolija pa ker njegovo dejanje ni kaznivo. Branil je oba odv. Cossa.

Sodnik dr. Laudisio —; zapisnikarica Magda Massi.

Reklamni napis se vžgal na Korzu

Včeraj popoldne ob 16.30 so poklicali goriške gasilce v trgovino Bertoli na Verdijevem korzu 59, kjer je nastal kratek stik pri električni napeljavi za svetlobno reklamo. Gasilci so delali pol ure, da so odstranili nevarnost požara.

Kino

Gorica

CORSO. 17.00: «Il medico della mutua», A. Sordi in B. Valori. Italijanski kinemaskope v barvah.

VERDI. 17.15: «Sbarco ad Anzio», Robert Mitchum. Ameriški barvni film.

MODERNISSIMO. 16.45—22: «Don Cichotte in Sancio Panza», F. Franchi in C. Ingrassia. Italijanski kinemaskope v barvah.

VITTORIA. 17: «Acid — delirio dei sensi»; J. Tillet in B Tompnson; ital film v barvah; mladin pod 18. letom prepovedan

CENTRALE. 17.15: «I tre che sconvolsero il West», A. Sabato in J. Saxon Kinemaskopski film v barvah.

Tržič

AZZURRO. 17.30—22: «Il cobra», Anita Eckberg, v barvah.

EXCELSIOR. 16—22: «Berretti verdi», John Wayne, v kinemaskopu in barvah.

PRINCIPE. 17.30: «Helga e Michel», R. Gassman.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna PONTONI BASSI — Raštel 26 — tel. 33-49.

TRŽIČ

Danes je v Tržiču odprta lekarna «Rismondo» — dr. Rismondo; Ul. Toti 52; tel. 72-701.

RONKE

Danes je odprta lekarna «Alla Stazione» dr. Matitti; Drevored Garibaldi 3, Vermegliano.

šport šport šport šport šport

A LIGA

IZIDI

Cagliari - Vicenza	3-0
Bologna - *Fiorentina	3-1
Milan - Inter	1-0
Palermo - Verona	0-0
Pisa - Atalanta	1-0
Roma - Sampdoria	1-0
Torino - Napoli	0-0
Juventus - *Varese	2-0

LESTVICA

Milan	5	4	1	0	7	2	9
Cagliari	5	3	1	1	13	6	7
Juventus	5	2	3	0	7	4	7
Inter	5	2	2	1	7	3	6
Roma	5	2	2	1	5	4	6
Fiorentina	5	2	2	1	6	6	6
Bologna	5	2	1	2	5	4	5
Verona	5	1	3	1	6	5	5
Vicenza	5	2	1	2	2	4	5
Palermo	5	1	3	1	2	4	5
Torino	5	1	3	1	2	4	5
Napoli	5	0	4	1	2	5	4
Sampdoria	5	1	1	3	4	4	3
Pisa	5	1	1	3	4	6	3
Atalanta	5	0	2	3	4	7	2
Varese	5	0	2	3	2	10	2

PRIHODNJE KOLO

Atalanta - Milan; Bologna - Napoli; Inter - Roma; Juventus - Cagliari; Vicenza - Fiorentina; Palermo - Torino; Sampdoria - Varese; Verona - Pisa.

B LIGA

IZIDI

Brescia - Livorno	0-0
Catania - Mantova	1-1
Como - Foggia	1-1
Genoa - Lecco	2-2
Modena - Cesena	0-0
Padova - Perugia	0-0
Reggiana - Monza	2-2
Reggina - Bari	1-0
Spal - Catanzaro	2-1
Ternana - Lazio	2-0

LESTVICA

Foggia	5	2	3	0	4	1	7
Livorno	5	2	3	0	6	4	7
Reggina	5	3	1	1	6	4	7
Bari	5	2	2	1	4	3	6
Catania	5	1	4	0	4	3	6
Ternana	5	2	2	1	5	4	6
Genoa	5	2	2	1	6	6	6
Como	5	2	2	1	7	7	6
Lazio	5	2	1	2	10	7	5
Spal	5	2	1	2	5	4	5
Perugia	5	1	3	1	2	2	5
Catanzaro	5	1	3	1	4	4	5
Brescia	5	1	2	2	2	2	4
Mantova	5	1	2	2	5	5	4
Cesena	5	0	4	1	3	4	4
Lecco	5	1	2	2	7	8	4
Reggiana	5	1	2	2	3	5	4
Padova	5	1	2	2	3	6	4
Monza	5	0	3	2	3	6	3
Modena	5	0	2	3	1	6	2

PRIHODNJE KOLO

Bari - Brescia; Catania - Ternana; Cesena - Genoa; Como - Catanzaro; Foggia - Mantova; Lazio - Padova; Livorno - Spal; Monza - Modena; Perugia - Reggina; Reggiana - Lecco.

A SKUPINA

C LIGE

IZIDI

Alessandria - Macobi Asti	1-0
Biellese - Triestina	(odložena)
Monfalcone - Novara	1-1
Piacenza - Venezia	3-0
Pro Patria - Marzotto	1-0
Savona - Verbania	1-0
Solbiatese - Rapallo	3-0
Treviso - *Sottomarina	1-0
Trevigliese - Cremonese	1-0
Udinese-Legnano	3-0

LESTVICA

Pro Patria	8	4	4	0	6	2	12
Novara	8	4	4	0	11	4	12
Udinese	8	4	2	2	11	2	10
Solbiatese	8	3	4	1	11	6	10
Piacenza	8	4	2	2	10	3	10
Treviso	8	3	4	1	5	4	10
Venezia	8	2	5	1	8	6	9
Savona	8	3	3	2	6	6	9
Triestina	7	4	1	2	5	3	9
Alessandria	8	2	5	1	8	7	9
Trevigliese	8	3	2	3	7	7	8
Monfalcone	8	1	5	2	7	8	7
Legnano	8	2	2	4	9	11	6
Macobi Asti	8	1	4	3	6	14	6
Biellese	7	1	3	3	6	6	5
Rapallo	8	1	3	4	5	9	5
Marzotto	8	1	3	4	4	9	5
Verbania	8	2	1	5	6	11	5
Sottomarina	8	1	2	5	3	10	4

Triestina in Biellese imata tekmo manj.

PRIHODNJE KOLO

Biellese - Alessandria; Cremonese - Sottomarina; Legnano - Trevigliese; Macobi Asti - Piacenza; Marzotto - Monfalcone; Novara - Solbiatese; Rapallo - Udinese; Treviso - Savona; Triestina - Verbania; Venezia - Pro Patria.

ODBOJKA — MOŠKA B LIGA

Zaradi podcenjevanja Godioza moštvo Bora skoraj ob zmago

Proti borbenim gasilcem iz Aoste Bor ni zadovoljil

Bor — Godioz: mladi Klavdij Veljak se je izkazal na prvih letošnjih tekmah kot zelo dober igralec

BOR — GODIOZ (Aosta) 3:2 (15:7, 15:13, 13:15, 13:15, 15:3)

Bor: Jurkič, Plesničar, Uršič, Mijot, Fučka, Vodopivec, Veljak, Starc.

Godioz: Moro, Vincentini, Besenzini, Raspino, Sinico, Tonin, Scaranello, Godio, Goyet.

Sodniki: Ciocca (TV), Ziani (TS), zapisnikar: Callin (TS).

Klasično podcenjevanje nasprotnika bi lahko borovce drago stalo. Po hitrem začetku se je jasno videla tehnična premoč plave ekipe, ki je delala iz nasprotnika kar je hotela. V nadaljevanju igre pa so plavi preveč popustili in zagrešili nekaj bistvenih napak. Trener Jurkič je najprej prezgodaj vključil v igro še neizkušene igralce, kar se je poznalo pri skupni igri. Z druge strani pa moramo priznati, da je bila to idealna priložnost za uigravanje rezervnih igralcev, ki pa bi morali biti pri svoji igri kriti od bolj izkušenih soigralcev. To pa se ni zgodilo in vsak je zaigral zase in se držal mesta, ki mu pripada v sistemu. Nasprotnikov napad jih je tako večkrat presenetil s plasiranimi žogami v sredino igrišča in povzročil v njihovih vrstah vznemirjenost, ki se je poznala tudi ko so prišli spet na igrišče vsi člani prve šesterke.

Ta nastop je še bolj pokazal, da je z osmimi igralci zelo težko uspevati v tako zahtevnem prvenstvu. Rezervi sta napravili v nedeljski tekmi, kar je bilo v njihovih močeh, ostali del ekipe pa je odpovedal in je le v zadnjem setu zadovoljil ter pokazal svojo pravo vrednost.

Šesterka gasilcev Godioz iz Aoste je pokazala izreden agonizem in nič več. Njeni igralci ne obvladajo popolnoma tehničnih prvin in tudi na mreži niso preveč nevarni. Odlikujeta se edino dva tolkača, ki sta večkrat presenetila Borovo obrambo.

Še beseda o sodniku. O tem lahko povemo, da bi bilo isto če bi bil sodniški stol prazen. Mož je lepo mirno sedel in od časa do časa tiho zapiskal, tako da ga sami igralci niso slišali. Poleg tega pa je dokazal, da sploh ne ve kaj je nošena žoga in ne obvlada pravil bloka. Takega sodnika si ne želimo več. Želimo pa si, da bi plavi zaigrali tako kot smo jih videli v predprvenstvenem turnirju, ko so prepričljivo osvojili prvo mesto.

f. v.

KOŠARKA

NARAŠČAJNIŠKA LIGA

Pomembna zmaga mladih borovcev

BOR — LLOYD «B» 43:33 (42:16)

Bor: Barazutti, Deško, Ljubič 6, Bogatec 12, Šegina 4, Širca, Hrvatič V. 7, Hrvatič S. 14, Sosič.

Lloyd: Beretti 8, Biduli 4, Colli 10, Sordos, Scolini 2, Kaneich 2, Ricatti 2, Dell'Antonio, Zurch 5, Gambel.

Pripombe: Prosti streli: Bor 5:10, Lloyd 1:12.

Sodnik: Verh.

Po nesrečni petkovi tekmi so mladi borovci prišli spet do zmage. K tej zmagi pa je pripomogel Bogatec (12 točk), ki je bil v prejšnji tekmi odsoten. Zaradi poškodbe na nogi pa je ponovno manjkal pivot Pertot Livij. Borovci so začeli s postavo: Barazutti, Deško, Ljubič, Hrvatič S. in V. Tekma je bila zelo izenačena do stanja 8:8. Pri tem rezultatu pa je trener poslal na igrišče Bogatca in Šegino namesto Bazaruttija in Deska. Menjava je dala svoje sadove in plavi so povedli takoj za 12 točk. Rezultat prvega polčasa pa je bil 24:16.

V drugem delu igre se stanje na igrišču ni spremenilo. Borovci so nizali koš za košem in v 15' so zmagovali z 19 točk naskoka (38:19). Pri tem rezultatu so borovci znatno popustili in so živeli do konca od prej priborjene rente. Tudi tokrat sta se izkazala poleg Bogatca brata Hrvatič, sicer pa so vsi igralci pripomogli k zmagi. Pri Lloydu pa sta se posebno izkazala Colli in Zurch.

Kafol Stojan

NAMIZNI TENIS — DRŽAVNO PRVENSTVO SFRJ

Pojutrišnjem v Beogradu najboljši igralci Evrope

17. mednarodno prvenstvo Jugoslavije bo trajalo od 7. do 9. t. m. - Jugoslovanska reprezentanca brez Vecka in Korpe

Borovci pod košem med tekmo Bor — Lloyd

BEOGRAD, 4. — V jugoslovanski prestolnici bo od 7. do 9. t.m. 17. mednarodno namiznoteniško prvenstvo Jugoslavije.

Prvenstva se bodo udeležile reprezentance iz skupno 14 evropskih držav in sicer bodo poslale svoje ekipe Anglija, Bolgarija, Češkoslovaška, Francija, Grčija, Avstrija, Švedska, Romunija, Poljska, Madžarska, obe Nemčiji, Sovjetska zveza in Jugoslavija.

To bo letos eden najmočnejših namiznoteniških turnirjev v Evropi, saj bodo na njem nastopili številni odlični igralci, tako med drugimi tudi svetovna prvaka Šveda Alser in Johansson, evropska prvaka Čehoslovakinja Voštova in Jugoslovan Šurbek, poleg teh pa še Berszei (Madžar.), Stanek (ČSSR, Schöller (Z. Nem.) in drugi.

Jugoslovansko ekipo bodo sestavljali naslednji člani: moški — Šurbek, Stipančic, Čordas in Karakaševič; ženske — Resler, Pirc, Šrbec in Duganić. Ne bosta pa igrala Vecko in Korpa, ker trenutno služita vojaški rok.

Tekmovanja se žal ne bodo udeležili najboljši italijanski namiznoteniški igralci, ki so tako zopet zapravili lepo priložnost za nastop na kakovostnem turnirju, na katerem bi si gotovo pridobili nove, koristne izkušnje, katerih italijanska reprezentanca nima ravno v izobilju.

Istočasno bo v Beogradu tudi sestanek evropske namiznoteniške zveze, na katerem bodo razpravljali o ponudbi Jugoslavije, da bi organizirala leta 1974 evropsko, leta 1977 pa svetovno namiznoteniško prvenstvo.

OBVESTILO

ŠZ Bor vabi vse mladince, rojene v letih od 1956 do 1960, ki se zanimajo za košarko, da se zglase danes ob 16.30 na stadionu «1. maj», kjer se bodo lahko vključili v odsek za minibasket.

AVTOMOBILIZEM — VN MEHIKE

Anglež Graham Hill spet svetovni prvak

Svetovni naslov si je zagotovil že drugič z zmago v dirki za VN Mehike

CIUDAD MEXICO, 4. — Anglež Graham Hill je zmagal na dirkališču Magdalena Mixhuca na 7. mednarodnem tekmovanju za veliko avtomobilsko nagrado Mehike, veljavnem za vozila formule ena. Tako je že drugič postal svetovni prvak. Prvič mu je to uspelo leta 1962.

Hill je zmagal v izrednem času. 325 km dolgo progo je namreč prevozil v 1.56'43"95 s poprečno hitrostjo 167,053 km na uro. To je nov rekord proge. Dosedanji je bil od lani last Škota Jima Clarka s časom 1.59'28"70.

Dirka je bila do prve polovice izredno napeta. Med Hillom in Škotom Stewartom se je namreč bila vroča bitka za prvo mesto, nato pa je Škot zaostal.

Hill je doživel najtežje trenutke šele po prihodu na cilj. Nanj je namreč s škarjami navalila skupina navdušenih oboroževalcev in ga — ostrigla: čope njegovih las so namreč hoteli odnesti domov za spomin...

Lestvica te dirke je taka:

1. Gramah Hill (V. Brit.) na Lotus - Fordu
2. McLaren (N. Zelan.) na McLaren-Fordu 1'19"32 zaostanka
3. Oliver (V. Brit.) na Lotus - Fordu
4. Rodriguez (Meh.) na BRM
5. Bonnier (Šved.) na Hondi
6. Siffert (Švi.) na Lotus-Fordu
7. Stewart (V. Brit.) na Matra-Fordu itd.

Startalo je 21 vozačev, na cilj prispelo 11.

Končna lestvica svetovnega prvenstva vozačev:

1. Graham Hill (VB) 48 točk
2. Jacky Stewart (VB) 36
3. Denis Hulme (VB) 33
4. Jacky Icks (Bel.) 27
5. Bruce McLaren (N. Zel.) 22
6. Pedro Rodriguez (Meh.) 18
7. John Surtees (VB) in Joseph Siffert (Švi.) 12
9. Jean-Pierre Beltoise (Fr.) 11
10. Chris Amon (N. Zel.) 10
11. Jochen Rindt (Av.) 8
12. Richard Atwood (VB), Johnny Servoz-Gavin (Fr.) in Jackie Oliver (VB) 6
15. Lucien Bianchi (Bel.) in Vic Elford (VB) 5.

Športni dom v Kranjski gori

KRANJSKA GORA, 4. — V Kranjski gori grade nov športni dom v katerem bo tudi 25 ležišč, v restavraciji pa bo prostora za 100 oseb. V okviru športnega doma bodo zgradili igrišči za odbojko in košarko, tenis, štiristezno avtomatsko kegljišče, sankaško progo ter umetno drsališče.

Gradnjo bodo končali prihodnje leto.

Totocalcio

Cagliari — Vicenza	1
Fiorentina — Bologna	2
Milan — Inter	1
Palermo — Verona	X
Pisa — Atalanta	1
Roma — Sampdoria	1
Torino — Napoli	X
Varese — Juventus	2
Genoa — Lecco	X
Reggina — Bari	1
Ternana — Lazio	1
Piacenza — Venezia	1
Barletta — Casertana	2

KVOTE

13 — 34.989.300 lir

12 — 718.400 »

ATLETIKA — VČERAJ V RIMU

Jugoslovan Farčić osvojil prvo mesto

V hoji je zmagal veteran Abdon Pamich

RIM, 4. — V teku na 20 km v Rimu je zmagal Jugoslovan Nedo Farčić, ki je pretekel progo v 1.00'27"

2. je bil De Palma (It.) 1" zaostanka
3. Ambu (It.) 1'58"
4. Ardizzone (It.) 2'
5. Lieb (Nem.) 2'49"
6. Ameur (Fr.) 3'51"
7. Lacour (Fr.) 4'09" itd.

Na enako dolgi progi v hoji je zmagal veteran Abdon Pamich s časom 1.34'29".

NOGOMET

ZARADI POPLAV

Tekmo med Biellesejem in Triestino odgodili

Triestina v nedeljo ni mogla odigrati predvidenega prvenstvenega srečanja v Bielli, ker je tamkajšnji prefekt zaradi neurja in poplav v okolici tega mesta zasegel nogometno igrišče. To namreč uporabljajo kot zasilno pristajališče helikopterjev, ki dovažajo prizadetim krajem pomoč.

Trenutno še ni znano, kdaj bodo odigrali zaostalo tekmo z Biellesejem.

KOŠARKA

Maribor 66 in Lesonit ostaneta v drugi ligi

Mariborčanom ni uspel prodor v 1. ligo, igralci iz Ilirske Bistrice pa so se rešili izpada

SLAVONSKI BROD, 4. — Na kvalifikacijskem turnirju za vstop v 1. jugoslovansko moško košarkarsko ligo Maribor 66 ni uspel. Ta slovenska peterka je namreč zmagala v zahodni skupini 2. jugoslovanske lige in si je s tem priborila pravico do nastopa v kvalifikacijskem turnirju, kjer pa je podlegla Borcu iz Čačka s 65:53, Rabotničkemu iz Skopja s 56:49 ter zagrebški Mladosti z 81:78. Ostala izida tega turnirja: Borac (Čačak)-Mladost 74:68 in Borac - Rabotnički 70:68.

Končni vrstni red: 1. Borac, 2. Rabotnički, 3. Mladost, 4. Maribor 66.

V prvo ligo sta se tako uvrstila Borac in Rabotnički, ki sta že bila člana najvišjega jugoslovanskega košarkarskega prvenstva.

* *

LJUBLJANA, 4. — V Ljubljani je bil turnir 2. zvezne košarkarske lige, na katerem so se tri moštva potegovala za obstanek v tem prvenstvu. Vsa tri so namreč imela ob koncu prvenstva na dnu lestvice enako število točk in so morala odigrati še ta dodatni turnir. Po odigranih srečanjih sta ostala v 2. ligi Lesonit (Ilirska Bistrica) in Kvarner (Reka), zagrebška Trešnjevka pa je izpadla. Lesonit je premagal Kvarner z 90:75 in Trešnjevko s 66:56. Slovenija bo tako imela tudi letos v 2. zvezni jugoslovanski ligi iste predstavnike kot lani. To so: Maribor 66, Domžale, Ilirija in Lesonit.

TOTIP

1.	—	1. Mediateur	1
		2. Uptolina	2
2.	—	1. Boemia	2
		2. Talawa	2
3.	—	1. Oslavia	2
		2. Gilbert	X
4.	—	1. Uggento	1
		2. Burruni	2
5.	—	1. Romolo	1
		2. Amisa	2
6.	—	1. Stafford	X
		2. Fervore	2

KVOTE

12 — nobenega dobitnika

11 — 242.298 lir

10 — 20.792 »

Jugoslovanska nogometna prvenstva

I. ZVEZNA NOGOMETNA LIGA

IZIDI

Vojvodina-Rijeka	2:0	(2:0)
Velež-Maribor	1:0	(0:0)
Čelik-Željezničar	2:0	(0:0)
Vardar-Partizan	1:2	(0:1)
Dinamo-Zagreb	1:0	(0:0)
C. Zvezda-Beograd	2:0	(2:0)
Sarajevo-Hajduk	0:0	
Radnički-Bor	0:0	
Olimpija-Proleter	0:0	

LESTVICA

Dinamo	12	8	2	2	28:12	13
Partizan	12	6	4	2	21:13	16
Sarajevo	12	5	6	1	17:9	16
C. zvezda	12	5	4	3	21:9	14
Velež	12	4	6	2	17:12	14
Hajduk	12	3	8	1	17:14	14
Vojvodina	12	5	4	3	13:15	14
Radnički	12	4	5	3	8:10	13
Vardar	12	5	2	5	13:14	12
Olimpija	12	3	6	3	9:16	12
Željezničar	12	5	1	6	19:16	11
Maribor	12	4	3	5	15:17	11
Čelik	12	3	5	4	15:21	11
Beograd	12	4	1	7	18:22	9
Zagreb	12	3	3	6	12:18	9
Bor	12	2	5	5	9:17	9
Rijeka	12	3	1	8	11:18	7
Proleter	12	1	4	7	7:18	6

Pari prihodnjega kola: Proleter - Vojvodina, Bor - Olimpija, Hajduk - Radnički, Beograd - Sarajevo, Zagreb - C. zvezda, Partizan - Dinamo, Željezničar - Vardar, Maribor - Čelik, Rijeka - Velež.

II. ZVEZNA LIGA — ZAHOD

IZIDI

Zadar-Ljubljana	3:0	(0:0)
Varteks-Jedinstvo	7:1	(6:0)
Split-BSK	0:0	
Lokomotiva-Istra	0:0	
Šibenik-Trešnjevka	1:1	(0:1)
Borac-Mura	5:1	(1:0)
Rudar-Metalac	2:3	(2:2)
Aluminij-Orijent	0:5	(0:2)

LESTVICA

Borac	11	8	2	1	43:10	18
Trešnjevka	11	8	2	1	17:3	18
Orijent	11	8	1	2	21:7	17
Varteks	11	6	3	2	21:11	15
Šibenik	11	3	6	2	20:18	12
Zadar	11	4	4	3	18:17	12
Metalac	11	6	0	5	22:23	12
Rudar	11	5	1	5	22:21	11
Split	11	4	2	5	20:16	10
Istra	11	3	3	5	15:17	9
Mura	11	4	1	6	17:25	9
Lokomotiva	11	3	2	6	14:19	8
Jedinstvo	11	3	2	6	16:27	8
Aluminij	11	3	1	7	15:40	7
BSK	11	2	1	8	15:25	5
Ljubljana	11	2	1	8	9:26	5

Pari prihodnjega kola: Orijent - Zadar, Metalac - Aluminij, Mura - Rudar, Trešnjevka-Borac, Istra - Šibenik, BSK - Lokomotiva, Jedinstvo - Split, Ljubljana - Varteks.

SLOVENSKA NOGOMETNA LIGA

IZIDI

Celje-Kladivar - Koper	5:0	(1:0)
Svoboda - Nafta	7:1	(1:1)
Hrastnik - Kovinar	1:1	(1:1)
Rudar - Slavija	2:1	(1:0)
Železničar - Triglav	3:1	(1:0)
Ilirija - N. Gorica	0:4	(0:3)

LESTVICA

Železničar	8	5	3	0	19:7	13
Nafta	9	5	3	1	18:14	13
Rudar	9	5	2	2	15:13	12
N. Gorica	9	5	1	3	31:16	11
Svoboda	8	4	2	2	24:13	10
Celje-Kladivar	9	4	1	4	15:15	9
Kovinar	9	3	2	4	15:17	8
Slavija	8	4	0	4	13:16	8
Hrastnik	9	1	4	4	13:17	6
Ilirija	9	2	2	5	7:17	6
Triglav	9	1	2	6	13:23	4
Koper	8	2	0	6	7:22	4

Pari prihodnjega kola: Koper-Nova Gorica, Triglav - Ilirija, Slavija - Železničar, Kovinar - Rudar, Nafta - Hrastnik, Celje-Kladivar - Svoboda.

ZAHODNA CONSKA NOGOMETNA LIGA

IZIDI

Tolmin - Piran	2:0	(1:0)
Izola - LTH	1:0	(0:0)
Kranj - Tabor	2:1	(1:0)
Zagorje - Litija	0:0	
Sava - Kamnik	2:1	(0:0)
Slovan - Primorje	3:3	(1:0)

LESTVICA

Zagorje	9	5	3	1	14:4	13
Primorje	9	5	2	2	17:11	12
LTH	9	5	1	3	14:10	11
Kranj	9	4	3	2	15:16	11
Izola	9	4	1	4	17:11	9
Tabor	9	3	3	3	15:15	9
Piran	9	3	3	3	14:16	9
Tolmin	9	4	1	4	10:12	9
Sava	9	2	4	3	12:14	8
Litija	9	2	3	4	8:9	7
Kamnik	9	2	1	6	15:22	5
Slovan	9	2	1	6	10:21	5

Pari prihodnjega kola: Piran - Primorje, Kamnik - Slovan, Litija - Sava, Tabor - Zagorje, LTH - Kranj, Tolmin - Izola.

LESLIE CHARTERIS

Nitka na petelinu

Simon in Patricia sta se vrnila v klub na kozarček whiskyja. Pri točilni mizi sta se srečala z lastnikom Estebanom. Njegove kuščarske oči so radovedno gledale v Svetnikov tajinstveni obraz.

«Lida nikoli ne bi sama prišla sem,» ga je presenetila Patricia. «Njen mož je trenutno v Tokiu. S kom je prišla v klub?»

«Maloprej ste rekli, madame, da je prišla sem na sestanek z vami,» je spretno odgovoril Estaban.

«Nocoj da, toda «Admiral!» jo odlično pozna,» mu je odvrnil Svetnik. «S kom je prihajala prej?»

Esteban je molčal

«Poslušaj, prijatelj. Lahko ti prihranim nekaj sitnosti, lahko pa ti jih tudi nakopljem. Zato govori!» mu je zagrozil Svetnik.

«Večkrat je prišla z Morrisom Careom. On je, kako bi rekel, playboy. Ni več mlad, toda šarmanten je. Dal vam bom njegov naslov.»

Svetnik je našel Carea v majhni vili nedaleč od Collinsove Avenije.

«Zaenkrat mi recite kar Svetnik,» se je predstavil Simon Templar. «In tole je Patricia Holme. Najini vohuni so nama sporočili, da ste bili nocoj v klubu z Lido Veriti. Zakaj ste odšli iz kluba brez nje?»

«Ne razumem, kaj hočete s tem,» se je razburil Care. «Nimate pravice...»

«Lida je bila najina prijateljica. Prosila naju je, naj ji pomagava. Pred eno uro jo je nekdo ubil na obali.»

«Nemogoče! Hočete me prestrašiti. Naredila je samomor...»

«Kdo vam je to rekel?»

Care je ugovarjal. Svetnik se je odločil, da mu postavi zelo kočljivo vprašanje. Bil je to strel v prazno, ki pa je vseeno zadel v tarčo.

«Dajem vam zadnjo priložnost. S šerifom ne bo šlo takole gladko. Šerif vas bo prav gotovo moral spomniti na to, da je revolver, ki so ga našli v Lidini roki, registriran na vaše ime.»

«Prosila me je, naj ga ji posodim...»

«Lahko bi si mislili, zakaj hoče imeti orožje?»

«Dejala mi je, da ima sestanek z nekom, ki se ga boji. Bila je zelo skrivnostna in ni mi dovolila, da bi jo spremljal.»

«Torej takrat niste sumili, da namerava narediti samomor?» mu je Svetnik postavljal čedalje neprijetnejša vprašanja. «Kako ste potem zvedeli za samomor?»

«Nekdo mi je telefoniral iz kluba pred vašim prihodom. Sporočili so mi, da je Esteban naročil, naj molčim. Veste, z Estebanom sva družabnika. V klub mu vodim nove stranke, ki kockajo in pijejo. To ni nič protizakonitega.»

«Morda. Kaj pa vaše pogoste poroke z vdovami in starimi gospodičnami, ki ste jih vodili tja, pa ločitve in lepe odškodnine?»

«To nima nobene zveze z umorom.»

«Bomo še videli,» je odgovoril Templar in skupaj s Patricio odšel iz Careove vile.

* * *

«Ne razumem te, Simon,» se je jezila Pat med vožnjo. «Zakaj si pustil Carea? On je v zvezi z Estebanom in od njega je dobil navodila, kaj naj ti odgovori. Lida je bila vendar ustreljena z njegovim revolverjem...»

«Prav v tem grmu leži zajec,» se je smehljal Svetnik. «Vse je preveč preprosto, da bi bilo res. Če bi bil Care ubijalec, potem gotovo ne bi pustil svojega revolverja na mestu zločina. Lida je bila zapletena v neko izsiljevanje, vendar Care tukaj ni mogel imeti prstov vmes. Njegov način dela je finejši...»

Templar je spet ustavil avto pred neonsko reklamo z napisom KLUB.

«Ukazano mi je, naj nikogar več ne puščam v klub,» ju je ustavil «Admiral» pri vratih.

«Morda, toda ne pozabite, da naju kliče šerif.»

«Žal mi je gospod, toda ukaz je ukaz...»

To so bile «Admiralove» zadnje besede. Svetnikova pest je šinila kot blisk in pristala pod njegovo brado. «Admiral» se je stegnil po tleh, kot je bil dolg in širok.

«Pat, pojdi in zamoti Estebana dokler ga ne zvežem. Takoj bom prišel za teboj.»

Natanko čez oseminšestdeset sekund je bil Svetnik že pri Patricii v Estebanovi pisarni.

«Kaj spet pomeni vse tole sredi noči?» se je upiral Esteban.

«Zanima me vsebina vaše blagajne,» je odgovoril Svetnik in potegnil revolver. «Štel bom do tri. Odprite blagajno! Ena... dve...»

Esteban si ni mogel pomagati. Svetnik je začel preiskovati blagajno.

«Gospod Templar, odložite revolver!» je zadonel od vrat mogočen glas. «Kaj to pomeni?»

«Samo izvolite,» se je zasmejal Svetnik šerifu Huskinsu. «Nazadnje boste vendar lahko nekoga zaprli Lido Veriti so izsiljevali in zato je poklicala na pomoč mene in ne vas. To mesto je vedno polno žena, ki pridejo na počitnice brez svojih mož, in narobe. O vseh teh ženah brez mož bi se dala sestaviti imenitna kartoteka. In nekdo jo je tudi napravil.» Svetnik je vrgel na mizo majhen zvezek...

«Samo poglejte, šerif! Imena, naslovi, zanimive posameznosti...»

«To je podtikanje. Ta zvezek ni bil v moji blagajni...» je stokal Esteban.

«Nihče ni rekel, da je zvezek bil v vaši blagajni,» ga je prekinil Svetnik. «Toda ker ste bili vi najbolj sumljivi, sem moral najprej pogledati, če ni v vaši blagajni kaj dokaznega gradiva. Žal nisem našel ničesar... Razen tegale!» Templar je dal šerifu kos papirja.

«Ček na Estebanovo ime,» je dejal Huskins. «Najemnina za parkirni prostor za januar. Kaj to pomeni, gospod Templar?»

«To pomeni, da je «Admiral» plačeval Estebanu najemnino, da je razpolagal s parkirnim prostorom pred klubom. Lido Veriti je ubil «Admiral!»...

«Vratar!?» je vzkliknila Pat.

«Da, natanko tako je,» je odvrnil Svetnik. «On je najbolje vedel, kdo s kom prihaja v klub, in poznal je tudi Lido in njenega gigola Carea. Toda Lida se «Admiralu» ni dala izsiljevati. Ni mu hotela dati denarja in rekla mu je, da bo o vsem obvestila mene. Poskusila ga je celo ustrahovati s Careovim revolverjem. On pa je skočil nanjo, ji iztrgal orožje in jo ubil. Glejte, tu so njegove bele rokavice, ki jih je vedno nosil. Na njih boste opazili sledove smodnika. In nitka na petelinu je prav takšnale...»

«Bravo, Simon,» je šerif potrepljal Svetnika po rami. «To ste res dobro izpeljali. Esteban vam mora biti hvaležen, ker ste ga izvlekli iz kaše.»

«Hvaležen,» je godrnjal Esteban. «Z ‚Admiralom' sva bila dogovorjena, da mi bo dajal polovico zaslužka. Ta podgana! Nikoli mi ni niti omenil, na kakšne načine je služil in koliko!»

Konec

AUSTIN LEE

Nesrečni ženin

Miss Fawcett, upokojena učiteljica, je bila videti točno taka, kot bi stopila iz starinarne. Ko si jo zagledal v njeni načičkani črni obleki, si podzavestno pogledal, če ima črne koralde okoli vratu Roke, ki so kar naprej pridno pletle, je imela kot ustvarjene za rokavice brez prstov. Če pa si se srečal z njenimi očmi, te je takoj prešinila misel, da ne smeš podcenjevati njene pameti.

Nekega popoldneva proti koncu oktobra je Miss Fawcett sedela v salonu hotela Royal v Clintonu on Sea. Zadnje čase je raje hodila na počitnice po koncu sezone, ko so mrzli vetrovi s Severnega morja in kratki dnevi pregnali vse goste iz letovišča.

V hotelu ni bilo veliko ljudi. bilo pa je toplo in udobno. Lepo je bilo sedeti in gledati skozi okno luže na cesti, ki jih je kdaj pa kdaj skodral veter. Miss Fawcett ni bila samotarka, samo za vrvež ni bila navdušena. Ko se je torej pojavila pri vratih ženska njenih let in nekam kratkovidno pogledala okrog sebe, ji je Miss Fawcett pomahala in dobrovoljno zaklicala. «Pridite in poklepetajte malo s starko!»

«Starko!» je ponovila ženska. Prišla je k njej in sedla. «Saj vendar niste nič starejši od mene. In pomislite,» je pristavila in vzela pletenje iz svoje ogromne torbice, «na poročnem potovanju sem.»

«Česa ne poveste!» je rekla Miss Fawcett. «Kako zanimivo!»

Ženska se je tako narejeno zahahljala, da bi se Miss Fawcett skoraj zadrla nanjo.

«Seveda sem bila že prej poročena, a on je umrl pred petimi leti. Zdi se, da moški ne prenesejo dandanašnje naglice.»

«Šibkejši spol,» je pritrdila Miss Fawcett. «Vedno se mi je zdelo, da je teže vzgajati dečka kot deklico, in videti je. da žene skoraj vedno prežive svoje može.»

«Točno tako. kot pravi Henry.»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečno 800 lir — vnaprej, četrtletna 2.250 lir, polletna 400 lir, celoletna 8.100 lir SFRJ — posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst